هكذا من الاصل

דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם למרחב

היום בדבר

- הזרם הלא־ממלכתי והלא־דתי – אבנר תבורי
- הערות שוליים – יצחק בן־נר
- אשמתו ו"סבלותו" של הרוכל הקטן – טדי פרויס
- מוניות בזול – דויד מושיוב
- שתי טעויות לנציב – זאב טריינין
- בורסה וכלכלה, כל הארץ, עכשיו

מזג האויר

(עו). – הטמפרטורות החזויות להיום:
ירושלים 17־28, רמת־הגולן 16־30, נהריה 22־30, צפת 16־28, טבריה 22־35, עפולה 21־32, שומרון 18־30, תל־אביב 23־29, לוד 21־30, יריחו 22־37, עזה 22־29, באר־שבע 18־33, אילת 26־39.

יום חמישי, ל' באב תשמ"ו, 4 בספטמבר 1986 ● גליון 18904

היום 12 עמודים ● המחיר 75 אג', באילת 65 אג'

קשיים של הרגע האחרון מעכבים הפסגה

מסעו של מרפי הביא תוצאות דלות – פחתו הסיכויים לבואו של שולץ. בירושלים תולים האחריות לעכובים במצרים – קשיים גם מכיוון ירדן

מאת אמיר אורן, טלי זליגר, המדור המדיני וכתבי "דבר" לענינים ערביים

הפעילות המדינית הקדחתנית המשתקפת בכמה מישורים באזור עדיין לא הניבה פרי ממשי ואתמול נתגלו גם קשיים בשיחות ההכנה לפיסגת פרס־מובארק. ראש הממשלה עצמו אמר אתמול, בפגישה עם כתבי חוץ בירושלים, כי "הפיסגה עדיין תלויה באוויר". הוא אמר כי עדיין לא נקבעו מועד או מקום לקיום הפיסגה המתעכבת בשל קשיים של הרגע האחרון לגבי הסכם על נוסח הבוררות בשאלת טאבה.

גם שיחות הדיאלוג של שליחו המיוחד של ג'ורג' שולץ, ריצ'ארד מרפי, הביאו עד כה לתוצאות כה דלות עד כי פחתו הסיכויים לבואו של שולץ לאזור. זאת, בהתקבל בוואשינגטון דיווחים ראשונים מטעם מרפי על קשייו בגישור הפערים בין הצדדים. מקורות במימשל רייגן אמרו אמש כי ככל שמסע מרפי מתמשך ומתעכב בציר ירושלים־רבת־עמון מצטמצם הפנאי האפשרי בלוח הזמנים של שולץ, ובלאו הכי פוחתים הסיכויים כי יסכים לצאת לאזור.

בירושלים תולים את האחריות לעיכוב בקשיים הבלתי צפויים שמערימים המצרים על ההידברות עימם. בישראל מעריכים עתה כי לא מן הנמנע שחלה תפנית אסטרטגית במדיניות המצרית אף כי נמנעים מלכנות זאת "החרפה". קשיים במהלכים בימים האחרונים באו גם מכיוון ירדן וזו אחת הסיבות להאטה שחלה במהלכו הנוכחי של מרפי שנועד להביא להודעה משולשת ישראל־מצרים־ירדן ביום רביעי הבא.

קמחי: קשיים רציניים

מנכ"ל משרד החוץ, דוד קמחי, השוהה בקהיר, אמר אמש בחצות כי הקשיים הנוגעים לשטר הבוררות רציניים מאוד והוא אינו יכול להבטיח על סיומם המהיר.

בדיונים הקדחתניים שהיו אתמול, כאמור, נכשלו למעשה את התפנית החיובית שהיה אמור להפיק מרפי, ניכרו תנודות במצב הרוח המדיני בירושלים. בשעות הצהריים עדיין שררה אופטימיות ביחס לאפשרות ששולץ יגיע לאזור

(סוף בעמ' 2)

מרפי ושמיר במשרד החוץ בירושלים. האטה בקצב. צילום: הררי

וייצמן חזר משיחותיו באירופה – דיווח לראשי המדינות על המהלכים המדיניים

אמר לעתונאים בשובו: "לא היה שום דבר סודי סביב נסיעתי"

(עו). – השר עזר וייצמן חזר אתמול אחר הצהריים ממסעו "אלי־על", מרומא ואמר שלא נפגש עם כל מנהיג ערבי.

במסיבת עתונאים מאולתרת השיב השר לשאלות העתונאים הרבים. "באתי לקבל את פניו, ואמר: "זאת לא היתה נסיעה חשאית. יצאתי בגלוי ב"אל־על" וחזרתי ב"אל־על" על פי בקשת ראש הממשלה, שביקש ממני לשים בחתונה את ראשי הממשלה של גרמניה ושל איטליה. אני דיווחתי להם על המצב המדיני, העלתי כמה רעיונות וכמה אפשרויות, הם הודיעו לי ואני השמעתי להם השובה על שאלות", אמר.

מר וייצמן אמר, שידווח היום לראש הממשלה על שיחותיו. "היתה דרמטיזציה מופרזת בכל העניין, שקיבל תהודה הרבה יותר מכפי שהשליחות הצדיקה", אמר השר.

בתשובה לשאלות אחרות אמר, שהוא שבע על החלטתו של שר הבריאות מרדכי גור לפרוש אחר הרוטציה. "שבעתי על כוונתו של מוטה עוד לפני שנסעתי. אני מכבד אותו, אבל אני אהיה בממשלה גם אחרי הרוטציה".

בתשובה לשאלה אחרת אמר, שאירופה בהחלט מעוניינת בנעשה במזרח התיכון. "אנחנו ערים לקשרים, שיש לאירופה עם הערבים. אבל בסך הכל השליחות שלי היתה פשוטה בהרבה מכפי שאתם חשבתם", אמר.

השר עזר ויצמן בפגישתו עם ר"מ איטליה בטינו קרקסי. צילום: איפי.

שמיר: מדיניות הממשלה כפי שנקבעה בשנתיים הראשונות – תשאר בעינה

מ"מ מקום רה"מ נפגש עם חברי המשמרת הצעירה של מפ' העבודה

מאת עליזה ולך, סופרת "דבר" לענייני מפלגות

ממלא־מקום ראש הממשלה, יצחק שמיר, פתר אמש את הכרזותיהם של אישים שונים בליכוד באחרונה, על תנופת התנחלויות "מוגברת" אחרי הרוטציה. "אם תהיה לנו הצעה, יוזמה להקים ישוב – נביא אותה לממשלה והממשלה תחליט", אמר שמיר.

ממלא־מקום ראש הממשלה היה אמש אורחה של המשמרת הצעירה של מפלגת העבודה, וה"מ כשלעצמו בהוויה הפוליטית בישראל. שמיר ברך על היוזמה ונענה כן המפגש, אף שבדברי ההקדמה של מזכיר המשמרת הצעירה, אפרים זינגר, נשמעו דברים לא מחמיאים, שאותם כינה "מקלחת די רצינית", ואף שמיר פעם הפסק בקריאות ביניים. לא יהיה זה מוגזם לקבוע, שגם חברי המשמרת הצעירה שבעי רצון מהמפגש – מן ההזדמנות לפרס באוזניו את עמדותיהם המנוגדות לשלו ומתשובותיו לשאלותיהם.

אריב במיוחד היה דווקא חבר קיבוץ גינוסר, שאיחל לשמיר הצלחה בתפקידו כראש ממשלה, בקרוב, ואף אישר את דבריו על תגבור ההתיישבות בגליל בתקופת ממשלות הליכוד.

שמיר סקר את עיקרי עמדותיו ותפיסותיו השונות, בהרחבה, מתוך ראיה כוללת, ולא התחמק גם בשאלות לא נוחות, כמו פרשת השב"כ, שעליה אמר "כאשר שואלים אותי, מי שצריך לשאול, אני אומר את האמת כולה".

ממלא־מקום ראש הממשלה הרגיע את שואליו בהבטיחו, כי ימשיך את מדיניות ממשלת האחדות, כפי שנקבעה בשתי שנותיה הראשונות. "אנחנו מחויבים לקווי היסוד של הממשלה הזאת", הדגיש. "לא יכול להיות אלא שנמשיך במדיניות הזאת". על השאלה בדבר העדפת ההתנחלויות בגדה הסיב, בהסתמכו על ההסכם הקואליציוני – שעל הקמת ישובים תחליט הממשלה – "כך גם עכשיו נהג כך".

קטע דבריו על ההתנחלויות היה היחיד שעורר קריאות ביניים משמעותיות. שמיר אמר "לא צריכים להיות ניגודים בין ההתיישבות ביהודה ושומרון ובין העלאת רמת־החיים בקרית־שמונה, בירוחם ובמצפה־רמון". הוא התקומם נגד המגמה לתקוע טריז בין עיירות־הפיתוח ובין ההתנחלויות וכעין שהיא מלאכותית.

"האם בשנות שלטון הליכוד לא דאגנו גם לעיירות־הפיתוח וגם להתיישבות?" שאל שמיר. "האם לעיירות־הפיתוח היו שנים יותר טובות כשבע שנות הליכוד? (קריאות ביניים: לא!), ובאותו זמן הקימונו ישובים לא רק ביהודה ושומרון אלא גם בגליל וגם בערבה. פיתחנו גם את ירושלים. בעולם לא היתה תנופת התיישבות כזאת, ועיירות־הפיתוח עלו ופרחו. הוצאנו יותר מדי כסף ואחר־כך היה צריך לאזן, אבל אל תאמרו שיש אנשים שדואגים לעיירות־הפיתוח ואלה שדואגים רק להתיישבות".

שנת הלימודים האקדמית לא תפתח אם לא יבוטל הפקדון בסך 1500 ש"ח

כך החליטה התאחדות הסטודנטים ● שר החינוך דורש לבטל הפקדון

מאת יעל פישביין, סופרת "דבר" לענייני חינוך

התאחדות הסטודנטים החליטה אתמול בישיבת חירום לא לאשר את פתיחת שנת הלימודים אם ועד ראשי האוניברסיטאות לא יסוג מהחלטתו לגבות מכל הסטודנטים פיקדון של 1500 שקל כתנאי לשיבוץ במעונות ובמתקני האוניברסיטאות.

יו"ר ההתאחדות איל יפה מסר כי הסטודנטים יאבקו בכל האמצעים העומדים לרשותם נגד ראשי האוניברסיטאות. חוקיות ההחלטה על גביית הפיקדון נמסרה לבירור משפטי לנוכח הערכת הסטודנטים כי יש בה משום הפרת הסכם ותנם בינם לבין האוניברסיטאות.

אתמול דנה הכנסת במושבה המיוחד בדרישת ועד ראשי האוניברסיטאות לתשלום נוסף. שר החינוך יצחק נבון קרא לידי ועד ראשי האוניברסיטאות לבטל את התשלום ולא לנהל מאבקי תקציב מעל גבם של הסטודנטים.

מליאת הכנסת העבירה את הנושא לטיפולה של ועדת החינוך של הכנסת אף זו קיבלה החלטה אחד לקרוא לראשי האוניברסיטאות לחזור בהם מדרישת תשלום הפיקדון. ביום ב' יפגש יו"ר הוועדה עם שרי החינוך והאוצר לדון במשבר הכספי של האוניברסיטאות ובקיצוץ שכן נדרשה לערוך בתקציביהן.

ראש ועד הוידום של ראשי האוניברסיטאות פרופסור משה מאני מסר כי המאבק שמנהלים ראשי האוניברסיטאות לשיפור מצבן הכספי אינו מכוון נגד הסטודנטים אלא נועד לספר את ארכות ההוראה ולהציל את המעבדות והספריות שבלעדיהן לא יוכלו האוניברסיטאות להכין את דור המשך של מדעני ישראל. פרופ' מאני מסר שביטול הקיצוץ לא יפתור את המשבר הכספי של האוניברסיטאות.

הצעת האוצר לקיצוץ 10 מיליון דולר בתקציב האוניברסיטאות והתביעה מכל סטודנט יפקיד בהלוואה לירידו 1500 ש"ח תועלה לדיון בישיבתה הקרובה של הועדה המשותפת של הכנסת. יו"ר הועדה לתרבות ולחינוך, נחום פכה סבנה בבקשה להעלות לדיון את הנושא.

מזכירות תנועת המושבים דנה בשינויים מרחיקי לכת במבנה אירגוני הקניות

המבנה החדש נועד להגן על המושבים מפני הסתבכויות כבעבר

מאת דוד מושיוב, סופר "דבר" לענייני הקלאות

הצעת שינויים מרחיקי לכת במבנה אירגוני הקניות של תנועת המושבים נדונה אתמול בישיבת מזכירות. ההצעה לפי הצעת מזכירי תנועת המושבים גליה גל ויהונתן דניאל.

המדובר הוא בשינויים במסגרות אירגוני הקניות, בתנאי אשראים כספיים וכן במתן ערבויות כספיות למיניהן לחברי המושבים, שמטרתן למנוע התסבכות כלכלית ובכספית של אירגוני הקניות. כן כוללת ההצעה של גליה גל ויהונתן דניאל – הנהגת שינויים במבנה המפעלים האזוריים.

ההצעה קובעת הגדרה חדשה של תפקידים וסמכויות כל אירגוני הקניות. בין השאר מומלץ, כי במנהל אירגון הקניות יהיו בעל כישורים, מתאימים כדי שהאירגון יהיה יעיל וכלכלי. זאת בניגוד למה שהיה נהוג עד כה שמנהל אירגון הקניות היה נבחר על ידי החברים.

מטרת אירגון הקניות יהיה בין השאר לספק תשומות לייצור בלבד. אירגון הקניות יהנה מיטלקה מאורגנת, כדי לגשר על פרק זמן שבמתן ערבויות לחברים בהם יש צורך או בין מחסור במשאבים כלכליים. האירגון יתן ערבויות כספיות מוגבלות בלבד להבריא לצרכי פיתוח משקי. האשראי הכספי יתן לתשומות ייצור בלבד וזאת הבנת בכוונות. אירגוני ההדירות של מקבלי האשראי יגרום מיידה להפסקה מתן תשומות לאותו חבר שאינו מכבד התחייבויותיו.

האירגון יתן אשראי לאגודות השיתופיות בלבד. האירגון יתן להחזיר ערבויות כספיות בגובה אשר יקבע על ידי האסיפה הכללית של אירגון הקניות. גובה הערבות יהיה בהתאם לגודל הסיכון הכלכלי שהאגודה מוכן לקבל על עצמו בגין ערבויות אירגון הקניות.

אירגון הקניות לא יערוב מבחינה כספית לפעלים האזוריים אחרים. באשר למפעלים האזוריים נקבע כי אירגון הקניות יהיה הרוב לחברות הפעלים הבעלות עליהם תהיה בידי האגודות מעינכן בהן. באשר לכל אגודה יהיה חלק הוחה לפעילותה במפעל. בהוצאות הקשורות של הפעלת האזורי יחויבו האגודות השותפות במפעל ללא קשר לרמת הפעילות בה.

במפעלים קיימים שמספר האגודות החפץ באותם מפעלים אינו מבריא את קיומם יימכרו. כל מפעל אזורי יהיה עצמאי ללא זיקה במפילת לאירגון הקניות. הערבויות למפעל אזורי יתנתנו על ידי האגודות השותפות בו והאירגון יוכל לתת לאגודה ערבות לבורך ההשתתפות בהקמת המפעל האזורי.

פרס וניסים נועדו לתיאום עמדות לקראת נסיעתם לארה"ב

הממשלה תתמיד בביצוע התכנית הכלכלית ובלימת האינפלציה

שלושה קרובי מדור הכלכלי של "דבר" ירושלים

ראש הממשלה, שמעון פרס ושר האוצר משה ניסים, נפגשו אתמול לתיאום עמדות, בפגישה מכינה, לקראת נסיעתם של השניים לארה"ב ופגישותיהם הצפויות עם ראשי המימשל האמריקאי.

בפגישתם אתמול בלשכת ראש הממשלה, הציגו ראשי האוצר, המנכ"ל עמנואל שרון והממונה על התקציבים, אהרון פוגל את האינדיקטורים העיקריים במשק שעל פיהם נשמרת היציבות הכלכלית במשק.

בתום הפגישה סוכם כי הממשלה תתמיד בביצוע התכנית הכלכלית ותנקוט בכל הצעדים למען המשך היציבות והורדה נוספת בשיעורי האינפלציה. תנאי היציבות והמשך הורדת האינפלציה, הם לדעת אנשי האוצר, תנאי הכרחי ומיידי לכל רפורמה מוצעת להבטחת צמיחה במשק.

בהודעת הממשלה, כפי שנמסרה, נמסר כי ראש הממשלה ימשיך בעתיד הקרוב לקיים דיונים ברפורמות הדרושות במשק בתחום של שיפור נוסף במאזן התשלומים והגדלת היצוא, רפורמה בשוק ההון ובמערכת המיסוי וצמצום מעורבות הממשלה על ידי מכירת חברות ממשלתיות.

שר האוצר יצא לארה"ב עוד לפני אמצע החודש ובמסגרת ביקורו ינאם בפני פעילי הבונדס ובהמשך יצא לוושינגטון לפגישות עם ראשי המימשל האמריקאי בתחומים הכלכליים. ראש הממשלה בשהותו בארה"ב ייפגש גם עם נשיא ארה"ב ובשיחותיו יעלו גם נושאים כלכליים.

מגמה לאשר לסקטור העסקי הנפקות חדשות

במשרד האוצר חלוקות הדעות אמנם, באשר לאופיה של הרפורמה הדרושה בשוק ההון, אך כבר בימים אלו מתגבשת הסכמה לאשר לסקטור העסקי הנפקות בסך 150 מליון דולר נוסף על 650 מליון דולר שאושרו לו עד כה וחלקם הגדול כבר בוצע.

בכך יגיע היקף הנפקות הסקטור הפרטי ב־1986 ל־800 מליון דולר, לעומת 70 מליון דולר שבוצעו בשנת 1985.

ניסיון להשיג הסכם מסגרת במיגזר התעשייתי־פרטי – ביום ב'

ההסתדרות תנקוט בצעדים ארגוניים אם לא יושג הסכם

מאת מוטי "דבר" לענייני עבודה

נציגי ההסתדרות בראשות יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד ונציגות מטעם לשכת התיאום בראשות יו"ר ועדת העבודה אבי פילוסוף ישבו ביום ב' הקרוב בנסיון לגשר על הפערים בין הצדדים להשגת הסכם מסגרת במיגזר התעשייתי־פרטי.

דבר קיום הפגישה סוכם אתמול בין הברפלד לבין פילוסוף. הברפלד אמר אתמול כי זו תהיה פגישה מכרעת והצדדים ישבו עד ש"יצא עשן לבן" או שיתברר שאין אפשרות להגיע להסכם. הוועד הפועל של ההסתדרות הסמיך בישיבתו האחרונה את האגף לנקוט בצעדים ארגוניים אם לא תושג התקדמות ממשית בדיונים.

בין הצדדים קיימת הסכמה ששכר המינימום יהיה בשיעור 400 ש"ח החל מה־1 בספטמבר ויעלה ל־430 ש"ח החל מה־1 לדצמבר. ההסתדרות תובעת כי השכר התחילי יגיע ל־450 ש"ח עד סוף השנה התקציבית אולם המעסיקים מבקשים לדחות זאת לאחריה.

כמו כן קיימת הסכמה עקרונית על תשלום תוספת שכר בשיעורים בין 5 אחוזים לבעלי השכר הגבוה עד 10 אחוזים ברמות הנמוכות. מוסכם בין הצדדים שהתשלום הראשון יבוצע במשכורת חודש דצמבר הקרוב אולם קיימת מחלוקת לגבי עיתוי התשלום של החלק השני.

כמו כן תובעים מזכירי האיגודים המקצועיים שבהסכם המסגרת יכלל סעיף אשר יאפשר לאיגודים להתאים ולעדכן את תעריפי השכר הענפיים לרמה הממוצעת של השכר. הסתדרות עובדי המתכת הודיעה אתמול כי אם התעשיינים לא יקיימו את הבטחתם לשתף את אירגון העובדים בעידכון תעריפי שכר ענפים, תפרסם ההסתדרות העדפה באורח חד־צדדי.

עד סוף השבוע הזה תסתיים חקירת המשטרה בפרשת השב"כ

שמיר תושאל בביתו ע"י רנ"צ קראוס ביום שני בבוקר

מאת מיכה צימקי ותמר הרשקו, סופרי "דבר"

חקירת המשטרה בפרשת השב"כ מתקרבת לסיומה ובמשרד המשפטים הביעו אתמול סברה כי עד סוף השבוע הבא יועבר חומר החקירה במלואו – כולל חומר "השאלות" שנשאל ביום ראשון יצחק שמיר – להכרעת היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש.

שר המשפטים אברהם שריר, ממתין לכניסתו לתפקיד של ראש השב"כ החדש כדי להחליט עמו בדרכים לשיפור יחסי הפרקליטות והשב"כ. ראש השב"כ החדש החל בראשית השבוע ב"חפיפה" עם ראש השב"כ הפורש אברהם שלום. אם כי רק בעוד כשבועיים יכנס רשמית לתפקידו.

עד כה סירבה פרקליטות המדינה לחדש את הקשר עם השב"כ לאור אי ההבנות החמור שהועבר אליה כפי שהתברר בפרשת השב"כ. בפרקליטות המדינה אמרו כי גם בשב"כ אחראים לנתק והיו אף גורמים בשב"כ שהביעו מורת רוח כמה שכינו – הדלפות לעתונות שמקורן בפרקליטות המדינה.

שר המשפטים אברהם שריר אמר ל"דבר" כי בשלב זה כרם החליט להפעיל את סמכותו בפרקליטות על מנת לכפות את חידוש היחסים עם השב"כ. אך נודע כי הוא ממתין עד לכניסת ראש השב"כ החדש כדי לדון עמו בנושא.

רב־ניצב דוד קראוס הגיע ביום שני בסביבות השעה 1100 לביתו של ממלא מקום ראש הממשלה יצחק שמיר בירושלים כשהוא מלווה בחוקר נוסף. בחדר גבה אחד התקבלו על יצחק שמיר. לפי כמה מקורות בחדר גבה גם ה"ה דן מרידור, המזכיר הממשלתי של נחוש בגין ומקורב מאד לראשי "חירות".

המפכ"ל "ראייך" את ממלא מקום ראש הממשלה על נקודות שעלו בחקירותיהם של נחקרי השב"כ. שמיר דחה את טענות ראש השב"כ אברהם שלום בדבר הגיבוי שנתן לפעולות הפליליות בפרשת אוטובוס 300. נראה כי שמיר אמר שידע על מותם של המחבלים רק לאחר ההשתלטות על האוטובוס והוא לא ידע על פעולת החיפוי והבאת העדות והקדרה של בלטמן חורש.

אחת הבעיות שעלו בחקירה היא העובדה שאין כל רישום של שיחות בין ראש השב"כ ובין ממלא מקום ראש הממשלה יצחק שמיר. על פי הידוע אין רישום של שיחות בין ראשי מבשל לבין אנשי שב"כ וכך גם במקרה זה. החוקרים חייבים להתבסס בחקירותיהם על עדויות של הנחקרים. אחרים מהם טענו בחקירתם כי הדברים נעשו בסכבות ובידיעת ממלא מקום ראש הממשלה.

סופר "דבר" לענייני משטרה מציין כי המשטרה בודקת בימים אלה את חומר החקירה המסכמים הרבים שהמציאו לידיה אנשי השב"כ וככל הנראה יוחלט על השלמת החקירה רק לאחר תשאול נוסף של מספר נחקרים שכבר הופיעו בפני החוקרים. חלק מן הנחקרים נחקרו בקיבה האחרונה של הכנה הארצי ואחרים נחקרו בביתם.

זבולון המר ומשה סלומון מתמודדים על כסאו של בורג

היום מתכנס המושב השני של ועידת המפד"ל

מאת עליזה ולך, סופרת "דבר" לענייני מפלגות

בתנועה הדתית־לאומית מעריכים, כי ועידתה הבאה תבחר, במושבה השני, את זבולון המר או את משה סלומון למחליפו של ד"ר יוסף בורג כשר הדתות.

על סדר יומו של המושב השני, המתכנס הבוקר ב"אולם הקונגרסים" בגני התערוכה, בחירת חלק במוסדות המפלגה וכן בחירת שני המזכ"לים, שנדחתה במושבו הראשון, והצבעה על מחליפו של ד"ר בורג.

לבקה מתמודדים הגישו לוועדת הבחירות את מועמדותם לתפקיד השר הכלולה המבטלים כב־ניהם הם: המר, המוקם שיכי "הצעירים", סלומון, מועמד סיעת "למפנה", וה"ב אבנר שאקי. בגלל ריבוי המתמודדים סביר להניח, שאיש לא יגיע את 50 האחוז הנחוצים לבחירה בסיבוב הראשון, עלי־פי החוקה, ולסיבוב השני יעלו ח"כ המר וסלומון. סיכוייהם להיבחר שקולים, פחות או יותר.

על תפקידי המזכ"לים מתמודדים: רפאל בן־נתן ושאול יהלום – לתפקיד המזכיר הכללי; אליעזר אבטבי ובה"ד – לתפקיד מזכ"ל "הפועל המזרחי". נסיונות להגיע את בן־נתן מהתמודדות, בתוך הששה שהפסדת ישמים בידי סיעת "למפנה" באחרי־אליטה במפלגה, לא עלו יפה.

לא הועילו גם נסיונות של חלק באנשי "למפנה" להגיע להסכמה עם חוגי "הצעירים" על מועמדים מוסכמים ובתוך זה הצעה לאפשר את המשך כהונתו של ד"ר בורג כשר הדתות. עם זאת, במפד"ל אין מוציאים מכלל אפשרות, שד"ר בורג יתבקש בכל זאת להמשיך בתפקידו, על אף התחייבותו להחזיר את הכתר שלו לתנועה.

ח"כ ברעם ל"דבר":

יצחק מודעי לא יחזור לממשלה

מאת עליזה ולך, סופרת "דבר" לענייני מפלגות

הנהגת מפלגת העבודה נחושה בהחלטתה לא להחזיר את שובו של ח"כ יצחק מודעי לממשלה אחרי הרוטציה.

"ממשלה איננה כיתה בבית־ספר, שמעמידים בה תלמיד בפינה לחודש־חודשיים ואחר־כך הוא חוזר למושבו", אמר אתמול מזכ"ל מפלגת העבודה, ח"כ עוזי ברעם, ל"דבר". "יש רציפות בממשלה לכל משך כהונתה, והתפטרות מודעי מהממשלה היא תוצאה מדרישתו של פרס לפטרו. דרישה זו תקפה לכל הקדנציה. אמרנו זאת מיד אחרי התפטרותו של מודעי מפני שאנשי הליכוד אמרו שהיא צעד זמני".

את העמדה הזאת הבהירו חלק משרי המערך הבכירים לשרים בכירים בליכוד ואין בכוונתם לסגת ממנה. ח"כ ברעם ציין עוד, כי הוויכוח אינו עם מודעי ולא מדובר בצעד נגדו אישית. הכרזותיו החוזרות על ההתנגדות לשובו של מודעי לממשלה היא "תגובה על הודעות היותר מגומגמות של חלק מאנשי הליכוד על החזרתו לממשלה ועל ההודעה שיחזור אפילו למשרד האוצר".

יש לציין, כי עמדת הליכוד בנושא זה היא אמביוולנטית ויש שרים הסבורים כי אי־צירופו של מודעי לממשלה יוסיף לה אריכות־ימים.

אד קוץ: אנשי כהנא "חלאת המין האנושי"

מאת אמיר אורן, סופר "דבר" בוואשינגטון

ואשינגטון (מיוחד ל"דבר"). – ראש עיריית ניו־יורק אדוארד קוץ' השווה אתמול את "הליגה להגנה יהודית", שמייסדה של מאיר כהנא לאש"ף. "אנשי שני האירגונים הם "חלאת המין האנושי", אמר קוץ', בעקבות פיצוץ רימון גז־מדמיע באולם ה"מטרופוליטן אופרה" במנהאטן, חמש דקות לאחר תחילת הופעתה של להקת המחול הסובייטית "מויסייב".

יותר מ־4,100 צופים נחרדים נמלטו מהאולם ועשרות קיבלו טיפול רפואי במקום. ארגון שטלפן לסוכנות "יונייטד פרס אינטרנשנל" והציג עצמו כ"חיים בן־יוסף" התיימר לדבר בשם "הליגה להגנה יהודית" וטען, כי ארגונו פוצץ את רימון־הגז, "במחאה על מצוקת יהודי בריה"מ".

דובר אחר של "הליגה", "קצין הבטחון" מאיר יהודה בן־דוד, אמר בברוקלין, כי הליגה אינה נוטלת על עצמה אחריות לתקרית, אך "מברכת את פעולת לוחמי המחתרת היהודית האמיצים, שנקטו את הפעולה למען היהודים המדוכאים בברה"מ".

קוץ' התנצל בפני השגריר הסובייטי יורי דובינין ואמר, כי הוא מקווה שהעבריינים ילכדו ויכלאו לתקופה ארוכה.

בשעה מאוחרת יותר אמר דובר אחר של "הליגה", כי המעשה – שאותו חזר ושיבח – בוצע בידי "יהודים שיצאו מברה"מ ומתגוררים בברוקלין".

מייסד הלהקה הסובייטית, איגור מויסייב, אמר: "איננו חוששים מפצצות ונמשיך להופיע". אמש עמדו ההופעות להתחדש, באבטחה מוגברת.

ראורגניזציה מקיפה צפויה במבנה "כור"

מאת מרים אבנימלך

הנהלת "כור" תדון ביום ראשון הקרוב בתכנית חומש לפעילות הקונצרן. במסגרת התכנית צפויה ראורגניזציה מקיפה במבנה "כור".

בראשית 1970 נערך ב"כור" הארגון מקיף על ידי מנכ"ל "כור" דאז מאיר עמית. שינויים ארגוניים נוספים בוצעו על ידי עמית ב־1975. מזה עשור שנים לא בוצע כל שינוי במבנה "כור". הגידול בפעילות ושינוי בדגשים מחייבים – לדברי הנהלת "כור" – שינויים מבניים.

פרישתם הצפויה לגימלאות של מנהלים בכירים ב"כור" ושינויים פרסונליים אחרים גורמים בחודשים האחרונים להתרוצצות רבה בנושא המינויים, המלווה בגל שמועות וניחושים. הנהלת "כור" נמנעה באחרונה משינויים פרסונליים בעמדות ניהול כדי לרכז את השינויים ולהביאם במקשה אחת עם תכנית החומש והאירגון.

פרס יאלץ להתערב במשבר האחיות

אם לא תושג היום התקדמות במו"מ

מאת מוטי "דבר" לענייני עבודה

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד מזמן הבוקר בלישכתו בתל־אביב את נציגי משרדי הבריאות והאוצר בניסיון נוסף למנוע את נטישת בתי החולים על ידי האחיות. אם יתברר בפגישה כי יש לנציגים הממשלתיים הן הצעות מעשיות הן מבריאות לקבלת החלטות, יוזמנו נציגות האחיות למשא ומתן מיידי.

כך כבר עם קום ישיבה זאת, יתכנס מטה החרום של האחיות בבית החולים "בילינסון" כדי להחליט אם לממש את איום הנטישה. חברת מטה הפעולה של האחיות אילנה כהן אמרה אמש כי הנטישה היא בלתי נמנעת "שכן החול נגמר לנו, כל האחיות האמורים תומכים בצעד זה משום שאין לנו כבר מה להפסיד", אמרה.

הברפלד הבהיר אתמול כי רק אם ישתכנע שחלה תפנית רצינית בעמדת הממשלה יזמן את נציגות מטה הפעולה וזאת, משום שגמר המגבי אינו שלא לזמן את הצדדים לסיכסוך כדי לסתום מים ולקיים דיוני סרק.

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר והברפלד אמורים להיפגש מחר בבוקר עם שר האוצר משה נסים. לסופרנו נמסר כי אם הדיונים המוגבלים יעלו על שרטון תדרש התערבותו של ראש הממשלה שמעון פרס בסיכסוך הנמשך בקיפאון.

הנושא ומתן בין הצדדים היה אמור להתחדש אתמול בבוקר בתל־אביב אולם בפגישה מוקדמת בין הברפלד לבין מנכ"ל משרד הבריאות דן מיכאלי שהתקיימה שלשום בחצות, התברר כי לא חל שינוי של ממש בעמדת הממשלה להוציא התקדמות בנושא התקנים ולפיכך בוטלה הפגישה.

هكذا من الأصل

מיתקפה אנטי־אמריקנית חריפה בדיוני „הבלתי־מזדהות" בהררה

ערפאת כיו"ר תורן הזמין את חאדם, יריבו, לדוכן הנואמים

הארארה, („רויטרס", „עיטים", עט"פ). – ביום השלישי לדיונים בוועידת הפסגה של גוש המדינות הבלתי־מזדהות אירע מחזה בלתי־רגיל כאשר יאסר ערפאת נתן את רשות הדיבור לאחד ממתנגדיו המתריסים ביותר, סגן נשיא סוריה עבד אל־חלים ח'דאם.

בתור אחד מ־22 סגני הנשיאים של ועידת הארארה, ישב ערפאת ראש בוועידת המליאה אחר הצהריים, וכאשר סיים נציג סינגפור את נאומו, קרא ערפאת במפתיע את נציג סוריה אל בימת הנואמים.

ח'דאם קם, ובלי לכבד אף במבט את יו"ר הישיבה, עלה לדוכן הנואמים ופתח בנאומו, בנוסח המקובל: „אדוני הנשיא". משקיפים אמרו, כי ערפאת נראה כמעריך פנייה זו, שכן ח'דאם היה אחד האדריכלים העיקריים לגירושו של ערפאת מסוריה, לפני 3 שנים.

סגן נשיא סוריה פתח מיד בהתקפה אנטי־אמריקאית חריפה, והאשים את ארה"ב, כי היא „תומכת בפרטוריה ובתל־אביב, שני בסיסים־תאומים אלה". בין היתר, אמר ח'דאם, כי „מבצרים אלה בנויים לכפות על המדינות הערביות הסכמים נפרדים עם ישראל".

בשעה שהשמיע ח'דאם את נאומו, הרכיב ערפאת את משקפיו והתעמק בקריאת מסמך, כנראה נוסח נאומו של סגן נשיא סוריה, שהוגש מראש לבאי הוועידה.

ערפאת הרים את ראשו כאשר סגן נשיא סוריה דיבר על בעיית המזרח התיכון, תמך בוועידה בין־לאומית לשלום במזה"ת ובצורך „לחדש את זכויות העם הערבי של פלשתין". אולם, ח'דאם לא הזכיר כלל את אש"ף וסיים את נאומו בהכרזה על „סולידאריות עם עמי דרום אפריקה, ניקאראגואה, וצפון קוריאה".

ערפאת הודה לנואם, כמקובל, והוסיף: „אני מודה לנשיא חאפז אל־אסד, שבשמו הושמע נאום זה, ובייחוד על העובדה כי הוא רואה בפרטוריה ובתל־אביב מבצרים תאומים".

לאחר מכן, העניק ערפאת את זכות הדיבור לקנגו וא דונדו, ראש ממשלת זאיר, מדינה שהיתה, כזכור, אחת הראשונות באפריקה שחידשה את קשריה עם ישראל.

אורי פורת מזהיר מפני „טקס קבורה" לערוץ הראשון

אם לא יובטחו תנאי תחרות הוגנים עם הערוץ השני

מאת יקיר צור, כתב „דבר" בירושלים

מנכ"ל רשות השידור, אורי פורת, תקף אתמול את כוונת הממשלה להקים ערוץ שני לטלוויזיה בלי להשוות את תנאיו לערוץ הממלכתי. לדבריו, „אם החוק החדש לא יבטיח תנאי תחרות שווים בין שני הערוצים יהיה זה טקס קבורה לערוץ הראשון, ואם תהיה התחרות, היא תהיה על המבנה המסחרי המבוקש ביותר", אמר.

בסיבת עיתונאים שכינס אתמול לקראת הדיון הצפוי בממשלה ביום ראשון על חוק הערוץ השני, אמר פורת, כי אם כוונתה של הממשלה להקים ערוץ שני על חורבותיו של הערוץ הראשון, טוב תעשה הממשלה עם ערוץ אחד בלבד. רשות השידור בקשה תנאים שווים לערוץ הכללי ולערוץ השני – מה שהוא קבלה זה את האגרה ואילו הערוץ השני יקבל את הפרסומת. פורת קבל על כך שהממשלה מתכוונת להיות הגוף המנהל של שני הערוצים והגדיר זאת „פוליטיזציה וסכנה לחופש הביטוי".

פורת גם התייחס לטלוויזיה הלימודית באומרו כי היא קיבלה את שבה מלימודית לתחנות והיא מבקשת איך לעבור על החוק. „לא ייתכן", אמר, „שללימודית יוקצו שעות בערוץ השני ואנחנו נשאר עם כבשת הרש, וזו אכן תהיה כבשת הרש". פורת קרא לממשלה לגלות אחריות „רגע לפני שעת האפס".

מנהל הטלוויזיה חיים יבין, אמר כי הערוץ השני יוריד את הלחץ מהטלוויזיה הכללית והביע פליאה על ההתנגדות שמגלים אנשים מסויימים לחדשות בשעות הבוקר והצהריים. „קיימות טענות על דברים רבים, בעיקר בעבודת הכנסת על ועדותיה השונות, שאינם באים לביטוי על המסך. 30 דקות ב„מבט" אינן מספיקות והמהדורות החדשות הנוספות יורידו את הלחץ מ„מבט", אמר.

נזקים כבדים ברעידת אדמה נוספת במולדאביה הסובייטית

45,000 בתים ניזוקו, נהרסו צינורות מים וקווי חשמל

מוסקווה, (עיי"ג). – רעידת אדמה שנייה פקדה את הרפובליקה הסובייטית מולדאביה והעמיקה הרס שנגרם בשבת על ידי רעידת אדמה חזקה, שגרמה למותו של אדם אחד ולפציעתם של כ־560 איש – כך מסר אתמול בטאון הממשלה „איזווסטיה".

רעש האדמה השני היה ביום ג' בבוקר, 72 שעות אחרי הראשון, והוא הורגש בעיקר באזורים הדרומיים של הרפובליקה, מסר „איזווסטיה".

העיתון לא דיווח על נפגעים. אך ציין, כי 45,000 בתים וקרוב ל־1,000 בתי ספר ניזוקו, אחדים מהם קשה מאד.

פקיד של הוועד המרכזי של המפלגה הקומוניסטית במולדאביה מסר, כי „הרעש השני הגביר את מה שכבר עולל הטבע. במקומות שנגרם נזק קל לבתים, אירע הרס חמור יותר".

מוקד רעידת האדמה הראשונה היה ברומניה, מעבר לגבול מולדאביה. הדובר הוסיף, כי בשני הרעשים ניזוקו, או נהרסו, מאות קילומטרים של צינורות מים, קווי חשמל וכבלי תקשורת.

קשיים של הרגע האחרון

(המשך מעמ' 1)

בתחילת שבוע הבא אך בשעות אחר הצהריים המאוחרות הפכה האופטימיות לאכזבה. אולם מקור מדיני הבהיר אמש כי על דעת ירושלים וואשינגטון דחיית המועד שנקבע בתחילה להודעה המשותפת איננה ביטול המהלך אלא עיכובו בלבד.

מרפי דיווח לשמיר

מרפי נועד אתמול עם ממלא מקום ראש הממשלה ושר החוץ יצחק שמיר, כדי לעדכנו בשיחותיו בירדן עם המלך חוסיין. שמיר הקפיד לומר למרפי כי כל התקדמות בתהליך המדיני במזרח התיכון חייבת להישען על קווי היסוד של ממשלת האחדות.

שמיר ומרפי הביעו תקווה כי בקרוב יסתיימו הדיונים הקשורים בשטר הבוררות על טאבה (מינוי הבוררים וסיום סימון אבני הגבול) וניתן יהיה לחתום על שטר הבוררות ולגשת לפסגה. שמיר אמר כי הוא סבור שבפסגה חייב להיות נושא הנורמליזציה בין ישראל לבין מצרים נושא עיקרי על סדר היום. מרפי יצא אתמול פעם נוספת לירדן ואפשר שמשם ייצא למצרים.

בהופעתו בפני המשמרת הצעירה של מפלגת העבודה אמר שמיר, כי בשיחותיו עם מרפי אתמול בבוקר הדגיש שהבסיס ליחסי ישראל־מצרים ויחסי ישראל והפלשתינים בעזה הוא הסכם קמפ־דייוויד ותכנית האוטונומיה. „עד היום לא הוצעה תכנית טובה יותר ומרחיקת לכת יותר מזו שהתקבלה בעת חתימת הסכם השלום בין ישראל ובין מצרים", אמר שמיר.

אל באז בעמאן

ברבת עמון נועד אתמול ד"ר אוסאמה אל־באז, יועצו המדיני של הנשיא מובארק, עם המלך חוסיין במסגרת תיאום העמדות המדיניות בתהליך השלום המתחדש באיזור.

משקיפים ערביים ברבת־עמון טענו כי אל־באז בא לשמוע בעיקר את ההצעות שהביא מרפי למלך ליזום התהליך ואת התייחסותו של חוסיין אליהן. מקורות ירדניים חזרו והדגישו אמש כי המלך מתייחס בזהירות רבה להצעות האמריקאיות־ישראליות והוא דבק בעמדתו בכינוסה של ועידה בין־לאומית ולשיתוף פעולה אמריקאי־סובייטי בנושא רגיש זה.

גם מצרים תומכת בשיתופה של ברה"מ במאמצים המדיניים האחרונים. שר החוץ המצרי, עיצמת עבד אל מגיד, אמר כי ארצו מקדמת בברכה את השתתפותה של ברה"מ בתהליך השלום ולדעתו אי־אפשר להוציאה מכלל חשבון.

המשקיפים גורסים כי לא מן הנמנע שאל־באז העלה בפני המלך את קשייו של מובארק לגיבושו של הנושא הפלשתיני כפי שרצה להציגו בפני ראש הממשלה שמעון פרס. הקשיים נובעים מהתחמקותו של ערפאת, המעדיף עתה לעסוק בשאלת הפיוס עם ארגוני המחבלים הפורשים בהתאם לנייר עבודה שהכינו הסובייטים הבסת־יים בעניין זה גם בנשיא אלג'יריה אליאזולי בבגדאד.

פקיד ירדני בכיר אמר אמש למכתב רדיו מונטה־קרלו ברבת־עמון כי ירדן פועלת עתה למנוע ממצרים לעסוק לבדה בפתרון הבעיה הפלשתינית.

מגיד מתחמק

שר החוץ המצרי התחמק אתמול מלהגיב על שאלות עיתונאים שנגעו למועד קיומה של פסגת פרס־מובארק. לעומת זאת הדגיש את הקשיים שהתעוררו בסימון אבני הגבול בין מצרים לישראל ובבחירת שלושת הבוררים הבין־לאומיים.

קודם נועד השר עם ראשי המשלחות, הישראלית, המצרית והאמריקאית, לשיחות טאבה. הוא טען שעניין טאבה עדיין עומד בראש סדר היום של מצרים. השר אמר כי המטרה להסיר את המכשולים כליל בעניין זה כדי שאפשר יהיה לגשת אחר־כך לפתרון הבעיה הפלשתינית.

ביקור פרס בארה"ב

בינתיים מסר אתמול משרד העיתונות של הבית הלבן כי טרם הוחלט על פרסום הודעה רשמית בעניין ביקור ראש הממשלה שמעון פרס בוואשינגטון ופגישתו עם הנשיא רייגן.

בסטייט־דיפרטמנט מעריכים, כי הביקור אכן יתקיים, במיוחד אם יחליט שולץ לצאת לאזור. הממשל אינו מעוניין לסרב פעמיים לשאלות פרס, פעם בעניין ביקור שולץ ופעם בעניין ביקורו הוא.

פקידי הסטייט דיפרטמנט ממתינים להשלמת הטיפול בעניין בשלוחת הבית הלבן בקליפורניה, שם מולש ראש המטה, דונלד ריגן, על ניהול לוח פגישותיו עם רייגן. הנשיא ישוב לבית הלבן מחופשתו ביום ב'.

אם ייפגש פרס עם רייגן ועם שולץ ביום ב' שבשבוע שלאחר מכן, יתכפר שר האוצר כסה נסים בהופעות בבולטימור הסמוכה, יטוס ארצה ויחזור לוואשינגטון בסוף החודש, יחד עם נגיד בנק ישראל מיכאל ברונו, מועידת קרן המטבע הבין־לאומית ולפגישות עם שולץ ועם אישים נוספים.

חיילים איראנים שבויים בידי כוחות עיראק. צילום: איפי

חיילים סורים תפסו עמדות בצידון סביב מחנות הפליטים הפלשתינים

מתיחות רבה בעיר בין מחנות פלשתינים יריבים

מאת שמעון וייס, כתב „דבר" בצפון ולמזרח התיכון

חיילים סורים תפסו בימים האחרונים עמדות באזור צידון, בעיקר סביב מחנות הפליטים שבעיר, תוך שהם מנצלים את המתיחות הרבה שהתעוררה בין פלשתינאים נאמני ערפאת לבין תומכי חזית הסירוב של אבו־מוסא.

המתיחות בין שני הפלגים באירגוני המחבלים החלה על רקע השליטה במחנות הפליטים באזור צידון. היא הגיעה לשיאה השבוע כאשר נרצח מפקד ה„פתח" באזור צידון על־ידי שניים מתומכי אבו־מוסא. בעקבות זאת ניתנה לכוחות הסורים המוצבים בלבנון הוראה לנוע לכיוון צידון ולהתמקם באזור מחנות הפליטים ובבואותיה המזרחיים של העיר.

התקרבות זו של הסורים יצרה מתיחות כללית באזור. נודע כי כוחות סורים „פועלים" לעבר אזור פאלוס־ג'זין שבמזרח לצור המוחזק בידי נוצרים וחיילי צד"ל. עם זאת לא נמסר על תקריות בצידון או באזור מבנה שבהם מעורבים חיילים סורים. בדרום־לבנון הובעה בימים האחרונים דאגה מהתפתחויות שליליות באזור עקב ההתקרבות הסורית ותפיסת עמדות באזור צידון.

ביירות (א.פ.). – חילופי אש אקראיים בין צלפים משני עברי הקו הירוק התחוללו את ביירות במסכו אתמול, חרף הפסקת האש הכללית שעליה הכריזה השבוע ממשלת לבנון.

אנשי מיליציות מוסלמים ונוצרים המשיכו גם אתמול להחליף ביניהם מטחי פגזי מרגמות משני עברי הקו הירוק, אולם המשטרה מסרה, כי לא הגיעו אליה כל דיווחים על נפגעים. דובר המשטרה מסר עוד, כי חברי הוועדה המייצגת את שלוש המיליציות העיקריות הנלחמות ביניהן וכן צבא לבנון לא הצליחו להיוועד אתמול, כפי שתוכנן, כדי לדון בדרכים להשלטת הפסקת האש בפועל. דובר הוועדה הודיע אתמול לכתבים, כי הפגישה המתוכננת לא התקיימה מפני שנציג „אמל" אחמד בעלבקי „אינו בקו הבריאות". הדובר, שסירב להזדהות, אמר: „הפגישה תתקיים בשבת או ביום שני".

משטרת לבנון מסרה עוד, כי אתמול התקבלה שיחה ממטלפן אלמוני, שטען כי הוא מדבר בשם „הבריגאדות המהפכניות לשחרור רצועת הגבול" – ארגון שלא נודע עד כה – ואשר אמר, כי ארגונו „רואה בכל אנשי יוניפי"ל בני־ערובה" עד אשר לא תפנה ישראל את איזור רצועת הבטחון בדרום־לבנון.

אפשרות לעיסקת חליפין ארה"ב – ברה"מ העיתונאי ניקולאי דניאלוב – תמורת זאכארוב

נגד דניאלוב יוגש כתב אישום בעוון נסיון הברחה לברה"מ

וואשינגטון (א.ס.). – פקידים אמריקאים עוסקים עתה בעיבוד תכנית לשחרורו של כתב „יו.אס. ניוז אנד וורלד ריפורט" הכלוא במוסקווה ניקולאס דאנילוף, על־ידי מסירתו באורח זמני לידי שגריר ארה"ב בתמורה לשחרורו של האזרח הסובייטי הכלוא עתה בניו־יורק והמואשם בריגול – כך דיווח אתמול העיתון „בלטימור סאן".

העיתון הסתמך בדיווחו על דברי פקיד אמריקאי בכיר, שבשמו לא נקב, אשר אמר, כי תכנית זאת צוברת עתה תמיכה רחבה בחוגי הממשל וייתכן שתובא לפני הנציגים הסובייטים בארה"ב בקרוב מאד.

לפי התכנית זאת, אמר הפקיד, יימסר דאנילוף לידי שגריר ארה"ב במוסקווה ארתור הארטמן ויושב לארצות הברית, ואילו הרופא הסובייטי גנאדי זאכארוב, העצור בניו־יורק והמואשם בריגול, יימסר להשגחת שגריר ברה"מ בארה"ב יורי דוברינין, „שעליו יהיה להבטיח שזאכארוב יופיע למשפטו בארה"ב".

מעסיקו של דאנילוף בעליו של „יו.אס. ניוז אנד וורלד ריפורט" מורטימר צוקרמן, אמר ל„סי.בי.אס." ממוסקווה, כי גם הוא מצפה שמקריהם של דאנילוף וזאכארוב „יסודרו יחד".

גנאדי זאכארוב, רופא במקצועו, ששימש קצין לענייני מדע במשלחת הסובייטית לאו"ם – אך לא היה חבר בה, ועל כן הוא משולל חסינות דיפלומטית – נעצר על־ידי סוכני האף.בי.איי. ב־23 באוגוסט והואשם בכך ששילם 1,000 דולר לעובד [illegible] תמורת מידע מסווג על מנוע מטוס שייצרה אותה חברה לפי הזמנת צבא ארה"ב.

מקום בחדשות | בית הכנסת הקדום ביריחו

מאת צבי אילן

לפני 50 שנה נתגלה באקראי בית כנסת קדום מצפון ליריחו. הוא נחפר בתקופת המנדט והתברר שזהו בית כנסת יהודי מהתקופה הביזנטית. לפני תקופה מסויימת הוא נפתח בידי הקצין האחראי ביהודה ושומרון לאחר ששופץ והוכן לביקורי קהל. בעת האחרונה מבקשים אנשי גרעין ייחוד של גוש אמונים להגיע למקום כדי להתפלל. צה"ל ירשה להם לעשות זאת – היום.

בית הכנסת נמצא בשטח פתוח, בעיקרו לא מעובד, מצפון לעיר הגנים, ממזרח למחנה הפליטים אלסולטן, שלאחר־כבר נהרסו רבים מבתי־החומר שלו, לאחר שעבר עזובים במשך כ־19 שנה.

מבית הכנסת נותרה בעיקר רצפת הפסיפס שלו. הבניין הוא מהמאות ה־6–8 לספירה, כלומר ראשיתו בתקופה הביזאנטית, וסיום השימוש בו בתקופה הערבית. רצפת הפסיפס פשוטה באופן יחסי – אין בה תיאור גלגל מזלות או ארון קודש מפואר וכן בעלי חיים, כמו ברצפת בית הכנסת של נערן שבסמוך, בתקופה זהה כמעט. עיקר הרצפה הוא מרבד של פרחים ועלים ובמרכזו תיאור של ארון קודש, למעשה רק של הפרוכת המכסה אותו ולפניו, בתוך עיגול, מנורת שבעת קנים, מימינה שופר, משמאלה לולב, ומתחתם הברכה „שלום על ישראל". ברכה זו אופיינית לסיומי תפילות והיא נפוצה למדי בבתי כנסת עתיקים בארץ ובתפוצות.

מפשטותה של הרצפה בולט על רצון אנשיה להימנע מעשיית דמויות, כפי שנהגו בבתי כנסת קדומים יותר, ובעקבות זאת השתותן בעת השלטון הערבי.

אחד הפריטים החשובים ביותר ברצפה היא כתובת ארוכה למדי בארמית שזה תרגומה: זכורים לטוב ויהיו זכורים לטוב כל הקהילה הקדושה, הגדולים והקטנים שעזר להם מלך העולם ותמכו ועשו את הפסיפס. היודע שמותיהם ושם בניהם ובני ביתם יכתוב אותם בספר החיים עם הצדיקים חברים לכל ישראל. שלום. אמן. סלה.

כבר מיד לאחר גילוי הכתובת הבחין פרופ' קליין, חוקר וחוק ואת ד"ר פרסטר לאחרונה, כי הכתובת מכילה מנוסחי תפילות הנהוגות בישראל, לעיתים בקהילות נידחות, כגון בכמא שבקרים או אצל יהודי קוצ'ין.

בשנים האחרונות הועלתה דעה, על ידי חנן אשל, לפיה היה זה בית הכנסת של היהודים שהיו בין בוני ארמון הישאם, הסמוך, שנמצאה בו כתובת עברית. קצין הארכיאולוגיה ביהודה ושומרון, יצחק מגן, העלה את ההשערה שמא בית הכנסת לא השתייך ליריחו אלא דווקא לנערן, שהתברר כי היתה יישוב גדול יותר משחשבו בעבר. נערן היתה יישוב יהודי לנוכח יריחו הנוצרית, ולפי דעה זו היה בה יותר מבית כנסת אחד.

ביקור במקום, אולי יותר מבמקומות אחרים ממחיש כמה שורשי העבר. יש הרגשה כאילו קדמונינו התעידו את הברכה שלום על ישראל לבני ביתם שישובו למקום כעבור 1200 שנה.

התאוששות בקווי הנוסעים בים

מאת יוסף מיכלסקי, כתב „דבר"

התאוששות חלה בתנועת אוניות סיור הפוקדות את נמלי הארץ בשבועות האחרונים. החודש צפויות בנמלי הארץ שבע אוניות סיור ובאוקטובר יגיעו לישראל 13 אוניות סיור. הודעות של חברות ספנות בעלות האוניות בעניין זה הגיעו בסופיות. יצויין שהמשבר בענף אוניות סיור בים התיכון פרץ אחרי חטיפת האוניה „אכילה לאורו" על ידי המחבלים.

סופר „דבר" מציין שאת נמל חיפה פוקדות מדי שבוע שלוש אוניות נוסעים המפליגות בקו סדיר בין נמלי אירופה לארץ.

עדיין מחפשים ניצולים באניה הרוסית שטבעה

מוסקווה, (ע"צג). – צוללנים סובייטים עדיין מחפשים אחרי יותר מ־300 בני אדם שנלכדו כנראה בשברי אוניית הסיור הסובייטית „אדמירל נחימוב", שירדה למצולות בים השחור ביום א' בלילה.

דובר צי הסוחר הסובייטי אמר, כי החיפושים נמשכים, אולם ללא כל תוצאות עד כה. עוד אמר הדובר, כי אין שום כוונה להעלות לפני הים את אוניית הנוסעים אשר טבעה תוך דקות לאחר התנגשות עם אוניית משא סובייטית, שחצתה אותה לשניים.

העיתונות הסובייטית דיווחה בקצרה על האסון, ומסרה על 79 הרוגים. בהודעות הרשמיות נמסר, כי 562 נוסעים ו־274 אנשי צוות שרדו מן הטביעה.

עד כה, עדיין נעדרים 319 נוסעים ואנשי צוות של „אדמירל נחימוב" ולפי החשש, גופותיהם לכודות בשברי האנייה, בעומק של 47 מטר לפני הים.

מניעת סרטן על־ידי חיסון

מאת דליה שרון
סופרת „דבר" בבריטניה

לונדון, (מיוחד ל„דבר"). – פרופ' אריה צוקרמן מלונדון תיאר אתמול לראשונה, בפני באי כינוס של ארגון מדע הרפואה בבריסטול נסיון של ארגון הבריאות הבין־לאומי שהוא פריצת דרך ברפואה – למנוע סרטן על ידי חיסון.

מדובר בסרטן הכבד, אחד מ־10 סוגי הסרטן הנפוצים ביותר בעולם, שנגרם על ידי וירוס צהבת.

פרופ' צוקרמן מבית הספר להיגיינה ולרפואה טרופית בלונדון, סיפר כי ארגון הבריאות המליץ על חיסון כל הנמצאים בסכנת הידבקות בצהבת, לרבות רופאים, אחיות, לוקחי סמים, זונות ועוד.

כיום, מייחסים למעלה מ־20 אחוז ממקרי הסרטן לוירוסים. המדענים הצליחו לבודד את מולקולות החלבון מציפוי הוירוס והוסיפו אותו לחיסון, שבו משתמשים כנגד אבעבועות.

פרופ' ביל גארט, מאוניברסיטת גלאסגו, אמר כי חיסון נגד איידס יהיה בשוק בעוד 3 עד 4 שנים.

מלון בריאות לחולי־לב נפתח בתל־אביב

שרות חדשני, ראשון מסוגו, של מלון בריאות לחולי־לב נפתח השבוע בתל־אביב. השרות החדש מאפשר לחולי־לב, לאחר תום תקופת אישפוזם (עקב אירוע קרדיאלי) בבית החולים, להשתקם ולשוב בהדרגה לחיים תקינים במנוחה מבוקרת במלון חמישה כוכבים, תחת השגחה רפואית צמודה.

את הפרוייקט מפעילה חברת „פרוקרדיה" שיצרה לשם כך קומה שלמה במלון „פלאזה" בתל־אביב. [illegible] ואיתור מחלות לב. כמו כן צוידו כל חדרי האורחים בציוד למעקב אחר המבריאים ולמתן שירותים מיוחדים לחולי־לב.

מרכז הבריאות „פרוקרדיה" הוקם במטרה למלא חלל חסר שקיים במקרים רבים ברציפות תהליך ההחלמה של חולי־לב או מנותחי לב בדרכם מהמרכזים הרפואיים לבתיהם. משך אישפוזם של חולים אלה קצר היום יחסית ממה שהיה בהם לפני שנים. מלון הבריאות יקלוט מחלימים המשתחררים מבתי החולים אשר אינם דורשים טיפול סיעודי אלא מועמדים לניידות ולפעילות גופנית מבוקרת.

כל מחלים המתקבל למרכז עובר הערכה ראשונית ע"י הצוות הרפואי ולאחר מכן נבנית לו תכנית מתואמת של תזונה המתאימה לו ופעילות גופנית. המרכז מעודד את המחלימים לבוא יחד עם בני זוגם וזאת כדי להדריכם יחד לאורח החיים ותזונה מתאימה.

„פרוקרדיה" הוקמה כחברה בע"מ ע"י יזמה פרטית ומרכז הבריאות שלה מעוניין לקלוט מחלימים שהינם חברי כל קופות החולים. קופת חולים „מכבי" הינה הראשונה שהתקשרה עם פרוקרדיה, וחבריה נשלחים למרכז במימון הקופה. עתה מתנהל מו"מ עם קופות החולים הנוספות.

לחברנו זוננבליק צדוק
אתך באבלך במות עליך
אמך ז"ל
בנק אמריקאי ישראלי בע"מ
ההנהלה והעובדים

השתתפותנו הכנה באבלם של חברינו יוחנן ורפי צוכבנה
במות הרעיה והאם
צפורה ז"ל
ועד עובדי חברת החשמל לישראל
מרחב הדרום
חברי המזכירות הארצית

לחברנו יוסי נוריאל
אתך באבלך במות
בנך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
ההנהלה והעובדים

אבלים על פטירתו ללא עת של חברנו לעבודה
קנטור משה ז"ל
ומשתתפים בצער המשפחה
תעשית אבן וסיד
ההנהלה והעובדים

למשפחת מוסנזון
ולקבוץ נען
השתתפותנו באבלכם על מותו
ללא עת של
גיורא ז"ל
מנפטת השלום

למשפחה וקבוץ נען
משתתפים בצערכם על מותו
ללא עת של
גיורא מוסנזון
בית נצר סרני
ועובדי גד"ש

לשושנה פלו סולומון
אתך באבלך
במות
בנך ז"ל
חברייך במרכז מפלגת העבודה

חברנו
גיורא מוסנזון
איננו
ההלויה תהיה יום חמישי ל' באב תשמ"ו 4.9.86
בשעה 16.30 בבית העלמין בנען.
המשפחה
וקבוץ נען

לקיבוץ נען
אתכם באבלכם הכבד
במות
גיורא מוסנזון
ומשתתפים בצער המשפחה
עובדי הפלחה
מבואות ירושלים

בצער רב הננו מודיעים על פטירתו של חברנו
חיים בר
ההלויה היום, יום ה' 4.9.86 ל' באב
בשעה 15.30 מהמועדון לחבר.
המשפחה ובית הגושרים

למשפחת בר
ולקבוץ הגושרים
אבלים יחד אתכם
על פטירתו של
חיים
ממיסדי „הר־וגיא" ומנהלו במשך שנים
בית החינוך „הר וגיא"
התלמידים וכל צוות העובדים

דבר
DAVAR دافار
מאוחד עם למרחב
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מנהל כללי אהרן קראוס
המו"ל – „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה: תל־אביב, רח' שינקין 45, ת.ד. 199, מ.ב. 65233
טלפון 286141 (6 קוים)
מחלקת המודעות: טלפונים ישירים 281860, 298032
סניפים:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45 טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים, רח' המלך ג'ורג' 16 בית מאזיה קומה ב' טל. 242203
חיפה, רח' הנביאים 27 טלפונים 3־2־642111, ת.ד. 33104

مكذا من الاهل

אנשים ● אנשים ●

סבא קיסר

בעיצומם של הדיונים הקדחתניים ומשא ומתן מייגע למניעת משבר האחיות נתבשר אכש מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, כי בנו אבישי וכלתו דליה הפכו אותו בשעה טובה לסבא. הנכדה, הראשונה לבית קיסר, יצאה לאויר העולם בבית היולדות שליד בית החולים ולפסון בחולון. לרעייתו של המזכ"ל, מזל, קשר אמיץ למקום – היא מכהנת בהתנדבות כיו"ר אגודת הידידים של בית־החולים ולפסון.

פ. שמואל

אפליה לטובה

השר גד יעקבי בוחן את תשלומי הביטוח הלאומי המגיעים לפנסיונרים, לאחר ש„נכנס" למאגר המידע הממוחשב של „חשב" באמצעות שירותי הדואר האלקטרוני של רשת „דפי־זהב".

ומסקנתו – „אלמנות מקבלות סכום גבוה מזה שהאלמנים מקבלים. אני שמח שיש לפחות מקום אחד בו הנשים מופלות לטובה", אמר השר.

ללנצמן בהוקרה

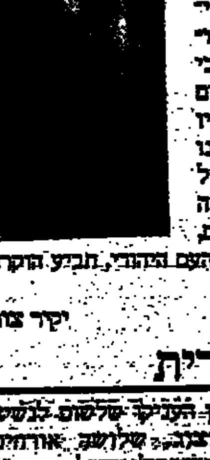

במאי הקולנוע ומפיק הסרט „שואה", קלוד לנצמן, (בתמונה) יזכה לעיטור „עמית ירושלים" על מפעל חייו, כך החליטה הנהלת עיריית ירושלים. בעל ההצעה היה ראש עיריית ירושלים, טדי קולק, אשר הרגיש כי לנצמן הקדיש שנים רבות וחשובות מחייו ליצירת הסרט שהינו מפעל ייחודי בעל ערך וחשיבות רבה ומן הראוי שירושלים, בירת ישראל ומרכז העם היהודי, תביע הוקרה לפועלו.

יקיר צור

מתנה מקורית

מתנה יוצאת הדופן העניקו שלושה לנשיא המדינה, חיים הרצוג, שלושה אורחים, [illegible] מחוז האנובר, ד"ר קרסטן הימבשטט, סגנו חבר מועצת המחוז, פרידל הוסאייר שהם ידידי ישראל מובהקים, הגישו לנשיא הרצוג מגילת קלף מקורית משנת 1848 שעליה נכתב בזמנו החוק המקנה ליהודי האנובר והסביבה זכויות שוות כמו לכל אזרח בגרמניה. מגילת הקלף נשתמרה בצורה מושלמת בארכיון מחוז האנובר. הביקור של השלושה אצל הנשיא הרצוג נערך ביוזמתו ותיווכו של יו"ר המועצה האזורית גליל תחתון, בני גרטפינקל. בין שני האזורים קיימת מזה שש שנים ברית ידידות הדוקה.

שמעון וייס

האשם לא אשם

„האשם תמיד", הפזמון שכבש את המדינה, כמעט הפך לרקוויאם של מחברו, יאיר ניצני.

ביום ראשון טסו ניצני, אבי ברנר מ„הד ארצי" ומיקי מרגיס, מנכ"ל החברה, לכנס של חברות תקליטים בלונדון. ניצני תפס כהרגלו מקום ליד החלון, אך משם נשקף, לאכזבתו, רק כנף המטוס. לאחר כחצי שעה העיף מבט נוסף ועיניו חשכו – המטוס איבד חלק מהכנף. שכניו של ניצני, ברנר וטוניס, סרבו להאמין לו, עד שהמטוס נחת נחיתת אונס באתונה...

בהד ארצי נודע על האסון שנמנע רק 24 שעות מאוחר יותר, ולא נותר להם אלא להתבדח על עליית המכירות האפשרית ל„האשם תמיד" כרקוויאם...

אודי אבישר

קארפוב – קוצר נשימה

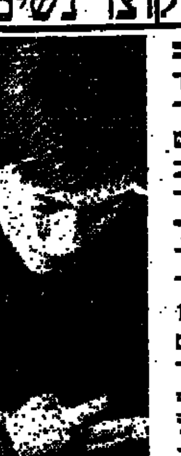

אנאטולי קארפוב (בתמונה), המתמודד על התואר אלוף העולם בשחמט, ביקש לדחות את הסיבוב הי"13 בתחרות נגד האלוף גארי קאספארוב בטענה של סיבוך בכלי הנשימה. המשחק הראשון מבין 12 המשחקים הנערכים בלנינגראד, נקבע ליום שישי. האלוף קאספארוב מוביל ב־6.5 נקודות נגד 5.5. הוא ניצח בשני משחקים, הפסיד באחד וסיים תיקו ב־9 משחקים במחצית הראשונה של התחרות על האליפות שהתקיימה בלונדון.

הסיבוב הי"13 נדחה לאחר שסגן השופט רדברט ווייד קיבל מכתב מרופא האליפות האומר כי קארפוב סובל מקשיי נשימה. עם דחייה זו ניצל קארפוב שניים מתוך שלושת פסקי הזמן שעמדו לרשותו, בעוד קאספארוב ניצל רק פסק זמן אחד.

סיכוי לפיצוי

נפגעי האלימות הדתית הקיצונית אינם צועקים, כנראה. קבוצה זו, המונה כיום כ־50 משפחות שנפגעו, אם בגופם ואם ברכושם, נשכחה מכל לב עד שבא עמנואל זיסמן (בתמונה), מזכיר מפלגת העבודה במחוז ירושלים, לצעוק את צעקתם. הוא פנה ליועץ המשפטי בדבר מתן פיצויים לנפגעים אלו. על־ידי חקיקה מתאימה. היועץ אישר וזיסמן פנה לח"כ נאוה ארד שהעלתה את הנושא לדיון בכנסת וגרמה להעברתו לועדת חוקה, חוק ומשפט. עתה לא נותר אלא להמתין לשובם של חברי הכנסת מן הפגרה ולקוות כי אכן יזכו הנפגעים לפיצוי הולם.

„אורט" לחלל החיצון

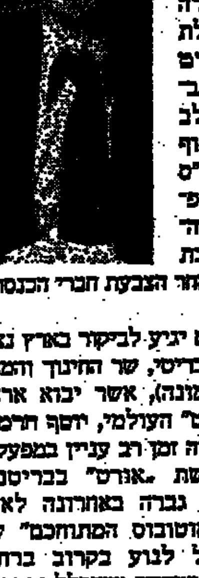

השגיה של רשת „אורט" בתחום החינוך הטכנולוגי מעוררים עניין מיוחד בקרב הצמרת הפוליטית של בריטניה. לפני כחודשיים, כאשר ביקרה בארץ ראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר, הצליחה „גברת הברזל" לשלב בלוח הזמנים הצפוף שלה ביקור בבתיה"ס של רשת „אורט" ומפגש עם תלמידים שהציגו בפניה מערכת ממוחשבת למעקב אחר הצבעת חברי הכנסת.

בעוד ימים אחדים יגיע לביקור בארץ נציג נוסף של הקבינט הבריטי, שר החינוך והמדע כריס פאטאן (בתמונה), אשר יבוא ארצה בליווי מנכ"ל „אורט" העולמי, יוסף הרמין. השר הבריטי מגלה זה זמן רב עניין במפעליה החינוכיים של רשת „אורט" בבריטניה ובעולם, וסקרנותו גברה באחרונה לאחר שנחשף בפניו „האוטובוס המתוחכם" של „אורט" אשר יחל לנוע בקרוב ברחבי בריטניה וישמש שם כמחשב משוכלל ומעבדת רובוטיקה ניידת.

בישראל לא תפעיל רשת „אורט" לפי שעה אוטובוס כזה, אולם גם כאן מתכוונים להפתיע את השר הבריטי. בימים אלה ממש הכריז מנכ"ל „אורט" ישראל גורלניק, על נושא חדש אשר ישולב בתוכנית הלימודים השנה: לימודי חלל אשר יפתחו בפני תלמידי המוסד צוהר לקראת עידן „מלחמת הכוכבים".

בתום סיור משותף שערכו גזבר הסוכנות היהודית, עקיבא לוינסקי, ומזכיר מועצת פועלי ת"א־יפו, עדי קאופמן, בכפר שלם, נקבע כי הסוכנות תבחן אפשרויות לשיתוף פעולה עם המועצה בתחומי התרבות, הנוער והרווחה בשכונות.
בתצלום נראה עקיבא לוינסקי (מימין) משוחח עם מזכיר סניף ההסתדרות בכפר שלם, צדוק קעודה.
תצלום: מ. דקל.

26 ח"כים הורידו את הפישפשוק מסדר היום

● ביקורת על הפקדון באוניברסיטאות ● משבר המושבים ● גור על התפטרותו

מאת טובה צימוקי, כתבת „דבר" בכנסת

למרות ש־20 חתימות ח"כים נדרשו לזימון הכנסת למושב פגרה מיוחד לדיון על הפישפשוק אתמול, לא נמצאו אלא 14 קולות שהצביעו בעד העברת הנושא לוועדה. אולם 26 ח"כים, רובם מהמערך וסיעות השמאל, הסירו את הנושא מסדר יומה של הכנסת.

ח"כ מנחם הכהן שיזם הדיון בנושא זה, אמר כי בפתיחת הפישפשוק בשבת יש משום פגיעה באופיה החברתי־תרבותי של מדינת ישראל. „מימין ומשמאל", אמר, „עומדים חברי כנסת ומרססים כמו ספרי של צבע. כשאתה מדבר על שלום, קמים מרססים מימין ומכנים אותך שמאלן, אש"פיסט. כשאתה מעלה את נושא שמירת השבת, עולים מרססים משמאל ומתיזים עליך צבע – מכנים אותך חומייניסט, סחטן. הפכנו לחברה של צבע. איבדנו יכולת להאזין איש לרעהו. הגיעה השעה שהחילונים יעשו משהו למען השבת".

בשם הממשלה דיבר שר הדתות, ד"ר יוסף בורג, שביקש להעביר את הנושא לוועדה. „לא בורוכוב ולא א.ד. גורדון לא חשבו שנגיע לכך שקיבוץ שיש לו מטרה אידיאולוגית, יפתח שוק על מנת להתגבר על מצוקה כספית", אמר.

דבריו של בורג על סבירות השבת הקנאית של העגים הדתיים, עוררה את ח"כ יוסי שריד (רצ) שקרא לעבר בורג: „לי אתה לא יכול לספר סיפורים. אני גר ליד כביש תל ברוך ורואה מי בא לשם – אחד ובאין רואה".

ח"כ שולמית אלוני (רצ) שרצתה לדבר בשם התובעים להסיר את ההצעה, אמרה כי זוהי צדקנות מפי אלה הדורשים מהקיבוץ להתקיים מחקלאות בלבד. „חרפה שבזה אנו דנים. כמו שיש כאלה היוצאים לפיקניק, לדייג, לים, יש כאלה שאוהבים מכולת". היא הוסיפה כי יש קיבוצים שנקלעו למצוקה ואינם רוצים שיפרנסו אותם „כמו רבבות בדיקם אחרים שכן עושים זאת".

●●●

„הפיקדון – הפרת הסכם"

שר החינוך, יצחק נבון, מתח ביקורת על האוניברסיטאות, על שהחליטו באורח שרירותי לגבות פיקדון של 1500 שקל מהסטודנטים.

בהשיבו להצעה לסדר יום של ח"כ אבידה סרטני (מפ"ם) אמר נבון כי אכן מצב האוניברסיטאות חמור, דבר העלול לפגוע באיכותה של מדינת ישראל, אך אין זה מסמכותו לבטל את ההפקדה של 1500 שקל, אלא הוא יכול רק לבקר החלטה זו ולהגדירה כלא צודקת וכהפרת הסכמים עם הממשלה ועם הסטודנטים. מעשה זה אינו תואם את אמות המידה המוסריות שעל פיהן רוצים המוסדות עצמם להיות".

ח"כ סרטני מתחה ביקורת על שר החינוך בעת העלאת נושא המשבר במוסדות להשכלה. „לצערי פעולות השר נעשות בעט מדי ומאוחר מדי ובעוצמה פחותה מדי. על הנעשה במערכת החינוך היה השר צריך לזעזע את הממשלה", אמרה. „האם האוניברסיטאות הן עסק פרטי או עניינה של המדינה? המדינה חייבת להבטיח את קיומן ופיתוחן כי ללא מוסדות אלה אין קידום, אין חינוך, אין מדע ואין ביטחון. יש לחסוך ולצמצם אך לא על חשבון רמת הלימוד, המחקר ותנאי הלימוד ולא על חשבון שוויון ההזדמנויות".

●●●

מצוקת המושבים

שר החקלאות, אריק נחמקין, אמר כי מצבם הכלכלי של הקיבוצים ושל חלק ניכר מעיירות הפיתוח אינו טוב יותר ממצב המושבים. בהשיבו על הצעה לסדר יום של ח"כ אפרים שלום בנושא מצוקת המושבים, הודה נחמקין כי קשה לו להעביר החלטות חיוניות לסיוע להתיישבות כשהלק מהצרה הכספית בו היא נתונה נובע ממה שכינה „הפקרות של המערכות" בשנים האחרונות. הוא הציע לממשלה לחלץ את המושבים כמו שהלצה את „אלסינט".

ח"כ שלום אמר כי יש סכנה ממשית לדמותה ואופיה של מדינת ישראל אם תשונה מפת ההתיישבות והגבולות עקב התמוטטות מושבים, נטישתם והעברת קרקעות לאום לאפנדים יהודים וערבים. לדבריו מדובר ב־300 מושבים שמהם רק 60 נמצאים במצוקה קשה, אך כתוצאה משיטת הערבות ההדדית קשה על כלל המושבים לתפקד. מדיניות לא נכונה של הממשלה הביאה לפשיטת רגל זו. לדבריו ניתן לפתור את המצוקה בתתן 45 מיליון דולר (מתוך 170 מליון דולר – חוב המושבים). בסיוע מן הממשלה והסוכנות בעקבות תוכנית ההבראה שהכינו המושבים הכוללת השתתפות עצמית, ייעול ועוד.

מצבן של עיירות הפיתוח גרוע אף הוא בהבכרה ההצעות לסדר יום של ח"כ הייקה גרוסמן, ושל ח"כ זאק אמיר. גרוסמן אמרה כי התחושה מאז 1967 שהנגב „נמצא בכיס" ויש להפנות את עיקר המאמץ לשטחים הכבושים, הביאה אותנו למצב הנוכחי שבו מדברים על עיירות הנגב כעיירות רפאים.

ח"כ אמיר אמר כי חוק הנגב התקבל עת ידי הכנסת. היו ציפיות מהחוק כפי שהיו ציפיות היערכות צה"ל בנגב, אך עד כה אין רואים כל התקדמות בראגה לנגב.

שר האוצר, משה נסים, השיב למציעים באומרו כי האוצר מחפש משקיעים לערי הפיתוח. במצפה רמון מתוכננת בנית מלון גדול. הוא יבקר בקרוב במצפה רמון ובירוחם. נסים הזהיר מקבלת פתרונות קלים. לדבריו יש למצוא פתרון כולל למצב עיירות הפיתוח.

●●●

גור: נושאי ערכי

שר הבריאות, מרדכי גור, ניצל אתמול את דברי תשובתו במליאת הכנסת בנושא משבר האחיות כדי לתת הודעה אישית על נסיבות הודעת ההתפטרות שלו מהממשלה לאחר הרוטאציה.

גור אמר: „הסוגיה שבגללה הודעתי ליו"ר מפלגת העבודה שלא אוכל לכהן כשר אחרי הרוטאציה קשורה בנושא נורמטיבי־פאראקסלנס בבערכות שלטון. כל חכם פוליטי יכול לומר זה לא כל כך נורא. כבר היו דברים דומים. אפשר לחיות עם זה, המצב הפוליטי הוא כזה, השיקול האלקטורלי הוא אחר. כל הדברים כאלה יכולים להיות נכונים, אך זה נושא ערכי נורמטיבי. אם במשך תקופה מסויימת נערך דיון בתקשורת כי אומר אמת בין שני צדדים – ראש ממשלה וגוף בטחוני שצריך לפעול בשקט ובסתר – אין לזה שום קשר למערכות אחרות. כמי ששירת במערכות הביטחון הרבה שנים, אני יודע היטב את המשמעות ואת ההשלכה של כל אחד מהניואנסים".

בנושא משבר האחיות אמר גור כי אפשר לפתור זאת ללא נסיגה ואפילו ללא שביתה. עם זאת אין ויכוח שיש צורך בשיפורים במצב הכספי והתעסוקתי של האחיות. התביעות שלהן באופן בסיסי נובעות ממצב מוצדק וצריך ללכת לקראתן.

יו"ר ועדת העבודה והרווחה אורה נמיר ניצלה את זכותה לדבר בהסירה את הנושא מסדר היום ותופה ביו"ר הקואליציה חיים קופמן שאמר: „התפטרותו של גור רק תוסיף לבריאות".

ח"כ רן כהן (רצ) שהעלה את ההצעה, התריע כי אם עגלת המו"מ לא תוזז באופן רציני, תהיה נסיגה של בתי חולים ותהיה קטסטרופה. כהן הציג תלוש שכרה של אחות ביילודת העובדת 16 שנה: השכר המשולם לה אינו עולה על 488 שקל.

הנושא הועבר לוועדת העבודה והרווחה.

●●●

שנת המס – ב־1 בינואר

הכנסת קבלה אתמול תיקון למס הכנסה הקובע כי שנת המס תחל ב־1 בינואר כל שנה, במקום 1 באפריל כפי שהיה נהוג עד כה. שנת המס 1986 הוכרזה כשנת מעבר ולפיכך היא תסתיים ב־31.12.86.

„מחטף" של ילדים יוצאי אתיופיה על ידי עסקנים חרדים הביא להשבתתם מלימודים

מאת יצחק מרידור סופר „דבר"

כ־70 ילדים יוצאי אתיופיה, הגרים במרכז הקליטה בנצרת עלית, מושבתים מאתמול בבוקר מלימודיהם בשל מחלוקת על השאלה היכן הם צריכים ללמוד: בבתי הספר הממלכתיים בנצרת עלית או בישיבת „מגדל אור" במגדל העמק.

כוכור מסרב מזה שנתיים בית הספר של חב"ד בנצרת עלית, בהוראת הרבי מלובביץ', לקלוט ילדים אלה בשל „ספק ביהדותם". בחוסר מקום בבית הספר הממלכתי־דתי „ארבל" בנצרת עלית, הם למדו בשנתיים אלה בכיתות מאולתרות שכורות בבתי מגורים. השנה הוסכם בין העירייה למשרד החינוך שהילדים שירצו ללמוד בבית ספר ממלכתי־דתי, יוסעו ל„מגדל אור" במגדל העמק והאחרים ילמדו בבתי הספר הממלכתיים כללים בנצרת עלית. רק פחות מ־15 אחוז מהילדים נרשמו לבית ספר ממלכתי־דתי, אך אוטובוס עם עסקנים חרדים ומורות־חיילות של השירות הלאומי אספו בשני הימים הראשונים של שנת הלימודים כ־50 ילדים יוצאי אתיופיה ממרכז הקליטה והסיעו אותם למגדל העמק בלי להתייחס כלל לרישומים בעירייה.

אריאב נסער

ראש עיריית נצרת עלית, מנחם אריאב, שהיה אתמול נסער ביותר נוכח מה שהוגדר על ידו כ„סחיפת ילדים" אמר בשיחה עם עיתונאים: „לא נסכים שאנשים שאינם תושבי המקום ושאינם מטפלים בנושא קליטת עולי אתיופיה, יעסקו – בניגוד לחוק חינוך חובה – בהפנייה תלמידים למוסדות דתיים". הוא סיפר כי למרות הסיכום עם משרד החינוך, באו ביום הראשון של הלימודים, ב־7.15 בבוקר, נציגים של ארגונים דתיים אל מרכז הקליטה בנצרת עלית והסיעו את רוב הילדים יוצאי אתיופיה לישיבת „מגדל אור" במגדל העמק. בין העסקנים החרדים נראו גם מורות־חיילות במדים מטעם השרות הלאומי. העירייה מנעה אתמול את יציאתם ללימודים של ילדי מרכז הקליטה עד שהעניין יוכה לבירור מלא ולהסדר התואם את ההסכמים שנעשו.

הרב גרוסמן: לא אני

הרב יצחק דוד גרוסמן, ראש ישיבת „מגדל אור", אמר אתמול ל„דבר" כי לא שלח אנשים או אוטובוס לנצרת עלית כדי להביא ילדים למוסד שלו. „האגף לחינוך דתי במשרד החינוך בנצרת עלית פנה אלי", אמר גרוסמן, „לאור הבעיות שהתעוררו בנצרת עלית בנושא לימודיהם של הילדים האתיופיים בגלל חוסר מקום בבית הספר „ארבל" ובשל סירוב הבי"ד לקלוט אותם, וביקשו ממני להסכים לקלוט ילדים אלה. עם כל הקושי שבדבר הסכמתי, כדי למנוע מחלוקת ולסייע לילדים ולידידי מנחם אריאב. רק טובת הילדים לנגד עיני. האחריות להבאתם למגדל העמק היא על האגף לחינוך דתי ואנשיו בנצרת עלית ולא עלי ואכן הם שהביאו אלינו בשני הימים כ־50 ילדים כאלה מנצרת עלית ואנחנו קלטנו אותם".

תגובת משרד החינוך

מנהל המחוז הצפוני במשרד החינוך, ד"ר יוסי לוי, אמר אתמול ל„דבר" שההסעות מאורגנות על ידי ועדת ההסעות המשותפת של משרד החינוך המבצעת את הוראות הרשות המקומית. „אין לי מושג מי הסיע למגדל העמק את הילדים האתיופיים והעניין ייבדק. אני רוצה לעשות סדר בכל מה שלא היה בסדר כגון כי ילמד ואיפה ומי מסיע ולאן. בזה אנחנו עוסקים עתה". בינתיים מושבתים מלימודים, כאמור, 70 ילדים יוצאי אתיופיה בנצרת עלית.

הורים!

גם לילדיכם הזכות לקרוא עתון חדשות ולהיות „בעניינים".

לַמְּדוּ אוֹתָם לִקְרֹא בָּעִתּוֹן

מבצע החתמה לקראת שנת הלימודים

הדרך של ילדיכם לחדשות ולהרגלי קריאת עתון עוברת דרך

שער – שבועון בעברית קלה

מנוי שנתי 23 ש"ח בלבד

יוצא לאור בחסות משרד החינוך והתרבות

לכבוד
הנהלת „שער למתחיל"
ת.ד. 199 ת"א מיקוד 61001

אבקש לחתום על העיתון „שער למתחיל" למשך שנה ולשלוח לביתי לפי הכתובת הרשומה מטה

שם משפחה ____ שם פרטי ____ רחוב ____ מספר ____ עיר ____ מיקוד ____ טלפון ____

מצורפת בזה המחאה על סך 23 שקלים חדשים. משוכה על בנק ____ סניף ____ מספר שק ____

חתימת המנוי ____

קולק מציע להעביר מרכזי המפלגות לי־ם

(ע). – מפלגות העבודה והמפד"ל הביעו נכונות עקרונית לשקול את העברת מרכזי מפלגותיהם מתל־אביב לירושלים. הנהלת עיריית ירושלים פנתה השבוע למפלגות העבודה, חרות והמפד"ל והציעה להעביר את מרכזיהן לירושלים ולהכריז על העברה זו במלאות 20 שנה לאיחוד העיר בשנה הבאה.

על פי הצעת ראש העיר טדי קולק תעמיד עיריית ירושלים, בסיוע מינהל מקרקעי ישראל ובשותפות עם המפלגות שטח מתאים ויחודי, שיתוכנן על ידי מהנדס העיר על פי הצרכים ובו ירוכזו מרכזי המפלגות.

בעירייה מדברים על מתחם אלנבי בדרומה של העיר, בו ירוכזו מוסדות ציבור רבים.

לדעת קולק, העברת מרכזי המפלגות לבירה תחזק את מעמדה הפוליטי של ירושלים בארץ ובעולם כולו. ראש העיר ציין, כי במפלגות העבודה והמפד"ל יש נכונות עקרונית לשקול את הפנייה והעירייה תקיים מגעים עם המפלגות בנושא זה.

עצרת אצ"ל ולח"י לציון 40 שנה לתנועת המרי

(ע). – „ברית חיילי האצ"ל" ו„ארגון לוחמי ישראל" מארגנים עצרת של לוחמי אצ"ל ולח"י לציון 40 שנה לתנועת המרי. העצרת תערך בהיכל התרבות בתל אביב ביום ב' 8 בספטמבר ב־8 בערב במעמד נשיא המדינה חיים הרצוג.

על כך מסר אהרון חייכמן, יו"ר הוועדה המארגנת ומי שהיה חבר המפקדה הראשונה של האצ"ל, במסיבת עתונאים בבית סוקולוב בתל אביב. הוא אמר, כי פנה גם אל מר עוזי נרקיס כנציג חברי ה„הגנה" והזמינו להשתתף באירוע, אולם הוא הודיע, כי ה„הגנה" מתכוננת לקיים ב־8 באוגוסט את „ליל הגשרים" ו„השבת השחורה" ועל כן לא תוכל להשתתף באירוע.

מר חייכמן הודיע, כי למרות העדרות ה„הגנה" מהעצרת, הקריין שיקרא את פעולות כל הארגונים במשך 40 שנה, לא ישמיט את פעולות ההגנה וכן יכללו שמות הנופלים ב„יזכור" הכללי לנופלים.

הוא ציין, כי אין כבר הזמנות לעצרת והאולם יהיה מלא. לח"י תציג את הפעולה של בתי המלאכה במוקד הפעולות ואילו האצ"ל את פיצוץ מלון „המלך דוד" בירושלים.

תמשך שמירת הורים במוסדות חינוך בצפון

מאת שמעון וייס, סופר „דבר" בצפון

במוסדות חינוך בישובי הגליל הגולן לא תבוטל שמירת ההורים בבתי־ספר ובגני הילדים, זאת למרות החלטת משרד החינוך וגורמי בטחון לבטל בכל הארץ את השמירה במוסדות החינוך מטעמים תקציביים.

המועצות האיזוריות של רמת הגולן והגליל העליון החליטו להמשיך בשמירת ההורים ויממנו את ההסדר מכספן. יתרה מזאת, ברמת הגולן החליטו כי תהיה שמירה גם בגני הילדים. בקרית־שמונה יוסיפו חיילי הג"א לשמור על בתי הספר בתקופה הקרובה עד שיוחלט כיצד לנהוג בעתיד בהתאם למיגבלות התקציביות.

נשי „הדסה" פועלות לעידוד תיירות מארה"ב

מאת דוד מושיוב, סופר „דבר" לענייני תיירות

ארגון „הדסה" ארה"ב עושה מאמצים בלתי נלאים לעידוד התיירות מארץ זו לישראל בקרב חברות הדסה ובני משפחותיהם. מאמצים אלה נושאים פרי ולאחר תקופה ממושכת של ירידה בתיירות מארה"ב בישראל הוחל לאחרונה קבוצות ויחידים מארה"ב להתארגן לביקורים בישראל.

בהודעה של „הדסה" נמסר, כי בחודשים יולי אוגוסט השנה נרשמה עלייה של 20 אחוז במספר התיירים לעומת חודש יוני. בחודש יולי השנה בקרו בביה"ח „הדסה" עין כרם בי"ס שבית הכנסת שבו עם חלונות שאגאל מהווה נקודת משיכה לתיירים – יותר מ־10,000 מבקרים.

ארגון הדסה מקווה לקיים את הגיגות יובל ה־75 לארגון בישראל המטרה שבמסגרת חגיגות אלה יבואו לישראל בשנת 1987 אלף חברות הארגון ובני משפחותיהן.

גורמי תיירות בארץ מקווים, כי אירוע זה שיתקיים בחודש מארס 1987 יהווה עידוד לתיירות החורף של ישראל.

שיחות עם ספרד על הסכם תעופה

מאת דוד מושיוב, סופר „דבר"

תוך הזמן הקרוב, כך מקווים, יקבע מועד לניהול שיחות ישראל ספרד לשם חתימת הסכם תעופה בין שתי המדינות. כיום קיים הסכם תעופה בין שתי חברות התעופה הלאומיות „אל על" ו„איבריה" ולפי הסכם זה מתנהלת התנועה האווירית בין שתי המדינות.

נציגי חברות התעופה הלאומיות יפגשו במהלך חודש ספטמבר לדיון בכל הכרוך בהסכם בין שתי החברות ועם סיום פגישה זו יקבע מועד לפתיחת המו"מ התעופתי בין ישראל לספרד.

לישראל יש עניין להרחיב את זכויות הטיס שלה גם מעבר לספרד, כמו בספרד לארצות אמריקה הלטינית וכן מספרד לארה"ב, זאת כדי לאפשר לחברת „אל על" להביא נוסעים מדרום אמריקה או מארה"ב דרך ספרד לישראל.

„אל על" ו„איבריה" מקיימות כיום שלוש טיסות שבועיות כל אחת בנתיב לוד–מדריד, ברצלונה.

הקו שנפתח לפני שנתיים בקירוב הצדיק את עצמו ותפוסת הנוסעים בו היא טובה.

4,000 הורים נוספים כל שנה למעגל השכול

הורים שכולים, בעלי השכלה גבוהה, ויוצאי אירופה ואמריקה מתמודדים טוב יותר עם השכול מהורים בעלי השכלה תיכונית ומטה ויוצאי שאר הארצות. בריאות הנפש אצל הורים שכולים נמוכה באופן משמעותי לעומת בריאותם הנפשית של הורים „רגילים". מדי שנה נפטרים בארץ כ־2000 ילדים עד לגיל 16 וכ־4000 הורים מתווספים למעגל השכול.

נתונים אלו עולים מתוך מחקרו מסר היום ד"ר מיכאל רסקין מבית הספר לבריאות הציבור, האוניברסיטה העברית ירושלים, בכנס בו קיבל מילגה מאת מזכ"ל נעמת מאשה לובלסקי. במחקר השתתפו 62 הורים לילדים שנפטרו עד גיל 14 לאחר חמש שנות שכול בקבוצת בקרה השתתפו במחקר גם 56 הורים „רגילים". המחקר מוכיח כי הפרעות כמו חרדה גבוהה רגישות יתר ובעיות סומטיות (כאבי ראש, בטן, גב וכד') קיימות משמעותית יותר אצל הורים שכולים. עוד נמצא כי אצל האבות השכולים קיימות בעיקר בעיות סומטיות ואצל האמהות גם חרדה ודיכאון.

הוזלות לחגים ברשתות השווק של ההסתדרות

ראשי רשתות השיווק ההסתדרותיות החליטו אתמול לפתוח לאלתר במבצעי הוזלות מיוחדים לקראת החגים.

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר דמן אתמול לדיון בנושא את ראשי רשתות השיווק: קואופ' „דהסרון", „תנובה", צרכן חיפה, קואופ' ירושלים, קואופ' זבולון, קואופ' הרצליה ורעננה ו„המשביר־לצרכן". בדיון השתתפו גם מזכיר חברה"ע דני רוזולית, יו"ר הרשות להגנת הצרכן נוהם קצב, יו"ר היחידה לתכנון כלכלי־חברתי נחום פסה וכן מ. ויסברוט ממזכירות חברה"ע.

בדיון סוכם שכל רשתות השיווק המאורגן ההסתדרותי יצאו במסע פרסום משותף, בחסות ההסתדרות, שבו תובהר לצרכנים מטרת המיבצע תוך שמירה על איכות המוצר, השרות האדיב והדרכה מקצועית לקניה הנבונה בעונת החגים שבהם מרבה הציבור בקניות. כמו כן נקבע שאת המיבצע המיוחד של הוזלות לחגים ירכז מהרכי ויסברוט והנהלת הרשות להגנת הצרכן תסייע בפיקוח ובביצוע המבצע הלכה למעשה.

מאה שערים ● מאה שערים ● מאה שערים

שיפור באווירה ובבלימת ירידות

מאת שמואל הרנבלום

מגמת הירידות שקיבלה תאוצה חריפה ביום המסחר שלשום, נבלמה תוך קליטת הצעים מאמריקה, הבעת נכונות מזורה לרכוש ני"ע המוגדרים כמוכים. כל סוחרי השוק השתתפו באורח פעיל במסחר כאשר חלקם נמנע מהצעים ללא שינוי ואף מנסה להגדיל פוזיציות בקליטת הצעים.

הסקירות הסלכוריתיות אודות הגדלת התרומה למשק ואפשרות האצת האינפלציה הביאו כשלב הראשון להסתגלות בנוגע לשוק המניות. הסתגות זו נבעת מהסיבות כדלקמן: א. במהלך אוגוסט עלה שוק המניות באורח נאה, ב. האצת האינפלציה תפגע במשק ותביא למעבר בכספים לכיוון צמודי המדד. נראה שהסלכוריה „הגזימה" מעט בהעלאת חששות את לאור הסברי ה"ה פרס וגבורת האוצר שאינם רואים בעיה בתרומה המוגדלת.

ההרגעות הממשלתיות מחד, כלוי המשך הגידול אלטרנטיבות באפיקי השקעה אחרים באירוך, הביאו במישרין לבליכת הצעים ולגבנות לקלוט סחורה. ראוי לציין את דבריה של הגב' רות לבנטל יועצת כלכלית לשר האוצר שקבעה שרמת האינפלציה תנוע סביב 1.5% לחודש. לפיכך, לדבריה, שינוי בחודש מסויים, בו יעלה המדד בעוד כאחוז, אינו משנה את רמת האינפלציה. ניתן להעריך שאפיקי ההשקעה המדדיים הדולריים יאצו במצב של חוסר אטרקטיביות בולט למדי. כמות הכספים העצומה המחפשת כתובת להשקעה עדיין קיימת, ועשויה לפעול באופן חיובי בשוק המניות, בתלקה אף אם יהיה קטן.

שינויי שער במסחר

המניות הבנקאיות שהגיעו אתמול לתשואה הגבוהה סביבי כ־17% וכן לביקושים באים וסחרן עלה. אי־די־בי עלו ב־0.5%, פועלים בכל"ל עלו אף הם כ־0.5% ומזרחי ע"ש עלו ב־0.6%. להזכירנו התשואה בבנקאיות עדיין גבוהה ובמידה וריבית התפ"כ תרד באורח משמעותי עשויות הבנקאיות להוות השקעה מעניינת. נכסים ובנין שירדו שלשום כ־7% עלו אתמול 2.3%. הצעים בולק, חיפה כימיקלים, כבע ושורת מניות כבדות נוספות נקלטו ללא שינוי תוך מחזורים כספיים בינוניים.

קפטאות פז 1 עלו ב־3.7% בביקוש „קטן" יחסית של כ־2700 ע.נ. ובמחזור מלא. כלל ליסינג 1 עלו ב־8.5% וכלל ליסינג 0.5 עלו ב־10%, שניהם ירדו באורח חד שלשום. ביקוש בינוני בכלל בדלין הביא לעליית שער של 2.2%. פנו 5 עלו 1.1% תוך ביקוש קטן. מניות ים המלח עלו 1% תוך מחזור בינוני.

[illegible]

מניות תגל שנהנו מעליות שערים חזקות בחודשים האחרונים ירדו באורח תלול באחרונה ואתמול שערן נרשם כמוכרים בלבד בפעם השניה במניה 5 שקלים. מניות תגל 1 שקל ירדו ב־15%. דפרון עלו 10% ודסקו וכו לביקוש קטן. מניות אבדין 5 שירדו שלשום ב־10% עלו אתמול בכ־5% תוך ביקוש ער. היצע ענק בחולפסן הביא לירידה של כ־10%.

תשואות קרנות הנאמנות בחודש אוגוסט

קרנות מניות

התשואה הגבוהה ביותר: אבוקה (יוניטרסט) 14.3%
לפיד (יוניטרסט) 12.4%
שנהב (איגוד) 10.3%

קרנות אג"ח

הנרשמות ביותר: מגר (הבינלאומי) 7.4%
תחיות (אמריקאי) 6.8%
שוהם (המזרחי) 5.2%

תשואות אפיקי השקעה עיקריים

	חודש אוגוסט	מתחילת 1986
מדד מניות כללי (ללא בנקים)	11.2%	47.1%
מדד מניות בנקים שבהסדר	-4.3%	1.2%
מדד כללי צמודי מדד	-1.6%	9.7%
מדד כללי צמודי דולר	-6.3%	-7.1%

הדולר השחור

שער הדולר השחור הגיע ל־1.49־1.50. זהו שפל במחיר של הדולר השחור המבטא לראשונה מזה כשנה אין הפרש מהותי בין השער היציג לשחור. עונת התיירות לא תרמה במאומה לשיפור במחיר הדולר השחור. שהמשיך להיות במגמת הצעים ברורה. חלק מההצעים מוסבר במעבר מדולר שחור לצריכה שוטפת, חלק אחר מוסבר בהמשך חולשת הדולר בשווקים העולמיים וחוסר חשש מפיחות. לא נתפלא באם שער הדולר השחור ימשיך לרדת אף מעבר לשער הרשמי היציג.

הודעות שוטפות

הראל מחברי ערובה — המכר חצי שנתי של 998 אלף ש"ח בהשוואה להמכר של 2.68 מליון שקלים אשתקד.

יצה — רווח חצי שנתי 141 אלף ש"ח, בהשוואה לרווח זהה בתקופה המקבילה אשתקד.

מורכן — המכר 428 אלף ש"ח בהשוואה לרווח 165 אלף ש"ח אשתקד.

שערי ה[illegible]

לירה שטרלינג	1.49 דולרים	גילדן	2.288 לדולר
מרק גרמני	2.0265 לדולר	ין	154.05 לדולר
פרנק שוויצרי	1.6355 לדולר	דולר קנדי	1.387 לדולר
פרנק צרפתי	6.846 לדולר	ראנד	0.482 לדולר
לירטה	1.399 לדולר		

מחיר הזהב: 404 $ לאונקיה, עליה של 16 $ לאונקיה.
מחיר הכסף: 5.40 $ לאונקיה, עליה של 0.16 $ לאונקיה.

שערי המניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

א.ה.ב. ש	16350	37.0	-150	-.9	-32.0
הספנות 0.1	1070	4000	+8	+.8	+2890
הספנות א 0.5	753	4805	+20	+2.7	+7595
הספנות אופ 2	769	4088	+25	+3.4	+8341
כללי לא בהסדר	22751	31.0	-249	-1.1	-21.0
בנק צפ' אמריק 1.	— הפסקת מסחר —				
בנק צפ' אמריק 5.	— הפסקת מסחר —				
בנק צפ' אמ' אופ1	— הפסקת מסחר —				
הבינלאומי 5.0	3585	633	+35	+1.0	+31.0
פ.י.ב.י. 0.5	3935	2261			-2409

בנקים בהסדר ההצמדה

אידיבי רג 100.0	77420	475	+400	+.5	+651
אידיבי ב 100.0	77750	9.0	+450	+.6	+4.0
אידיבי בב א 2.0	475800				
אגוד וקח	57560	171	+300	+.5	+262
דיסקונט ב	98750	4.0			-4.0
דיסקונט א	98620	216	+500	+.5	+328
דיסקונט שה ב	11550	7.0			-7.0
המזרחי ש	31850	1051	+200	+.6	+1587
המזרחי מ	31850	67.0			-5.0
המזרחי שה 9	14580	57.0	+160	+1.1	+45.0
הפועלים מבכ	108640	1.5	-4059	-3.6	-1.5
הפועלים ש	52671	905	+271	+.5	+457
הפועלים מ	52360	212			-79.0
כללי א 1.0	134600	26.0	+690	+.5	+35.0
כללי שה 5	103500	8.0	+2000	+2.0	+7.0
כללי שה 7	6540	60.0	+60	+.9	+100
כלל סמוק 100.0	33450	1629	+170	+.5	+3229
כלל שה 11	12680	715	+90	+.7	+899
מימון ומסר 1.0	44770				
מימון ומסר 5.0	23200				

בנקים למשכנתאות

אדנים 0.1	14900	123	-269	-1.8	-75.0
לאומי משכנתא' ש	5150	163	-90	-1.7	-242
לאומי משכנתא' מ	5110	59.0	-70	-1.4	-50.0
כרמל ש	4060	31.0	+60	+1.5	+22.0
כרמל שה 1	3139				-58.0
בנין ב' 5.0	6950	27.1	-50	-.7	-26.1
פת משב ש	1780	1548			-839
משכן ב ש	2189	313	-1	-.1	-22.0
עצמאות 0.1	8490	77.0			-34.0
טפחות מבוכ ש	14000	1.0			-1.0
טפחות רג ש	12423	44.0	+123	+1.0	+53.0
טפחות שה 1	8050				
טפחות שה 2	4026	2.0	+4	+.1	+66.0
יעסור 1.0	2099	772	-75	-3.5	-512
יעסור 5.0	977	1751	+40	+4.3	+2945
מירב 1.0	5641	129			-184

מוסדות מימון

שלטון א ש	381	5267			-3555
החקלאות מבוב א	— לא נסחר —				
החקלאות מבוב ב	— לא נסחר —				
לאומי תעשיה א ש	6300	194			-146
פתוח תעשיה מבב	— לא נסחר —				
פת תעש בב ג	— לא נסחר —				
פת תעש בב גג	— לא נסחר —				
פת תעש בב גגו	— לא נסחר —				
פת תעש בב ד	— לא נסחר —				
פת תעש בב דד	— לא נסחר —				
מרכז קבלנים 5.0	482	200			+200
תיירות בב	— לא נסחר —				
כלל ליסינג 0.1א	19997 תב	220	+1566	+8.5	+209
כלל ליסינג 0.5ב	14751 תב	288	+1341	+10.0	+397
כלל לסינג אג"ח1	11690	185	+480	+4.3	+156

ביטוח

איתן חב' לביטוח	229	11541	-1	-.4	-12656
אררט 0.1	959	1163	-13	-1.3	-1974
אררט א 0.5	448	1376			+524
בטוח משנה 0.3	480 תב	1977	-32	-6.3	-1749
בטוח משנה 0.5	161.0	4222	-3.8	-1.8	-6722
הדר 1.0	335	1895	-3	-.9	-182
הדר 5.0	186.0	1636	-1.0	-.5	-616
הסנה ש	513	17623	+7	+1.4	+14569
הפניקס 0.1	690	724	+5	+.7	+431
הפניקס 0.5	416	866			-616
המשמר-הראל 1.0	6480	3.0			-3.0
המשמר-הראל 5.0	3080	259	+30	+1.0	+205
מנורה 1.0	2210 תב	116	-140	-6.0	-214
מנורה 5.0	870	353	+20	+2.4	+208
סהר ג 1.0	4385	252	+85	+2.0	+158
סקוריטס 0.1	2545	638	+50	+2.0	+404
צור ש	325	3055	+8	+2.5	+765
ציון החזקות 1.0	9150	100	-250	-2.7	-163
ציון החזקות 5.0	2100	379	+100	+5.0	+349

מסחר ושרותים

מסחר

אינטרקאנא 1.0	6650	60.0	+150	+2.3	+12.0
אינטרקאנא 5.0	1323	773			-779
מאיר עזרא 1.0	4790	55.0			+3.0
מאיר עזרא אופ 1	4200 תב	94.0	-250	-5.6	-69.0
כלל סחר 1.0	1585	6819	-14	-.9	-8710
קריסטל 1.0	9720	471	+320	+3.4	+656
רפק 0.1	33000				
רפק 0.5	9700	45.0			-6.0
שופרסל א 2.0	5400	873			-573
שופרסל ב 10.0	3900	1052	+60	+1.6	+479

שרותים

דלק כ"ד 0.1 ש"ח	3140	2432			-2026
הראל 1.0	2900	30.0	+10	+4	+12.0
הראל 5.0	1242 תב	150	-110	-8.1	-161
מנות הספקה 0.1	14875	10.0			-10.0
ספנות.הכל' 0.5א	4139	36.0			-55.0
קידר 0.1	2008	417			-135
קידר 1.0	325	3987	+3	+.9	+592
חברת התסבל 0.1	— הפסקת מסחר —				
מוסכי עדנה 0.1	4533	177	-170	-3.6	-224
מוסכי עדנה 0.5	1685	902	-10	-.6	-969
קונטרפים 0.1	2495	216	+25	+1.0	+382
קונטרפים 0.5	1590	1416	-30	-1.9	-1411
קפל 1.0	— הפסקת מסחר —				
קפל אופ 1	— הפסקת מסחר —				

מלונות ושרותי תיירות

גלי זוהר 1.0	9300	55.0	-257	-2.7	-45.0
גלי זוהר 5.0	4580	95.9	+215	+4.9	+440
מלונות דן 1.0	4202	348	-198	-4.5	-636
מלונות דן 5.0	3000	115			-180
חוף האלמוג 0.1	— הפסקת מסחר —				
כנם 1.0	2799 תב	642	-151	-5.1	-573
מלונות ירדן 1.0	3250	441	+20	+.6	+124
מלונות יהלום 1	— הפסקת מסחר —				

מחשבים ושרותי מחשב

איכות כ"ד 1 ש"ח	979	3794	-10	-1.0	-4492
דטה מיכון 1.0	4492	171	-58	-1.3	-76.0
ת.י.ל.ן. 1.0	16600 תב	29.0	+800	+5.1	+19.0
יעקא 1.0	4270	105	+40	+1.0	+164
כלל מחשבים 1.0	— הפסקת מסחר —				
מ.ל.ה. 1.0	17900	14.0	-98	-.5	-30.0
מ.ל.ה. 5.0	5680	263	-123	-2.1	-137
מטב מחשבים 1.0	— הפסקת מסחר —				
ניקוב מחשבים 1.	8780	51.0	-128	-1.4	-101
ניקוב מחשבים 5.	6500	52.0	-200	-3.0	-52.0
תים מחשבים 1.0	1735	234			-173
תים מחשב אופ 1	17700				

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

אבוהם בינוי 1.0	— הפסקת מסחר —				
אבוהם בינוי 5.0	— הפסקת מסחר —				
ארזן מבנים 1.0	775 תב	457	-65	-7.7	-672
ארזן מבנים 5.0	352	1000	-18	-4.9	-2397
אזורים 1 ש"ח	655	5713			-1436
אזורים אופ' 1	380	18138			-12151
אזורים אג"ח 3	95.0	23720	+1.5	+1.6	+63763
אילין 1.0	500	10616	+17	+3.5	+11257
אל-רוב 1.0	960	756	-32	-3.2	-956
אבנבנים 1.0	4123	263			-23.0
אפריקה 0.1	37500	185	-700	-1.8	-239
אפריקה 1.0	27500	261	-150	-.5	-378
אפריקה אופ 5	16008	70.0			-38.0
אדום 1.0	2100	435	-30	-1.4	-922
אילנן 1.0	3220	841			-432
אילנן 5.0	1570	1047	+60	+4.0	+583
בן-יקר גת 1.0	3820 תב	357	-280	-6.8	-374
ברנדיך 1.0	4286	912			-245
ברנדיך 5.0	2561	1575	+31	+1.2	+717
דנקנר 1.0	4350	170	+50	+1.2	+133
דורקר 1.0	496 קב		+24	+5.1	+5870
דורקר 5.0	495 תב	4032	+115	+30.3	+8732
דורקר אופ 1	249 תב	2322	+19	+8.3	+2949
דרער 0.1	6299	30.0	+172	+2.8	+30.0
דרער 0.5	3999	3.0			-32.0
המגדל 1.0	1468	454			-72.0
המגדל 5.0	841 תב	917	+50	+6.3	+2926
ת.ל.ב. 0.1	— הפסקת מסחר —				
ת.ל.ב. 0.5	— הפסקת מסחר —				
נכסים ובנין 1.0	2710	854	+62	+2.3	+4577
גב-ים 0.1	4195	518			-237
גב-ים 0.5	2930	1313			-364
הכשרת הישוב 1.0	53600	253			-160
ישפרו 0.1	3650 תב	2266	+231	+6.8	+2598
ישראלום 1.0	2060	3105			+92.0
ישרום 10.0	24804	644			-23.0
כון פיתוח 1.0	7298		-2		-5.0
כלל בנלן 0.1	368	9081	+8	+2.2	+6341
לומיד 1.0	8961	262	-209	-5.0	-353
לומיד 5.0	1503 תב	470	-167	-10.0	-776
מ.ת.מ. 1.0	450 תב	14284	-45	-9.1	-42895
מאגרי בניה 1.0	590 תב	3243	-33	-5.3	-2834
מאגרי בניה אופ1	462	9176			-8189
מגדל בקון 1.0	— הפסקת מסחר —				
מישואל 5.0	269	5152	-11	-3.9	-4240
מנרב 5.0	810	2375	+10	+1.3	+2337
מי-לד 1.0	484	525			-11.0
לוינשטין 1.0	410				-572
לוינשטין 5.0	113.0	10904	-1.0	-.9	-4416
ליפשיץ 1.0	1405	2118	-15	-1.1	-1990
ליפשיץ 5.0	701	5687			-29.0
נאות אביב 0.5	5780	74.0	+80	+1.4	+450
נכסי אזורים 1.0	649	1422			-1222
סהר החזקות 1.0	13650	56.0	+500	+3.8	+68.0
סהר החזקות 5.0	9330	87.0	-120	-1.3	-114
סלע 1.0	6750	30.0			-3.0
סלע 5.0	3510	150	+50	+1.5	+88.0
עמר וסלע 1.0	899	902	+44	+5.2	+954
עזר 3.0	— הפסקת מסחר —				
קיסריה 0.1	1785	301	+84	+4.9	+270
קיסריה 0.5	965	940			-1381
רוגבין מ"ר 1 ש	3581 בב		-188	-5.0	-2154
רוגבין מ"ר 5 ש	2646 בב		-139	-5.0	-4280
רסקו מבול	10600	343	+100	+1.0	+244
רסקו רג	10650	404	+50	+.5	+30.0

חקלאות

מטעי הדר 0.1	2540	141	+1		+203
מטעי הדר 0.5	1977	213	+76	+4.0	+258
מהדרין 0.1	7220	83.0	+70	+1.0	+28.0
נכסי הדרים 1.0	1060	1855	-25	-2.3	-2380
פרי אור 0.5	3080	272	-10	-.3	-326
שג-הר 5.0	15100	216	-200	-1.3	-425

תעשייה

מזון ומבק

אסאם 1.0	1562	200	+2	+.2	+525
גולדפרוסט 1.0	3285	87.0	-15	-.5	-6.0
גולדפרוסט 5.0	1748	419	-10	-.6	-419
גולדפרוסט אופ 1	1590 תב	82.0	+140	+9.7	+206
דובק מב ש	3565	400			-163
דובק מב מ	3625	449			-299
תלכל 1.0	700	2990	+27	+4.0	+4219
תלכל 5.0	560	1390	+26	+4.9	+646
פרי-הה 1.0	1548	1149	+46	+3.1	+998
פרי-הה 5.0	1173	390	+20	+1.7	+695
ממגר ברדה 1.0	17249	200	+299	+1.8	+122
ממגר ברדה 5.0	10750	10.0	-250	-2.3	-47.0
יצהר 1.0	1580	456	-30	-1.9	-918
יצהר א 5.0	841	687	-1	-.1	-329
מן 1.0	9199	12.0	-41	-.4	-27.0
מן 5.0	4450 תב	60.0	-424	-8.7	-75.0
סנפרוסט 1.0	8580	70.0			-108
עלית 0.1	15200	293	-300	-1.9	-292
עסיס ב 0.5	31112	22.0	+62	+.2	+10.0
שלמה אנגל 1.0	— הפסקת מסחר —				
שמן מבוכ ש	3700	502	+50	+1.4	+395

טקסטיל והלבשה

ארגמן 1.0	1105	6199	+50	+4.7	+4531
אופיס 1.0	1193 תב	1412	+60	+5.3	+2151
אופנת ברוך 1.0	2900	302			-202
אופנת ברוך 5.0	2100	250	+37	+1.8	+92.0
אמתן 1.0	— הפסקת מסחר —				
אמתן אופ 1	— הפסקת מסחר —				
ארגמן רג ש	14785	83.0	+185	+1.3	+13.0
דלתא-גליל 1.0	2715	868			-1279
דלתא-גליל א 3.0	1730	858			-1416
מטוויות מאוחד 1.	1770	40.8	-56	-3.1	-139
מטוויות מאוחד 5.	880	9.9			+190
וישלנר 1.0	1501 תב	2950	+88	+6.2	+3493
וישלנר 5.0	927	2916	+42	+4.8	+2984
הדינון 1.0	5093 קו		+242	+5.0	+1573
זיקית 1.0	1400	1665	+23	+1.7	+195
זיקית 5.0	882	1165			-559
לודזיה 0.1	2600	742	-2	-.1	-357
לודזיה 0.4	1180	2114			+267
ליגת 1.0	795	12412			-14149
כיס גליק 1.0	1000	340			+10.0
מקס 0.1	26491 תב	85.0	-2500	-8.6	-406
מקס 0.5	12800	319	-210	-1.6	-310
עית 1.0	12500	85.0	+145	+1.2	+65.0
עית 5.0	6170	66.0	+120	+2.0	+200
עמק 1.0	1950	678	+50	+2.6	+449
פולגת א 0.1	3620	2465	-70	-1.9	-2476
פולגת ב 0.4	2420	1470			-716
פוליגון א 0.5	8980	304			-40.0
פרגוד 1.0	2490	462	+100	+4.2	+646
גיבוד סבריגה	14166	85.0	-100	-.7	-70.0
תעש רוגוזין 1.0	2640 תב	518	-200	-7.0	-649

מתכת ומוצריה

אקסטן 5.0	3300	756			-247
אורדן 10.0	7650	118	-100	-1.3	-63.0
אורדן 50.0	6580	10.0			-10.0
אלומית 1.0	5510	120			-65.0
אלומית 5.0	3630	110			-110
כבלים ש	14544	10.0	-155	-1.1	-26.0
התבוף 1.0	6850	40.0	+39	+.6	+144
התבוף 5.0	3400	70.0	+25	+.7	+137
התבוף אופציה	3079	153			-203
דיקה 1.0	5400	50.0	-100	-1.8	-27.3
דיקה 5.0	2230 תב	126	-248	-10.0	-248
קומפאות פז 1.0	1870	2496	+70	+3.9	+2714
קומפאות פז 5.0	1480	938			-929
מתכת מרום 1.0	2205	287	-15	-.7	-175
כבלי ציון 1.0	2360	425			-330
כבלי ציון 5.0	1080	1300			-1449
כבלי ציון אופ 3	650	1496	-20	-3.0	-1169
מורכן 1.0	758 תב		-40	-5.0	-660
מורכן אופ א	547 תב		-40	-6.8	-1017
קרנבי 1.0	905	879	-10	-1.1	-651
קרנבי 5.0	515	2916			-2625
נחושתן 0.1	19000	63.0	-999	-5.0	-53.0
נחושתן 0.5	7980	158	-20	-.3	-2.0
פקר פלדה 1.0	11601	361	+1		+34.0
קרגל 1.0	1526	890			+510
קרגל 5.0		1750	+7	+1.0	+835
קליל 1.0	4720 תב	457	+310	+7.0	+1190
קליל 5.0	2805 תב	1415	+255	+10.0	+2144
שלוחות 5.0	2580	150			-150
תעשיות לכיס 1.0	1145	200	-55	-4.6	-400
תעשיות לכיס 5.0	542	1956	-18	-3.2	-1856

החשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

אלביט 3.0	353800	11.0			
אלקו 0.1	7425 תב	172	-825	-10.0	-320
אלקו 0.25 ש	3000	343	+50	+1.7	+496
אלקו 0.25 ב	3090	30.0	-110	-3.4	-14.0
אלקטרה 0.1	16601	33.0	+1		+26.0
אלקטרה א 0.5	8954	280	+62	+.7	+293
אלרון 3.0	287000	5.0	-1000	-.4	-6.0
אריות 0.02	26000	71.0			-35.0
כלל תעש אלקטר	1712	1306			-439
ספקטרוניקס 1.0	1945	691	+15	+.8	+644
ספקטרוניקס 5.0	1235	1801	+60	+5.1	+1957
פיטנגר 1 ש"ח	481	374	+3	+.6	+874
פיטנגר 5 ש"ח	298 תב	6586	+18	+6.6	+10791
ציקלון 1.0	2373	206	+15	+.6	+25.0
ציקלון 5.0	1125	796	+50	+4.7	+1308
קונטרול אילד 1.	4850	69.0			-69.0
קונטרול אילד 5.	3000	60.0			-28.0
ת.א.ת. 1.0	3000	434	-50	-1.6	-287
ת.א.ת. 5.0	1300	1543			-245
ת.א.ת. אופ 1	10100	2.0	-191	-1.9	-2.0
תדאה 1.0	5000				

מוצרי בניה

א.ב.כלל בנין 1.	830	1177			-297
א.ב. אפקה א'	410	3200			-233
א.ב. אג"ח סד א	94.0	21000			-1174
אלקול 5.0	11661 תב	237	+1060	+10.0	+647
אקרשטיין 1.0	1940 תב	575	-150	-7.2	-1093
אקרשטיין 5.0	1365	260	-60	-4.2	-1043
בטון תרייד 1.0	10800 תב	21.0	+600	+5.9	+17.0
בטון תרייד 5.0	5100	6.5	+50	+1.0	+6.5
בר-כון 1.0	1100	355	+29	+2.7	+262
בר-כון 5.0	370	1261	+5	+1.4	+507
פרומקסכם 1.0	7800		-350	-4.3	-22.0
פרומקסכם 5.0	* 2394	80.0	-126	-5.0	-111
* ביצוע חלקי 88.40%					
מ.ל.ס. 1.0	958 תב	50.0	+48	+5.3	+255
מ.ל.ס. 5.0	598	200			-73.0
מודול השק בתעש	5000	15.0			-15.0
כמואיקה ולפמן 1	— לא נסחר —				
כמואיקה ולפמן 5	12800				

כימיה, גומי ופלסטיק

אגן 5.0	19000	26.0	+345	+1.9	+21.0
אליאנס ב 200.0	2500	628	-60	-2.3	-280
גל תעשיות 1.0	12399	68.0	-100	-.8	-72.0
גל תעשיות 5.0	6680	225	-120	-1.8	-340
וקסטר 1.0	3360	100			-2.0
דשנים 0.1	* 5050	47.0	+50	+1.0	+10.0
* ביצוע חלקי 86.40%					
דשנים 0.5	1045	141	+20	+2.0	+39.0
חיפה כימיקל 10.0	583	26017			-10326
טכע ש	60000	275			-276
ליפסקי 1.0	1884 תב	375	-170	-8.3	-427
ים המלח 0.1	4737	2495	+47	+1.0	+614
פטרוכימיים 10.0	[illegible]	18234			-2565
מקסימה 1.0	6400	70.0	-100	-1.5	-17.0
מקסימה 5.0	2735	509	-15	-.6	-562
נקה כמיקל 1.0	3301				
סבו 1.0	13070	324			-151
סבו 5.0	9330	365	+100	+1.1	+211
קים כימיקל 1.0	6730	25.0	+320	+5.0	+45.0
ת.ג.ל. 1.0	6444 תב	500	-1157	-15.0	-729
ת.ג.ל. 5.0	5619 מב		-296	-5.0	-753
תיא 5.0	9000	213			-275
פרומארום 10.0	14111 תב	507	-2300	-14.0	-1435
תרו א 5.0	6973 תב	258	+500	+7.7	+1154

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

דפרון 1.0	6745	214	+321	+5.0	+194
דפרון 5.0	4253 תב	80.0	+387	+10.0	+113
ת.מ.ג. 1.0	15050	262			+27.0
יאה 1.0	4100	232			-19.0
לבידי אשקלון 1.	436	3242	+11	+2.6	+1961
לבידאשקלון אופ1	675		-35	-4.9	-189
מולט ב 0.5	27800	40.0	-700	-2.5	-54.0
מפעלי ניר 10.0	217000	42.0			-13.0
סקאנדיה 1.0	3034	200	-40	-1.3	-259
רים 0.1	5020	224	-130	-2.5	-401
רים 0.4	2710	779	-90	-3.2	-681
תעל ב 0.2	14800	333	-300	-2.0	-528

תעשיות שונות

אבדין 1.0	3565	243	-188	-5.0	-724
אבדין 5.0	1679	198	+50	+3.1	+760
תבישה יהד 1.0	8700	252	+350	+4.2	+252
פלק כ"ד 1 ש"ח	6820	94.0			-22.0
פלק כ"ד 5 ש"ח	4230	21.0			-21.0

השקעות תעשיה

כרמית ב 0.1	6380	38.0			-12.0
כור בב' 1.0	5086000	.5	-4000	-2.0	-.5
כלל תעשיות 1.0	1164	8572			-6237
כאגוי טכנולוגיה	400	2670			-411

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

אגוקר ש	4480	131	+65	+1.4	+129
אידיבי פתוח 2.0	3742	1542	+37	+1.0	+850
אינקסה 0.1	1700	246	+60	+3.7	+605
אינקסה 0.5	810	949	+15	+1.9	+1457
אלגר ש	8520	172			-60.0
אלגר מ	8520	88.0			-78.0
אלדן ש	3060	533	+60	+2.0	+200
אלדן מ	3150		+150	+5.0	+170
אבישר בב' 1.0	— הפסקת מסחר —				
אמפיק 1.0	292 תב	12688	-32	-9.9	-15941
אמיק 5.0	210	6819			+244
גולת השקעות 1 ש	1330		-3	-2	-65.0
חברה לישראל 1 ש	7787	234	+41	+5	+119
חברה לישראל 5 ש	4860	857			-647
חלפסן 0.1	115300	.5	+1000	+.9	+5
חלפסן 1.0 ש	25410 תב	513	-2900	-10.2	-1128
אמפא א 0.5	15650	162			-122
פועלים השק ש	5260	694	+90	+1.7	+1268
לאומי השק 0.1	— הפסקת מסחר —				
דיסקונט השק ש	2050	3028			-805
מזרחי השק ש	15000	31.0	+200	+1.4	+26.0
מסי השק אגח 124	10051				
חירון 1.0	1965 תב	300	+105	+6.7	+544
חירון 5.0	835 תב	3607	+50	+6.4	+7404
ישום והשקעות בעם	233	7677			-5670
יגוא ש	9250	441	-440	-4.5	-466
ירדן א 0.1	3700	860	-140	-3.7	-647
כלל ישראל 10.0	789	3716			-1499
כלל ישראל 50.0	620	690	+10	+1.6	+1088
לנדק 0.1	7060	160	-300	-4.1	-303
לנדק 0.5	2538	293	-133	-5.0	-1342
מבור 0.1	744	2420	-24	-3.1	-3178
מבור א 0.5	428	4085			-210
עת השק ב 0.1	4200	442	+208	+6.0	+668
עת השק ב 0.5	1950	874	-50	-2.5	-1285
מן השק ש	6500	516			-591
פמה א 0.1	9000	143	+270	+3.1	+116
פמה 0.5	5820	305			-45.0
פריון ב 2.5	3410 תב	634	+180	+5.6	+880

מחקר ופיתוח

אמצעים מתוחכמים	— הפסקת מסחר —				
גליל טכנולוגיות	399	2349	+6	+1.5	+869

דלק ונפט

דלק חיפושים 1.0	3049	498	-100	-3.2	-514
דלק חיפושים 5.0	1585	1817	-30	-1.9	-1529
דלק נפט אופ 2	945	1094	-30	-3.1	-2129
שד חיפושי נפט	14200	160			+39.0
פראויל 1.0	1930	530			-77.0
פראויל 5.0	1270	438	-40	-3.1	-745
י.נ.א.ל. 5.0	1980 תב	2664	-108	-5.5	-4298
מ.נ.ת. 1.0	3042 תב	355	+277	+10.0	+960
מ.נ.ת. 5.0	1342	1116	+41	+3.2	+952
פראויל ב 0.3	5151	156	+1		+120
צמר אמר נפט 1.	382	8523			-2613
צמר אמר נפט 5.	195.5	8659	+6.5	+3.4	+6924
נפטא ש	1678000				+2.0

נסחרות במסח"ח

[illegible]	324				-300

שערי מטבע חוץ ביום 3.9.86

המטבע	השינוי	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	-0.005	1.45	1.52	1.45	1.52	1.45	1.52	1.4778	1.4962	1.4753	1.4937	[illegible]	[illegible]	1.4864
1 מארק גרמני	-0.006	0.71	0.75	0.71	0.75	0.71	0.75	0.7264	0.7364	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
1 ליש"ט	-0.004	2.16	2.27	2.16	2.27	2.17	2.27	2.2100	2.2376	2.2026	2.2381	2.2092	[illegible]	2.2214
1 פרנק צרפתי	-0.002	0.21	0.23	0.21	0.23	0.21	0.23	0.2216	0.2243	0.2214	[illegible]	[illegible]	0.2244	0.2227
100 ינים יפאניים	-0.011	0.94	0.98	0.94	0.98	0.94	0.98	0.9537	0.9656	0.9518	0.9637	0.9537	[illegible]	0.9577
1 גילדן הולנדי	-0.005	0.63	0.66	0.63	0.66	0.63	0.66	0.6436	0.6517	0.6431	0.6511	0.6438	[illegible]	0.6472
1 פרנק שוויצרי	-0.010	0.88	0.92	0.88	0.92	0.88	0.92	0.8986	0.9098	0.8971	0.9083	0.8986	0.9099	0.9029
1 כתר שוודי	+0.001	0.21	0.22	0.21	0.22	0.21	0.22	0.2146	0.2173	0.2142	0.2169	0.2146	0.2173	0.2185
1 כתר נורבגי	-0.001	0.20	0.21	0.20	0.21	0.19	0.21	0.2024	0.2050	0.2020	0.2046	0.2025	0.2050	0.2036
1 כתר דני	-0.002	0.19	0.20	0.19	0.20	0.18	0.20	0.1918	0.1942	0.1916	0.1940	0.1918	0.1942	0.1929
1 מארק פיני	-0.002	0.30	0.31	0.29	0.31	0.29	0.31	0.3023	0.3061	0.3019	0.3057	0.3023	0.3061	0.3042
1 דולר קנדי	-0.004	1.05	1.10	1.04	1.09	1.04	1.10	1.0653	1.0786	1.0634	1.0767	1.0652	1.0786	1.0719
1 דולר אוסטרלי	+0.001	0.84	0.92	0.87	0.93	0.87	0.94	0.9037	0.9149	0.9007	0.9120	0.9017	0.9130	0.9092
1 ראנד דרא"פ	+0.021	0.41	0.49	0.38	0.63	0.39	0.54	0.6281	0.6359	0.6266	0.6344	0.6297	0.6376	0.6313
10 פרנקים בלגיים	-0.003	0.34	0.36	0.34	0.36	0.34	0.36	0.3467	0.3510	0.3496	0.3540	[illegible]	0.3562	0.3525
10 שילינגים אוסטריים	-0.009	1.01	1.06	1.01	1.06	1.01	1.06	1.0304	1.0432	1.0285	1.0414	1.0308	1.0438	1.0364
1000 לירטות איטלקיות	-0.011	1.03	1.09	1.03	1.10	1.03	1.10	1.0526	1.0657	1.0511	1.0643	1.0536	1.0669	1.0579
1 ECU	-0.011	—	—	—	—	—	—	1.5242	1.5432	1.5240	1.5430	—	—	1.5337
1 דינר ירדני	-0.015	4.20	4.46	4.08	4.34	4.18	4.42	—	—	—	—	—	—	4.2511
10 לירות לבנוניות	-0.001	—	—	0.35	0.37	0.20	0.40	—	—	—	—	—	—	0.3625
1 לירה מצרית	-0.003	0.79	0.84	0.74	0.79	0.76	0.81	—	—	—	—	—	—	0.7878

דולר יציג 1.4864 | סל יציג 1.4949

שערי אגרות חוב

הסידרה	השער	השינוי בנק'
4% מלוות (100% הצמדה)		
ש4001	552780.0	
ש4002	519415.0	
ש4003	525502.0	
ש4004	490000.0	
4.25% מלווה מדינה (שגיא)		
ק-301 4.00% תשואה		
4101	304.2	+2.0
ק-302 4.29% תשואה		
4102	117.6	+.5
4103	112.9	+.5
4104	109.1	+.4
ק-321 4.81% תשואה		
4201	101.5	+.7
4202	99.5	+.6
4203	97.6	+.7
4204	94.1	+.6
4205	92.2	+.6
4206	90.4	+.6
	90.0	+.6
4301	107.0	
4302	109.1	
ק-341 4.49% תשואה		
4303	105.3	+1.1
4304	103.5	+1.1
3% מלווה מדינה (גליל)		
ק-201 2.33% תשואה		
ש3601	33898.0	+18.0
ק-201ב' 2.56% תשואה		
ש3602	30981.0	-30.0
ק-202א' 2.06% תשואה		
ש3603	29372.0	-277.0
ק-202ב' 2.30% תשואה		
3604	26144.0	+12.0
ק-203א' 2.52% תשואה		
ש3605	24134.0	+13.0
ק-203ב' 2.61% תשואה		
ש3606	23657.0	+12.0
ק-205 ב' 2.60% תשואה		
ש3607	21065.0	+79.0
ק-203ב' 2.64% תשואה		
ש3608	19900.0	+124.0
ק-204 א' 2.51% תשואה		
ש3609	19055.0	+137.0
ק-204ב' 2.56% תשואה		
ש3610	17149.0	+9.0
ש3611	16565.0	+9.0
ש3612	16082.0	+8.0
ק-205 2.77% תשואה		
ש3613	14989.0	+48.0
ש3614	14385.0	+47.0
ש3615	13278.0	+44.0
ש3616	12153.0	+40.0
ק-206 2.84% תשואה		
ש3617	11653.0	+6.0
ש3618	11055.0	+5.0
ש3619	10171.0	+5.0
ק-207 2.82% תשואה		
ש3620	9620.0	+5.0
ש3621	9137.0	+5.0
ש3622	8238.0	+5.0
ק-208 2.90% תשואה		
ש3623	7701.0	+29.0
ש3624	7249.0	+27.0
ק-209 2.90% תשואה		
ש3625	6622.0	+3.0
ש3626	6124.0	+3.0
ש3627	5678.0	+3.0
ק-210 2.98% תשואה		
ש3628	5203.0	+8.0
ש3629	4974.0	+8.0
ש3630	4701.0	+8.0
ק-211 3.04% תשואה		
ש3631	4303.0	+2.0
ש3632	4051.0	+2.0
ש3633	3826.0	+2.0
ק-212 3.03% תשואה		
3634	3371.0	+4.0
ש3635	3187.0	+4.0
ש3636	3069.0	+4.0
ק-213 3.04% תשואה		
ש3637	2879.0	+5.0
ש3638	2680.0	+5.0
ש3639	2453.0	+5.0
ק-214 2.88% תשואה		
ש3640	2041.0	+6.0
ש3641	1805.0	+5.0
ק-215 2.99% תשואה		
3642	1602.0	+1.0
ש3643	1390.0	+1.0
ק-216 2.96% תשואה		
3644	1241.0	-13.0
3645	1119.0	-12.0
4.25% מלווה מדינה (גליל)		
ק-231 4.42% תשואה		
3701	892.4	+9.8
ק-232 4.79% תשואה		
3702	665.8	+1.3
ק-233 4.68% תשואה		
3703	593.7	+10.7
3704	508.1	+9.3
ק-251 4.69% תשואה		
3751	275.5	+1.1
ק-252 4.50% תשואה		
3752	108.8	+1.4
3753	104.4	+1.3
ק-253 4.86% תשואה		
3754	94.9	+.9
3755	91.2	+.9
3756	87.9	+.8
3757	86.2	+.8
3758	84.5	+.8
3759	84.1	+.8
ק-271 4.86% תשואה		
3826	96.0	+.7
3827	94.1	+.7
3828	90.8	+.8
3829	88.9	+.7
3830	87.2	+.7
3831	86.8	+.7
3901	97.2	+.2
3902	97.6	+1.0
ק-291 4.65% תשואה		
3903	97.1	+1.2
3904	95.5	+1.2
4% מלווה מדינה (90% הצמדה)		
ש3112	— הפסקת מסחר —	
ש3113	241700.0	
ש3114	232900.0	
ש3115	231000.0	
ש3116	222300.0	
ש3117	234000.0	+1600.0
ש3118	224400.0	-100.0
4%-6%-7% מלווה פיתוח ומדינה (80% הצמדה)		
ש3201	191800.0	
ש3202	191500.0	-1000.0
ש3203	192100.0	+200.0
ש3204	186003.0	+1.0
ש3205	183103.0	+301.0
ש3206	182502.0	+1000.0
ש3210	177650.0	+800.0
ש3211	173300.0	
ש3212	169200.0	
ש3213	163702.0	+1000.0
ש3214	160000.0	
6%		
ש3501	156800.0	+200.0
ש3502	156500.0	
ש3503	143400.0	
ש3504	138200.0	
ש3505	137700.0	
7%		
ש3521	133300.0	+300.0
ש3522	129200.0	
ש3523	121100.0	
ש3524	120200.0	+400.0
ש3525	118900.0	+400.0
ש3526	118400.0	+400.0
ש3527	115800.0	+300.0
ש3528	112800.0	+400.0
ש3529	112500.0	
ק-704 3.50% תשואה		
ש3530	110573.0	-40.0
ש3531	110261.0	-44.0
ש3532	107032.0	-42.0
ש3533	106849.0	-56.0
ש3534	105260.0	-41.0
ק-705 3.25% תשואה		
ש3535	105890.0	+57.0
ש3539	99736.0	+54.0
ק-706 3.35% תשואה		
ש3536	105566.0	+471.0
ש3537	105448.0	+471.0
ש3538	99252.0	+444.0
ש3540	99038.0	+458.0
ש3541	95695.0	+443.0
ש3542	95542.0	+457.0
ש3543	90882.0	+437.0
ק-707 3.45% תשואה		
ש3544	98790.0	+149.0
ש3546	88527.0	+149.0
ש3547	88329.0	+149.0
ש3548	88231.0	+150.0
ש3550	83601.0	+144.0
ש3551	83275.0	+143.0
ק-708 3.50% תשואה		
ש3545	88232.0	+243.0
ש3549	83320.0	+236.0
ש3552	76447.0	+222.0
ש3554	76274.0	+229.0
ש3555	76274.0	+229.0
ק-709 3.70% תשואה		
ש3553	75658.0	+42.0
ש3571	65509.0	+36.0
ק-710 3.55% תשואה		
ש3556	72596.0	+129.0
ש3558	72469.0	+131.0
ש3559	69905.0	+127.0
ש3560	66158.0	+122.0
ש3561	65955.0	+123.0
ק-711 3.60% תשואה		
ש3557	72949.0	+130.0
ש3572	66268.0	+124.0
ק-712 3.67% תשואה		
ש3573	65774.0	+90.0
ש3574	60649.0	+82.0
ש3577	68572.0	+84.0
ש3578	55955.0	+77.0
ק-713 3.75% תשואה		
ש3575	60314.0	+34.0
ש3576	60143.0	+33.0
ש3579	55485.0	+26.0
ק-714 3.55% תשואה		
ש3580	51920.0	-199.0
ש3581	49292.0	-182.0
ש3582	45442.0	-175.0
ש3583	42216.0	-166.0
ק-715 3.44% תשואה		
ש3584	40272.0	+34.0
ש3585	38178.0	+33.0
ש3586	34559.0	+30.0
ש3588	34502.0	+31.0
ק-716 3.55% תשואה		
ש3587	34739.0	-95.0
ש3591	31650.0	-89.0
ש3592	31615.0	-89.0
ש3593	31562.0	-89.0
ק-717 3.42% תשואה		
ש3589	31522.0	+48.0
ש3594	30045.0	+47.0
ש3596	28706.0	+46.0
ש3597	28610.0	+46.0
ק-718 3.40% תשואה		
ש3590	31420.0	+17.0
ש3595	29932.0	+17.0
8.25% מלוות אוצריים (100% הצמדה)		
81 סר' 3	101.0	
מימון 157	108.5	+1.5
סר' 82	99.3	
סר' 1	98.9	
5% מלוות פיתוח ומדינה (בדירת בשלה צמודים)		
ש2001	127700.0	
ש2002	127400.0	+400.0
ש2003	125200.0	
ש2004	125200.0	+400.0
ש2005	115600.0	
ש2006	115501.0	+401.0
ש2007	113501.0	+501.0
ש2008	111750.0	
ש2009	114600.0	
ש2010	112300.0	
ש2011	110200.0	+500.0
ש2012	110700.0	+900.0
ש2013	111150.0	+300.0
ש2014	107500.0	+700.0
ש2015	108400.0	
ש2016	108700.0	+550.0
ק-108 3.50% תשואה		
ש2017	107896.0	+644.0
ש2019	107591.0	+668.0
ש2020	104440.0	+649.0
ק-109 3.45% תשואה		
ש2018	108598.0	+461.0
ש2021	105066.0	+454.0
ק-110 3.60% תשואה		
ש2022	101340.0	+348.0
ק-111 3.93% תשואה		
ש2025	101521.0	-738.0
ק-112 3.45% תשואה		
ש2024	95554.0	+434.0
ש2027	92122.0	+433.0
ש2031	85305.0	+427.0
ק-113 3.45% תשואה		
ש2025	96088.0	+443.0
ש2026	95767.0	+445.0
ק-114 3.55% תשואה		
ש2028	92390.0	+539.0
ש2030	87826.0	+529.0
ק-115 3.50% תשואה		
ש2029	87387.0	+893.0
ש2033	80872.0	+876.0
ש2035	73742.0	+830.0
ק-116 3.55% תשואה		
ש2032	85487.0	+533.0
ש2034	80725.0	+518.0
ש2036	74063.0	+490.0
ק-117 3.65% תשואה		
ש2037	69852.0	+107.0
ש2052	58532.0	+96.0
ק-118 3.65% תשואה		
ש2038	70317.0	+303.0
ש2040	67667.0	+301.0
2051	63980.0	+291.0
ק-119 3.65% תשואה		
ש2039	67258.0	+37.0
ש2041	63629.0	+35.0
ק-120 3.55% תשואה		
ש2053	59017.0	-49.0
ק-121 3.55% תשואה		
ש2054	54459.0	+30.0
ש2056	50373.0	+24.0
ש2058	47296.0	+26.0
ש2060	43608.0	+24.0
ק-122 3.60% תשואה		
ש2055	54408.0	+24.0
ש2057	51968.0	+29.0
ש2059	47217.0	+26.0
ק-123א 2.60% תשואה		
ש2061	53861.0	+18.0
ק-123ב 1.35% תשואה		
ש2062	52277.0	+16.0
ק-123ג 1.65% תשואה		
ש2063	50472.0	+15.0
דולרים		
ם 18	104.7	02/09/86
ם 19	100.1	
ם 20	101.9	02/09/86
ם 21	101.0	
ם 22	102.5	+1.0
ם 23	93.0	-.5
ש24	92.4	02/09/86
ש25	92.5	
ש26	91.0	+1.2
ש27	89.5	+.6
ש28	89.4	02/09/86
ש29	92.1	+.4
ש30	98.0	
ש31	99.6	
32	92.8	+1.2
33	96.0	-2.8
2	90.0	01/09/86
34 מר"ב	100.6	+1.6
מר"ב 1א	97.2	-2.7
אגרות חוב בלתי [illegible]		
אמפל ב	100.0	07/08/86
וקם ש	86.7	13/08/86
ישראל 11	96.7	31/08/86
ישראל 12	96.6	26/08/86
ישראל 13	95.7	26/08/86
ישראל 14	95.9	22/07/86
מגיב 24 ש	82.2	-2.5
מגיב 25 ש	86.4	27/07/86
מגיב 26 ש	86.4	27/07/86
מגיב 28 ש	86.9	01/09/86
מגיב 30 ש	84.5	31/07/86
מימון 1	87.1	-.8
אגרות חוב צמודות לדולר (100% הצמדה)		
ק-601 8.42% תשואה		
סר' 2501	152.7	
סר' 2502	150.0	-.1
סר' 2503	145.2	
ק-602 8.00% תשואה		
סר' 2504	144.9	+.4
סר' 2505	139.3	+.4
ק-603 7.97% תשואה		
סר' 2506	134.6	+.5
סר' 2507	129.9	+.5
ק-604 7.99% תשואה		
סר' 2508	100.4	-.3
[illegible]-צמוד דולר ריבית קבועה		
ק-901 9.18% תשואה		
7001	227.7	+5.8
7002	220.6	+5.6
ק-902 9.70% תשואה		
7003	207.8	+2.7
7004	191.3	+2.6
ק-903 9.50% תשואה		
7005	179.7	-.5
ק-904 10.80% תשואה		
7006	165.4	-.5
ק-905 10.10% תשואה		
7007	154.9	+.4
7008	152.4	+.3
ק-906 10.45% תשואה		
7009	146.1	-.5
ק-907 10.20% תשואה		
7010	138.7	+1.5
ק-908 10.10% תשואה		
7011	131.4	+1.1
7012	126.7	+1.1
ק-909 10.20% תשואה		
7013	119.3	+.7
ק-910 10.29% תשואה		
7014	103.5	+.7
ק-911 9.99% תשואה		
7015	86.6	+.3
7016	88.6	+.3
7017	87.7	+.3
7018	87.6	+.4
7019	87.9	+.3
7020	87.7	+.3
7021	86.9	+.4
7022	86.6	+.4
ק-931 9.95% תשואה		
7201	84.7	+1.0
7202	83.0	+1.0
7203	85.6	+.9
7204	86.0	+1.0
7205	86.1	+1.0
[illegible] צמוד דולר ריבית משתנה		
ק-801 2.80% תשואה		
ש6101	12069.0	+240.0
ק-802 3.90% תשואה		
ש6102	6877.0	+120.0
ק-803 4.39% תשואה		
ש6103	6080.0	-15.0
ק-804 4.00% תשואה		
ש6104	5717.0	+184.0
ש6105	5418.0	+99.0
ק-805 4.27% תשואה		
ש6106	5173.0	-4.0
ש6107	4979.0	-4.0
ק-806 4.60% תשואה		
ש6108	3505.0	+6.8
ש6109	3331.0	+6.0
ש6110	3271.0	+6.8
ק-807 4.50% תשואה		
ש6111	2758.0	-7.8
ש6112	2667.8	-6.8
ק-808 4.65% תשואה		
ש6113	1792.8	-4.8
ק-821 4.95% תשואה		
ש6151	715.4	+6.7
ש6152	684.6	+6.5
ק-822 5.00% תשואה		
ש6153	592.1	+2.7
ש6154	581.5	+2.7
ק-823 4.75% תשואה		
ש6155	381.8	-.9
ק-824 5.05% תשואה		
ש6156	300.4	+2.6
ק-825 4.90% תשואה		
ש6157	228.5	+3.2
ש6158	216.5	+4.9
ק-826 5.10% תשואה		
6159	180.1	+1.5
ק-827 5.00% תשואה		
6160	170.1	+3.7
6161	164.2	+3.6
ק-828 4.90% תשואה		
6162	149.8	+4.0
ק-829 5.00% תשואה		
6163	156.9	+1.7
6164	151.5	+1.6
ק-830 5.00% תשואה		
6165	123.6	-.4
ק-831 5.00% תשואה		
6166	118.3	+1.2
6167	115.7	+1.2
6168	114.0	+1.3
ק-832 5.00% תשואה		
סר' 6169	107.2	+1.4
ק-833 4.83% תשואה		
6170	102.2	-.2
ק-834 4.55% תשואה		
6171	74.3	-.2
6172	79.2	-.2
ק-851 4.95% תשואה		
6801	79.2	+.7
אגרות צמודות מטבע-[illegible]		
אל-אמר 86	817.0	-6.8
אלביט 85	205.1	
אלרון 85	1216.0	
אלסינט 85	— הפסקת מסחר —	
כוריסקו 85	701.0	+3.0
תדיראן 84	93.5	+.5
תדיראן 85	400.0	

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
אב	3883.44	3867.08
אבוקה	32918.83	32594.23
אגת	195.45	191.64
אדיר	1306.44	1280.43
אדום	1718.77	1685.16
אמפיר	1568.51	1537.50
אור	381.45	376.26
אורין	145.22	142.27
אורלי	209.73	208.21
אורן	606.13	594.24
אייל	3035.01	2976.46
איילת	3722.57	3646.52
אירוס	3943.74	3857.20
איתן	573.48	561.58
אלון	493.10	482.85
אלמוג	580.29	568.93
ארז	682.87	669.69
אש	116.56	114.08
אשל	161.30	158.17
אתרוג	188.02	186.16
בדולח	1728.67	1694.89
ברוש	385.42	377.86
ברק	379.15	371.56
ברקת	720.76	717.14
בשם	1132.15	1109.83
בבע	845.93	833.33
גורן	571.68	568.85
גיא	7552.30	7440.29
גיל	2292.41	2248.11
גלית	497.39	491.22
דובדבן	287.42	284.71
דוכיפת	530.76	520.31
דולב	187.28	183.28
דורון	1203.76	1180.76
דרור	211.59	207.50
דליה	409.82	402.90
הדר	3465.30	3406.52
דקל	281.05	275.55
הרים	284.99	282.26
הוד	403.87	396.69
זהבית	2508.67	2456.88
זוהר	15928.59	15692.48
זיו	14958.48	14736.64
זמיר	671.98	659.04
חווית	124.74	121.99
חליפה	110.21	109.74
חלמיש	550.91	539.95
חן	109.57	109.35
טופז	1164.99	1138.06
טל	4271.83	4223.41
יובל	652.69	639.88
יהלום	1615.00	1583.33
יסודות	31050.16	30762.33
ישפה	556.21	544.02
כוכב	802.01	786.64
כחל	112.62	110.41
כלנית	452.38	444.93
כספית	600.15	593.96
כרמל	115.27	113.03
כתר	903.73	886.66
להב	3462.96	3396.24
למשקיע	98622.10	96728.55
לפיד	11298.59	11081.49
לטם	1464.75	1434.84
לשם	795.69	791.18
מבטר	966.52	947.57
מבטח	2802.40	2776.1
מגן	187.93	185.18
מגוון	2589.60	2565.5
מגל	614.80	602.84
מור	1217.10	1200.00
מורן	675.29	669.10
מטה	23695.62	23099.59
מיטב	725.65	711.31
מעוף	3048.40	2989.10
מעיין	638.82	626.53
מקסם	834.70	818.31
מרגלית	981.61	962.31
מרום	949.50	931.07
נוגה	20720.48	20413.48
נטיף	649.79	637.50
נטע	382.06	374.62
נילי	4114.67	4054.17
סביון	443.22	435.03
סגולה	117.24	114.91
סלע	822.15	805.66
סנונית	568.22	557.05
סער	614.91	603.23
ספיר	486.85	486.85
עדיף	656.92	644.38
עדית	1663.40	1655.21
עידן	5782.46	5699.45
עמבר	1105.26	1080.93
ענת	1968.90	1949.98
עפרוני	538.71	526.85
ערמון	135.61	132.93
פאר	1208.00	1184.00
צבר	494.39	486.48
צופית	510.16	500.13
צוף	99.22	98.94
צביד	847.76	829.58
צבעוני	6237.81	6146.77
צמרת	1456.02	1437.10
קלע	1680.87	1672.48
רננה	15325.25	15177.37
רימון	101.54	101.36
רשף	539.91	531.13
שביט	637.37	623.26
שגיא	641.54	629.08
שהם	814.55	794.87
שירה	514.65	512.52
שמיר	302.85	296.85
שנהב	598.99	590.73
ששון	551.37	537.88
שקד	159.53	156.38
תאנה	176.33	174.58
תבור	759.67	749.38
תדהר	371.78	369.93
תהילה	88.10	86.16
תירוש	413.23	408.36
תמר	183.36	179.79
תפוח	170.79	169.52
תרשיש	1243.82	1219.29
תשרי	381.89	388.39

مكتب من الاحول

העידן החדש בבנק הפועלים

יו"ר ההנהלה, עמירם סיון הציג קווי המדיניות החדשה בארץ ובחו"ל ★ בנק הפועלים גייס קווי אשראי מבנקים בעולם בעשרות מיליוני דולרים ★ הורחבה פעילות הבנק במגזרי עסקים קטנים ובינוניים ★ שירותי גביה ללא עמלות לציבור

מאת מוריה אבנימלך

בנק הפועלים מגבש אסטרטגיה עסקית חדשה המכוונת להרחיב את פעילותו של הבנק בתחומים מרכזיים בארץ ובחו"ל ולהתאימה לתנאים הכלכליים החדשים במשק. כך מסר היום עמירם סיון, יו"ר הנהלת בנק הפועלים.

לדברי סיון, החל הבנק לפני כחודשיים בתהליך שמגמתו לתרום לשיפור רווחיות הבנק. להלן שורת פעילויות שנוקטו במסגרת קווי המדיניות החדשים:

פעילות בישראל

★ מתן מענה לצרכים של עסקים קטנים ובינוניים

בנק הפועלים מתכוון להרחיב את פעילותו בקרב עסקים קטנים ובינוניים, בתי-מלאכה, בעלי מקצועות חופשיים ומשקי בית. בדיניות זו אמורה להשלים את הפעילות העסקית הנרחבת שיש לבנק עם חברות גדולות.

★ שיווק אשראי

הבנק החל להרחיב פעילות האשראי בקרב מיגזרי לקוחות אלה. במסגרת מדיניות זו הורחבו סמכויות הסניפים והאזורים בתחום האשראי ללקוחות, והשינוי התבטא כבר בגידול ניכר בהיקף האשראי שנתן הבנק ללקוחות, כנראה בתהליך לאשראי יקר שניתן קודם ע"י גורמי שוק.

במסגרת זו גובשו הסדרים מיוחדים למיגור אוכלוסיה מגזר – ציבור הסטודנטים.

★ שירות השקעות כולל ללקוח

הבנק הפעיל כתובת מרכזית אחת ב"טביב" ללקוח מיגוון אפשרויות השקעות וחסכון ללקוחות קטנים ובינוניים, ובהדרגה גם ללקוחות גדולים.

★ גיבוש אינדיקטורים כלכליים להערכת חברות

הערכה כלכלית של חברות ושל ענפים משקיים ששמשו בסיס לפעולתו של הבנק עם לקוחות עסקיים ועם מיגזרים משקיים שלמים. הגישה הכוללת מחליפה גישה של אשראי מול בטחונות, שהפחיתה במשקל ניתוח מגמות התפתחות לעתיד.

עמירם סיון: עידן חדש

★ ביטול עמלות לציבור

גבית אגרות ותשלומים עבור מוסדות הינם שירות למוסד, והציבור צריך לקבלו ללא תשלום.

פעילות בחו"ל

★ הרחבת הפעילות הבינלאומית

הבנק ירחיב את פעילותו הבינלאומית, לנוכח הפוטנציאל בתחום זה, והמעבר הצפוי לגיוס יותר אשראי למשק הישראלי מהבנקאות הבינלאומית ופחות ממשלת ארה"ב.

סיון ציין כי החל מסוף 1984 אין למערכת הבנקאית קושי בגיוס אשראי מחו"ל.

★ קווי אשראי חדשים מחו"ל

בנק הפועלים הגיע, לאחרונה, את קשריו עם בנקים בחו"ל, יצר קשרים עם בנקים עמם לא היתה קודם פעילות. וגייס קווי אשראי חדשים בהיקף של עשרות מליוני דולרים מכמה בנקים גדולים בעולם.

★ נציגות במזרח הרחוק

הבנק יקים נציגות קבועה במזרח הרחוק (ראה מסגרת) וכן יפעל במדינות בהן לא היתה לו נוכחות.

★ שלוחות בחו"ל

הבנק יחזיב את פעילות שלוחות הבנק בחו"ל בקרב לקוחות עסקיים מקומיים, כולל באלה שאין להם קשרי פעילות עסקית עם ישראל. לשם כך מתוכנן לגייס עובדים מקומיים ברמה גבוהה, המעורים בקהילייה העסקית והפיננסית המקומית.

בי"ס לבנקאים בשלוחות הבנק בחו"ל

הבנק עומד להפעיל מסגרת חדשה של הכשרה מקצועית לעובדים שימלאו בעתיד תפקידים בשלוחות הבנק בחו"ל. מדובר בהכשרה מקצועית מקיפה לתקופה של שנה שתנתן במסגרת בי"ס להכשרה מקצועית של בנק הפועלים בהרצליה.

סיוון ציין כי הבנק צמצם את היקף הוצאותיו. מאז אוקטובר 1983 קטן מספר העובדים ב־1,580 (16 אחוז ממספר המשרות) וכן הקטין את מספר הסניפים, ומתכוון להמשיך במדיניות התייעלות וחסכון כחלק מתהליך התאמת היקף הפעילות שלו למציאות הכלכלית הפוסט־אינפלציונית במשק הישראלי.

צוות מקצועי בראשות משה עמית, המישנה למנכ"ל הבנק, יגבש תכניות מפורטות לצמצום בהוצאות, כולל סגירת סניפים.

בנק הפועלים יפתח שלוחה במזרח הרחוק

בנק הפועלים מתכוון להקים במזרח הרחוק נציגות קבועה. לאחרונה ביקר נציג בכיר של הבנק במזרח הרחוק לשם איתור המקום המתאים. האפשרויות הנשקלות הן יפן, הונג קונג או סינגפור. עד כה לא היו לבנקאות הישראלית קשרים עם הבנקאות היפנית המתחילה לתפוס את המקום הראשון בעולם.

כפי שפורסם אתמול ב"דבר", הבנקים היפניים תופסים את המקום הראשון, השני, השלישי, החמישי והששי בין עשרת הבנקים הגדולים בעולם בהיקף נכסיהם.

לאומי ודיסקונט יגדילו המשיכה ב'כספומט' ל־100 ש'

בני נוער וחיילים – 70 שקל
בעלי "ויזהב" – 300 שקל

מאת סופרת "דבר"

בנק לאומי ובנק דיסקונט הודיעו, כי החל מיום רביעי הקרוב, יגדילו את תיקרת המשיכה ברשות מכשירי ה"כספומט" המשותפת לבנק דיסקונט ולבנק לאומי, הכוללת כ־220 מכשירים ברחבי הארץ.

החל מהשבוע הקרוב יאפשרו בנק דיסקונט ובנק לאומי משיכת מזומנים בסכומים מוגדלים, בהתאם לסוג הכרטיס שברשות הלקוח.

★ לבעלי הכרטיס הנפרץ "כספומט משולב" ("כספומט" יחד עם "אשראית") יהנו מזכות משיכה של עד 150 ש"ח ליממה (במקום 70 עד כה).

★ בעלי כרטיס "כספומט" רגיל תתאפשר משיכה יומית של עד 100 ש"ח (במקום 70).

★ חיילים, בני נוער שהינם בעלי כרטיס "כספומט" וכן לקוחות בעלי כרטיסים של הבנקים האחרים יוכלו לבצע משיכה של עד 70 ש"ח ליממה, כפי שהיה נהוג עד כה.

★ בעלי כרטיס האשראית היוקרתי "ויזהב" יהנו מזכות משיכה מוגדלת, ברשת מכשירי "הכספומט", של עד 300 ש"ח (במקום 200 שקל עד כה).

בבנק דיסקונט מציינים כי עידכון תנאי המשיכה ב"כספומט" הינם שלב נוסף בשיפור ופתוח שרותי "בנקאות כבהידות האור" שמעניק הבנק לציבור לקוחותיו.

הסכומים המוגדלים יחולו לגבי כל הכרטיסים של בנק לאומי, בנק איגוד, בנק ערבי ישראלי ובנק עליה לאומי ולגבי כל מכשירי הכספומט של בנק לאומי ובנק דיסקונט הפתוחים כיום 220 מכשירים ברחבי הארץ. במכשירי שאר הבנקים, הפועלים, הבינלאומי, המזרחי ומכשירי ש.ב.א. יוכלו לקוחות בנק לאומי ובנק דיסקונט למשוך 70 שקלים, כמקודם.

כזכור, הגדיל בנק הפועלים לפני כשבוע את תקרת המשיכה מ־70 ל־140 שקל.

עונת החגים הקרובה, והגדלת הזרקות הלקוחות למזומנים עקב ירידת קצב האינפלציה זרזו את הבנקים הגדולים האחרים להצטרף ליוזמה.

ראשי ערי פיתוח מהמערך והליכוד מתריעים על הפלייתם לעומת יש"ע

מאת מוריה אבנימלך

שני ראשי מועצת ערי פיתוח, ברוך וגנר (מערך) מכרמיאל ושלמה עמר (ליכוד) ממגדל העמק, התריעו במברק לשר הכלכלה, גד יעקבי, על הפסקת עבודות תשית לתעשיה בערי פיתוח.

חברי "מבני תעשיה" הפסיקה עבודות פיתוח לבמפעלי התעשיה בערי פיתות, דבר שיפגע בסיכויה למשוך מפעלים חדשים.

הפסקת הפיתוח תמוהה במיוחד כאשר באותו שבוע במס אישרה מינהלת מרכז ההשקעות הקמה והרחבה של מבני תעשיה ביהודה שומרון ועזה, בהשקעה של 6.25 מליון דולר – נאמר במברק.

כפי שפורסם לראשונה ב"דבר", אישרה מנהלת מרכז ההשקעות, הקמה והרחבה של מבני תעשיה ביהודה שומרון ועזה, בססה כולל של 22,370 מ"ר, לרבות 12,000 מ"ר בכלמונה שבכרצעת עזה ו־2000 מ"ר באריאל.

האישור ניתן בהסתייגות מנכ"ל משרד הכלכלה, משה רבית, חבר מינהלת המרכז.

ירידה קלה ברווחיות "ברקליס־דיסקונט"

הדוח הנקי של בנק ברקליס־דיסקונט הגיע במחצית הראשונה של 1986, ל־2.3 מליון דולר, לעומת 2.6 מליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 11%. ההון העצמי של הבנק גדל ב־7% מאז סוף 1985 והגיע ל־46.9 מיליון שקל. כך נמסר בדו"חות הכספיים של הבנק.

למרות הירידה ברווחיות, התשואה נטו על ההון גבוהה והגיעה ל־15% על ההון העצמי.

הדו"ח של ברקליס דיסקונט לפני כס הה־5.5 מליון דולר לעומת 11.1 [illegible]

[illegible] של הבירורים ה[illegible] בעיה ראלית בשכר העובדים בהקפאת העמילות.

מינוי דירקטור בבל"ל

בישיבת הדירקטוריון של בנק לאומי שהתקיימה ביום א' השבוע הוחלט על צירופו של ד"ר פליקס ובדמן לדירקטוריון של בנק לאומי.

ד"ר ובדמן, בן 58, ד"ר לפיסיקה מאוניברסיטת סורבון בפארים, הינו נשיא חברת רשיי אינטרטכנולוגיה שמשבה בפנבילבניה ויו"ר מועצת המנהלים של חברת רשיי ישראל, חברה עתירת ידע שכרבית תוצרתה מיועדת ליצוא ואשר לה מפעלים בחולון ובדימונה.

מנכ"ל "כור" מוותר על "פיננ" שוק ההון לתעשיה

חוגים בנקאיים: גיוס הון בחו"ל ע"י הבנקים יחסוך כשליש מהעלות

מאת מוריה אבנימלך

חוגים בנקאיים סבורים כי בערכת הבנקאות יכולה לגייס כסף בחו"ל בעלות נמוכה ב־4% אחוזים מעלות הגיוס הישיר ע"י חברות ישראליות. לדברי חוגים אלו, הממשלה טעתה טעות חמורה כשאפשרה ל"כור" לגייס כסף באמצעות הנפקה ישירה של אג"ח בארה"ב, בעלות קרובה ל־13 אחוז.

גיוס הכסף ל"כור" באמצעות הבנקים הישראליים היה חוסך למשק הישראלי כשליש מעלות ההון ולחברה עצמה – כמחצית מסכום זה. לדעת אותם חוגים עלות גיוס הון באמצעות הבנקים תגלה לחברה כ־10½ ־11 אחוזים.

הסיכון שגיוס ישיר בחו"ל ע"י חברות יקטין את רמת הסיכון של הבנקים הישראליים – הופרך. נסיון העבר הוכיח שהחברות שנקלעו לקשיים פרצו חובותיהם למערכת הבנקאות הישראלית.

מנכ"ל "כור" ישעיה גביש, אמר ל"דבר" כי אם ממשלת ארה"ב הבנקים הישראליים יכולים לגייס הון בחו"ל בעלות נמוכה יותר מעלות גיוס ההון לחברות – כדאי שיעשו זאת, ויעמידו בפני החברות הישראליות אשראי בהיקפים הדרושים להן ובעלות שתאפשר תשואה מתאימה להשקעות כפי שהדבר נעשה בעבר. לדעתו אם "פינוי שוק ההון לסקטור העיסקי" משמעותו שהממשלה והבנקים יגייסו הון זול בארה"ב ויפנו את החברות לגייס הון השקעה בשוק ההון הישראלי, הרי שהוא מתנגד ל"רפורמה" ברוח זו. שוק ההון הפרטי אינו עונה בהיקפים ובעלות ההון על צרכי התעשיה הישראלית. קונצרן "כור" זקוק למיליארד דולר, ב־5 שנים, ואין ביכולתו של שוק ההון בישראל לענות על צרכים בסדר גודל כזה.

פוטנציאל בתיירות מגרמניה

בארבעת החודשים הראשונים של השנה השתוותה התיירות מגרמניה לזו מארה"ב. אחד מכל 10 גרמנים בטיסות ארוכות מגיע לישראל

מאת זאב סטרומינסקי, סופר "דבר" בגרמניה

הסטטיסטיקה הייתה מדהימה: בארבעת החודשים הראשונים השנה היקף התיירות המגכנסת לישראל מגרמניה השתווה כמעט לזו מארצות הברית: 60 000 לעומת 63 000. זאת כאשר בשנת 1985 כולה הגיעו מגרמניה 159 000 מבקרים לעומת 426 000 מארה"ב. כפי שעולה מהמספרים אלה, עולה אמנם כי צימצום ההפרש בין ארה"ב לגרמניה לא נבע מעלייה במספר התיירים ממערב גרמניה אלא מהנפילה הדרסטית במספר האמריקאים המגיעים ארצה, לאחר פרשת "אכילה לאורו" המתיחות הבינלאומית שבאה בעקבותיה. ענף התיירות הישראלי יכול רק לקוות כי האמריקאים שוב ישאירו את הגרמנים מאחוריהם כאשר יתאוששו מהלם וישובו להיקף נסיעה כמלפני המשבר.

עם זאת, מציין מנהל לשכת התיירות הממשלתית של ישראל בגרמניה, אלי גוי, מדגימים המספרים מתחילת 1986, את חשיבותה של התיירות הגרמנית לישראל, שתפסה את המקום השני אחרי ארה"ב גם לפני המשבר. כדי נוסף לבדיקת חשיבות התיירות הגרמנית: כל גרמני עשירי המזמין טיסה לטווח ארוך (ארבע שעות טיסה ומעלה), מגיע לישראל. נוי מסעים כי מספרים הכולל של הגרמנים הנוסעים כדי שנה לחו"ל הוא אמנם אדיר – כ־27 מיליון – אך אינו יכול לשמש קנה מידה לפוטנציאל השוק הגרמני לתיירות לישראל. הסיבה היא שרוב הגרמנים היוצאים לחו"ל מגיעים רק לארצות השכנות. רוב גדול של 27 המיליונים – 19.5 מיליון – נוסע ברכב. ואילו רק 5.5 מיליון טסים. מהם רק 1.5 מיליון טסים ליעדים במרחק של ארבע שעות טיסה ויותר, ומהם מגיעים, כאמור, כעשרה אחוזים לישראל.

בבערב גרמניה חיים כ־30,000 יהודים. התיירות היהודית אינה נרשמת בסטטיסטיקה נפרדת, אך ברי כי זו מהווה רק אחוזים ספורים בכלל המבקרים ממערב גרמניה.

מגזור מבטיח – הצלבנים

יותר משליש המבקרים מגרמניה הם צליינים נוצריים. במיגזור־שוק זה טמון פוטנציאל רב: לאחרונה הקימו כמרים נוצריים שליוו בעבר קבוצות צליינים לארץ – משרדי נסיעות לצליינים. כמה משרדי נסיעות גרמניים שעמדו על הפוטנציאל הכלכלי בנסיעות צליינים הקימו ביתן מיוחד בכנס הגדול של הכנסיה הפרוטסטנטית בדיסלדורף לפני כשנתיים.

לשכת התיירות הישראלית מנסה אף היא לעודד את מיגזר הצליינות, וארגנה לשם כך הלשכה נסיעות לישראל לנציגים בכירים של שתי הכנסיות הגדולות – הפרוטסטנטית והקתולית.

צליינים מוציאים בעת שהייתם בארץ סכומים נמוכים יחסית. הם לנים בבתי מלון זולים או בבתי הארחה נוצריים ונוסעים בתוך הארץ באמצעי תחבורה זולים. הוזלת מחירי הנסיעות מגרמניה בעשרה עד המישה־עשר אחוז בעונת החורף הקרובה, עשויה, אם כן, להרחיב מגזר זה.

הקסם האילתי

בקום מיוחד בתחום התיירות מגרמניה יש לאילת. רבע מכל הגרמנים הנופשים בישראל מגיעים לאילת, הלקם אף לא מגיע כלל למקומות אחרים בארץ. החורף יוטס לראשונה כל שלוש החברות הגרמניות הגדולות לטיסות־שכר בקו ישיר לאילת.

פרס עידוד לעובדים מצטיינים – נסיעה לישראל

מגזר נוסף בתיירות מגרמניה הינו נסיעות תמריצים לעובדים מצטיינים. נסיעות יוקרתיות אלה מאורגנות על ידי חברות עסקיות, ועל חשבונן, עבור עובדיהם כציון לשבח בגין ביצועים מצטיינים וכתמריץ לעבודה בעתיד. מדובר בנסיעות ברמה הוברית גבוהה ביותר, האפשרות לארץ המארחת הכנסה נאותה. הגודל הממוצע של קבוצה המגיעה לארץ בנסיעת תמריץ הוא כמאה איש.

עם זאת, נסיעות תמריץ רגישות להפרעות פוליטיות. כך, למשל, החלה ישראל לפעול למען אירגון נסיעות תמריץ לארץ כבר בשנים 1980 ו־1981, אך מלחמת לבנון הרסה למעשה את הניצנים הללו. רק אשתקד הורגשה התאוששות בתחום זה ועד כה אירגנו כמה עשרות חברות גרמניות נסיעות תמריצים לארץ. עם זאת, לאחר חטיפת "אכילה לאורו" נרשמו כמה ביטולים. הענפים המובילים בנסיעות־תמריץ הם תעשיית הרכב, ענף הביטוח וענף הקוסמטיקה. החברות מבקשות לשמור על דיסקרטיות כדי לא להסתבך עם ארצות ערב.

מיגזר נוסף שאינו מופיע בסטטיסטיקה, הם אנשי צבא ארה"ב בגרמניה, עובדיו האזרחים וקרובי משפחותיהם. אשתקד הגיעו כעשרת אלפים מבקרים מהמיגזר האמריקאי הצבאי בגרמניה לארץ. בתחילת שנת 1986 נרשמה ירידה תלולה, בתיירות זו בדומה לירידת התיירות מארה"ב, אך משרד התיירות צופה כי עד סוף השנה ישתווה המספר הכולל לזה שנרשם אשתקד.

בקו ישיר לאילת.

"צים" מציעה לפרוק פחם בדוברות

מאת יוסף מיכלסקי

מנכ"ל "צים", מתי מורגנשטרן, סיגר לאחרונה לשרים הכלכליים ולגורמים אחרים תזכיר מפורט של תוכנית הובלת פחם לתחנת הכוח "רוטנברג" בדרום באמצעות מתקני חברת הספנות. תכנית זו מיועדת להחליף תוכנית שאושרה כבר ע"י הממשלה, לפתח למטרת אספקת הפחם רציף 9 בנמל אשדוד. לטענתו התוכנית המוצעת ע"י "צים" תחסוך 40 מליון דולר ואפילו 80 מיליון דולר במשך חמש שנים.

ההצעה הראשונה של "צים" בנושא הובלת פחם הועברה לממשלה ולגורמים אחרים בחודש מאי השנה, והיא פורסמה ב"דבר" במדור "משק וכספים" ע"י כותב שורות אלו ב־28.5.86. חברת "צים" התבקשה להגיש תזכיר מפורט יותר, וזה הוגש בסוף אוגוסט השנה. מנכ"ל "צים" טוען בתזכיר החדש כי הפתרון הלוגיסטי להספקת פחם לתחנת הכוח בדרום שהציע ארנון גפני, שעמד בראש הוועדה לנושא, לא לקח בחשבון שיקולים הקשורים למערך הצי הקיים להובלת פחם.

מנכ"ל "צים" טוען כי "חלק ניכר מהעבודות המבוצעות היום בנמל אשדוד והקשורות בהכשרת רציף 9 כגון העמקת הנמל, בניית רציף וקניית מנופים אינן קשורות לנושא הפחם בלבד, וישמשו את הנמל בתפקודו הרגיל לטפל בפריקת גרעינים. ניתן, לדעתנו, לבטל את תוכניות הפעולה והעבודות הקשורות בפחם בלבד מיד ללא נזק מכסי. כמו כן ניתן לבטל את התכנון של מסילת הרכבת ומאגר הפחם בנמל אשדוד. אין צורך בשינויים גדולים בתחנת הכח עצמה".

סופר "דבר" מציין שההצעה לבטל את תכנון מסילת הרכבת אינה מעשית, משום שבהתאם להחלטות הממשלה תועבר רכבת ישראל, כיחידה, לרשות הנמלים והרשות מתכוונת בלאו הכי לשלב את נמלי חיפה ואשדוד במסגרת מערך רכבתי שיאפשר להזות הובלת תנועת המטענים בהתאם לצרכים התפעוליים של רשות הנמלים. בכל מקרה תיבנה שלוחת רכבת בנמל אשדוד.

מנכ"ל "צים" דורש להפסיק את ביצוע "פתרון רציף 9" ולשקול את יישומו של פתרון ה"דוברות" שהוא לטענתו, הפתרון הזול ביותר למשק, מאחר שאין צורך להשקיע באניות נוספות. "צים" מציעה שהפחם המיובא באניות "פרק ישירות לדוברות אשר יפליגו לאתר התצוה.

היצואנים דורשים לבטל שורה של מסים היטלים ואגרות

מאת משה גבע

תביעה להשוות את עלויות היצואן הישראלי לאלה של מתחרהו בחו"ל יעלו היום כ־100 היצואנים הגדולים במדינה בפני שר התעשיה והמסחר אריאל שרון.

היצואנים טוענים כי מוטלים עליהם שורה של מיסים, היטלים ואגרות שאינם מוטלים בשיעור דומה על מתחריהם:

★ היטלי דלק שמטילים הקונפרנסים לספנות על ההובלה לישראל ומבנה בגלל הרגישות הבטחונית של האזור.

★ היטל בשיעור אחוז על רכישת מטבע חוץ ביבוא לשם יצוא.

★ מס מעסיקים המוטל על השירותים השונים ובכלל זה על שירותי הבנקים – המייקר את מחירים בכ־7 אחוזים בהשוואה לעלותם בארצות אחרות.

★ הוצאות הכרוכות ביצוא למדינות שאינן סוחרות בגלוי עם ישראל. בסחר מסוג זה כעורב בדרך כלל גורם נוסף, המהווה כצין מתווך – עובדה המייקרת את הוצאות שכרי המטען, שירותי הבנק והשיווק. לעיתים יש צורך לפרוק ולהטעין את המטען במדינה שלישית לפני שהוא מגיע למדינת היעד.

★ ביטול שקרנב לקרנות לחו"ל בשיעור של 0.04 אחוז.

★ מס רציף בשיעור 2 אחוזים ביבוא לשם יצוא.

★ מס נסיעות והיטלים על כרטיסי טיסה, שירותי קרקע בחו"ל והקצבת מטבע חוץ.

לדעתם של היצואנים יש לבטל את כל ההיטלים והמסים האלה, או לחלופין על הממשלה לסבסדם על פי נוסחה של אחוז קבוע מערך היצוא מוכפל בערך המוסף.

יצוא הדרים בעונה הקרובה צפוי להגיע ל־200 מיליון דולר

מאת דוד מושיוב

המועצה לשיווק פרי הדר מתכננת לייצא בעונת ההדרים הקרובה 42 מיליון תיבות הדרים בתמורה כספית של 200 מיליון דולר, בהשוואה לייצוא של 37 מיליון תיבות הדרים, בתמורה כספית של 173 מיליון דולר פר"ב, בעונת היצוא הנוכחית.

יו"ר המועצה לשיווק פרי הדר, ראובן איילבר, מסר לסופר "דבר", כי המועצה קבעה לעצמה כיעד להגדיל את ייצוא ההדרים לכדי 43 עד 45 מיליון תיבות הדרים ב־3–5 השנים הקרובות. (650–700 אלף טון פרי הדר בהסואה ל־550 אלף טון כיום).

גידול היצוא הינו חלק מתבנית כוללת לענף ההדרים, שעיקרה שיפור העיבוד בפרדס ושיפור איכות הפרי בהשקעה של 15 מיליון דולר בתקופה של שלוש שנים.

פינה חמה ללב"י

הקרן למען בטחון ישראל

השבוע

★ **התרומה הגבוהה** – מעזבונה של המנוחה מיליקה איצקוביץ ז"ל
9,863 ש"ח

★ **התרומה המרגשת** – דיירי בית האבות "משען", רמת־אפעל, כאות הוקרה על פעולה של קרן לב"י תרמו
3,493.70 ש"ח

★ **התרומה הצעירה** – ועד כתה ח' ביה"ס בן־צבי, חולון
56.44 ש"ח

היום יותר מתמיד – תן לבך ללב"י

קרן לב"י: רחוב ד' (אחד"א) 17, הקריה, תל־אביב 64734

מחוז המרכז לתכנון ולבניה – הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה, בקשה לשימוש חורג

בהתאם לסעיפים 146–150 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965, ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדה המקומית בקשה לאישור שימוש חורג לגבי חלקה 91 בגוש 3647.

השימוש החורג מתבטא בכך שהוועדה המקומית התיר את השימוש למבנה

תו"ל למשתלה בתקופה של 3 שנים. כל המעונין יוכל לעיין בתוכנית הבקשה, ללא תשלום, במשרדי הועדה המקומית קומה ד' כל יום בשעות העבודה הרגילות מרב ליום ששי ולהגיש התנגדות לתוכנית, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתון.

יחזקאל היוטלי – יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה רחובות

משרד הבטחון – יחידת המכירות

ניתנת בזאת הודעה לציבור על מכירת הציוד. כל פריט מהווה מכרז נפרד לכל אחד מהמוצרים במכרזים במכרזים. המציע רשאי להגיש הצעתו לגבי פריט אחד או יותר. תנאי תשלום: 60% בהוראה בקופה, 40% התחייבים בערבות בנקאית שתוקן מיערנה שלושה חודשים מיום פתיחת המכרז.

מכירת טפסי המכרזים תהיה ביום שני 8.9.86 ביחידת המכירות, רחוב דאלתון א. בבניין 12 א' הקריה תל־אביב. שעות הקבלה בימים א'־ה' בשעות 08:30–12:30 ובימים א' וד' גם בשעה 13:30–14:30

★★★

מכרז מס. 09 86 141

[illegible]

ימי סיור 11,10 בספטמבר 1986, בין השעות 08:00–11:30

מועד אחרון להגשת הצעות ב־15.09.86 עד שעה 10 לפנה"צ.

★★★

מכרז מס. 09 86 142

[illegible]

ימי סיור 15, 16, 17, 18 בספט' 86, בתיאום מראש. להרשם עד יום לפני הסיור.

מועד אחרון להגשת הצעות ב־22.09.86 עד שעה 10 לפנה"צ.

★★★

מכרז מס. 09 86 143

[illegible]

תאריכי סיור 17, 18 בספטמבר 1986

מועד אחרון להגשת הצעות ב־22.09.86 עד שעה 10 לפנה"צ.

★★★

מכרז מס. 09 86 144

[illegible]

תאריכי סיור 17, 18 בספטמבר 1986

מועד אחרון להגשת הצעות ב־22.09.86 עד שעה 10 לפנה"צ.

★★★

מכרז מס. 09 86 145

[illegible]

ימי סיור 11,10 בספטמבר 1986, בין השעות 08:00–11:30

מועד אחרון להגשת הצעות ב־15.09.86 עד שעה 10 לפנה"צ.

הלוח הכללי

דירות ובתים 1050

[illegible]

דירות למכירה 1200

[illegible]

עסקים 2000

מבני תעשיה 2600

[illegible]

הצעות עבודה 3000

[illegible]

מכוניות 4000

[illegible]

מציעים למכירה 5000

[illegible]

דרושים לקנות 5010

[illegible]

החיים 5020

[illegible]

מקרים 5050

[illegible]

מזגני אוויר 5200

[illegible]

ריהוט וחדרה 5270

[illegible]

נקיון ואחזקה 5550

[illegible]

צבעי אמבטיות 5645

[illegible]

שרותים 7000

[illegible]

הכרזות 7850

[illegible]

ירושלים

[illegible]

דירות למכירה 1200

[illegible]

הצעות עבודה 3000

[illegible]

חיפה

[illegible]

מציעים למכירה 5000

[illegible]

הלוואות 5120

[illegible]

דרושים באיזור רעננה
חרטים לסי.אנ.סי.
עם ידע בתכנות + סכ"אפ
לפנות טלפון 052־449112

ספרייה

"מקורות" משגרת מומחים לצפת לבדוק את פלא הקבר הזולג

מאות סקרנים באים לראות את התופעה העשויה להתברר כמעיין שבקע ממעמקים

מאת שמעון ויים, כתב "דבר" בצפון

מומחים של חברת "מקורות" יגיעו היום לבית הקברות בצפת כדי לבדוק את הסיבה להיווצרות ההתנקזות של הקבר בו קבורה שמחה כהן ואשר זה למעלה משבוע נובעים ממנו מים בכמויות מהירה.

המומחים ה"מקורות" יגיעו לצפת על־פי בקשת ראש המועצה הדתית בעיר, יונה עטר, שלא הצליח עד כה לעמוד על הסיבות לתופעה. מתברר, כי בעוד כל מאות הקברים בבית העלמין העירוני יבשים, כמו גם האיזור כולו, ממשיך קברה של שמחה כהן להירטב ומים זורמים ממנו לסירוגין.

התופעה הנדירה הפכה לשיחת היום בצפת ובסביבתה, ובימים האחרונים מאז פורסם הדבר, הפך הקבר הרטוב מוקד משיכה למאות רבות של סקרנים מהעיר והסביבה המנסים אף הם למצוא את פשר התופעה. גם עיתונאים וצלמים מהארץ ומחו"ל מגלים עניין בקבר הסוור. לדעת מומחי מים בעיריית צפת, יתכן שהרטיבות נובעת מבקיעתו הפתאומית של מעיין קטן.

בינתיים, אסרו רבני צפת את פתיחתו של הקבר לבדיקת גורמי הצפה ודרשו לבדוק את הנושא בלי לפתוח את הקבר. רק אם יתברר כי אין ברירה, יתבקש שוב לדון בנושא.

נעצר חשוד בניסיון לאנוס חיילת נח"ל

(עו). – בחשד בניסיון לאנוס חיילת, נעצר אתמול בבית־משפט השלום, יצחק יעקבי, בן 28 מבית־שאן. חוקר המשטרה מסר, כי מדובר בניסיון לאנוס ומעשה מגונה בחיילת נח"ל המשרתת בקיבוץ באיזור בית־שאן. החיילת המתינה לאוטובוס לכיוון טבריה. לידה נעצר רכב, ונהגו הציע לה טרמפ. כשסירבה, ירד מהרכב וניסה להכניסה בכוח. החיילת נאבקה עימו. האיש שלף סכין והצמידו לצווארה, תוך שהוא מנסה להפשיטה ולבצע בה מעשים מגונים.

משרד החינוך אישר בי"ס דתי למעמד הגבוה –

מאת יעל פישבין, מזכירות "דבר"

משרד החינוך אישר פתיחת בית־ספר אליטיסטי דתי, "נועם", בפתח־תקווה, וראש העירייה דב תבורי ומנהל מחלקת החינוך יהודה לקס מחו על כך לפני מנכ"ל משרד החינוך.

בית־הספר "נועם" הוקם לפני שנתיים על־ידי קבוצת הורים, דתיים מהמעמד הגבוה, בטענה שבית־הספר "יבנה" אינו עונה על דרישותיהם בתחום הלימודים התורניים. עד כה נמנע משרד החינוך מלתת אישור לבית־הספר, והוא פעל ללא רישיון. העירייה אף הגישה תלונות למשטרה נגד ההורים, וטענה, כי הם עברו על חוק חינוך חובה בכך שלא שלחו את ילדיהם לבתי־ספר מוכרים.

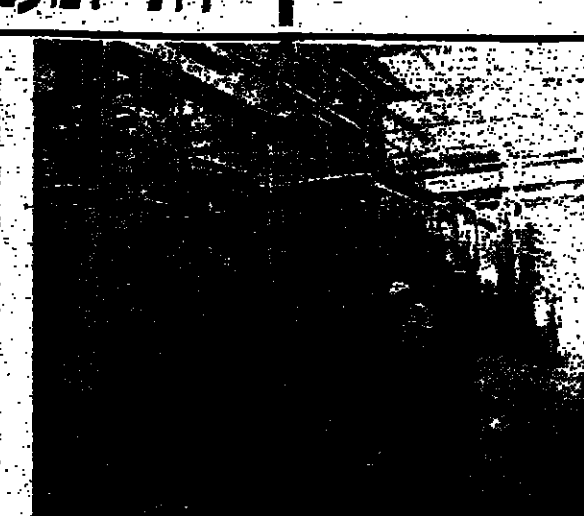

מפעל "פזקר" החדש נחנך אתמול באיזור התעשייה אלון־תבור ליד עפולה (צילום: ישראל סאן)

הפגז ריסק למוות את עושה התכשיטים בן ה־70

(עו). – גרש רזניק (70) מראשון־לציון נהרג אתמול בהתפוצצות פגז בדירתו, במהלך עיסוק בתחביבו: יצירת תכשיטים מתרמילי כדורים ופגזים ישנים.

השכנים שמעו פיצוץ עמום, אך לא התייחסו לרעש. בשעה 11 לפני־הצהריים באה בתו של הקשיש לבקרו ומצאה את הדלת נעולה. המשטרה פרצה פנימה וגילתה את גופתו המרוסקת של רזניק על המרפסת. האיש טיפל בפגז נ.מ. 30 מ"מ, כפי הנראה, במסגרת התחביב.

עוד 4 נהרגו בכבישים

(עו). – הקטל בדרכים נמשך: אתמול נהרגו עוד ארבעה בני־אדם בתאונות־דרכים.

ילד שרכב על אופניים, אמיר שלוש בן 9 מנהריה נפגע על־ידי מכונית מסחרית ומת מפצעיו.

רחל בגדדי, בת 18 מחולון, נהרגה לאחר שמכונית בה נסעה, התהפכה בשולי הדרך בכביש טייבה. אחותה, אתי (16) נפצעה באורח בינוני ואושפזה. שני צעירים נוספים, מראש־העין, שהיו ברכב, נפצעו קל.

השגריר החדש של יפאן בישראל, קאוצ'י טסוטסומי, מגיש את כתב האמנתו לנשיא חיים הרצוג, אתמול (צילום: יצחק הררי)

מציצן חשוד באונס בת ה־17 ברמת־גן

(עו). – חשוד באונס הנערה בת ה־17 ברמת־גן, נעצר אתמול בבית־משפט השלום בתל־אביב, למשך ארבעה ימים. שמו ופרטי זהותו של החשוד נאסרו לפירסום.

הנערה נאנסה ב־20 באוגוסט בשעה שהיתה בדרכה לשמש שמרטפית. האנס גרר אותה ליד בניין מועצת הפועלים ושם ביצע בה את זממו, באיומי סכין.

החשוד נעצר בעקבות הצצה לבית בחורה הגרה בגפה.

החופש הגדול של תלמידי "עמל" בעכו יימשך גם היום

מאת יוסי ליבוביץ, סופר "דבר"

מנכ"ל משרד החינוך, ד"ר שמשון שושני, לא הצליח אתמול לשכנע את ועד ההורים של בית־הספר עמל בעכו לפתוח את שנת הלימודים, ו־860 התלמידים לא ילמדו גם הבוקר, זה היום הרביעי.

בית־הספר הושבת על־ידי ועד ההורים המוסדי לאחר שמהנדס העיר קבע כי המבנה הנוכחי של בית הספר רעוע ורבות מהכיתות בו אינן ראויות לאיכלוס. בית הספר שוכן במבנה עתיק שנבנה בשנת 1887 ובו שכנו משרדי השלטון התורכי העותומני. המנכ"ל התחייב להעביר עוד השבוע התחייבות כספית לבניית בית־ספר חדש.

צעיר לבוש מדי צה"ל מפיץ המחאות ללא כיסוי

מפלג ההונאה של משטרת מחוז תל־אביב מבקש את עזרת הציבור בזיהויו של צעיר המפיץ המחאות ללא כיסוי.

הצעיר לבוש מדי צה"ל – של חיל־האוויר – מציג תעודת חוגר ע"ש טוביה דינרי שנגנבה לפני כשנתיים מבעליה, בעת ששהה [illegible].

הצעיר נראה על־ידי שוטר כשהוא מנסה למכור סייף בשוק בהרצליה, הוא נתבקש להתלוות לשוטר אולם הצליח להימלט כשהוא משאיר את רשיון הנהיגה שלו ותמונתו.

תאורו: כבן 20–21, גובהו 1.75, מרכיב משקפי ראיה, שערו קצר – לעיתים חובש כיפה, מדבר במבטא אנגלו־סכסי.

מפלג ההונאה מזהיר את ציבור הסוחרים מפניו. ניתן לפנות לממ"ש הדס פודר טלפון – 628281.

הנעדרת בת ה־79 נמצאה בגן החיות בחיפה במצב של התייבשות

מאת יוסי ליבוביץ, סופר "דבר"

הישישה מרה זלר (79), שנעדרה מאז יום ב' מבית־האבות "לב הכרמל" בחיפה, נמצאה אתמול כשהיא מוטלת במצב של התייבשות ליד כלוב הנמרים, בגן החיות בחיפה.

עובד המכון הביולוגי, לין אהרונסון, זיהה אותה והזעיק את המשטרה ומד"א.

נראה הישישה איבדה את דרכה לבית אחותה המתגוררת ברחוב התשבי, בסמוך. עובד המכון הביולוגי סיפר, כי הישישה לא יכלה לחדור לגן־החיות אלא אם־כן הידרדרה מצוק שגובהו כשני מטרים. על גופה אמנם היו סימני מכות והיא שכבה במקום יומיים בלי יכולת לזוז.

ראש מינהל המקרקעין בנגב מואשם בקשר לפשע – וטרם הושעה מתפקידו

(עו). – ראש מינהל מקרקעי ישראל במחוז הנגב, עו"ד אפרים קרון (45) מישוב הילית(?) עומר ליד באר־שבע, מואשם בהפרת אמונים, קשירת קשר לביצוע פשע וקשירת־קשר למרמה אסורה. פרקליטות המדינה הגישה לפני חודש כתב־אישום נגד קרון בבית־המשפט המחוזי בבאר־שבע, אולם רק אתמול התירה הנהלת בית־המשפט לפרסם את פרטי האישום.

היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, ופרקליט המדינה, עו"ד יונה בלטמן, המליצו בפני נציב שירות המדינה, אברהם נתן, להשעות לאלתר את קרון מתפקידו, אולם ההשעיה טרם בוצעה. מלשכת נציב שירות המדינה נמסר, שהממונה על המשמעת בנציבות מטפל בעניין בכלים המקובלים.

אפרים קרון, המכהן כראש מינהל מקרקעי־ישראל במחוז הדרום, היה היועץ המשפטי של המחוז עד נובמבר 1982. הוא מואשם בכך שבאותה תקופה ניצל את מעמדו וסמכותו ופעל בניגוד להוראות, כדי להפיק רווחים פרטיים, כאשר יזם שותפות עם עו"ד נחמן דברת מבאר־שבע. בסופו של דבר, התפטר מתפקידו במינהל ונכנס עם דברת לשותפות במשרד עורכי־דין. עוד לפני ההתפטרות, נטען בכתב האישום, דאג עו"ד קרון למתן זכויות חריגות לסעד ירחי מבאר־שבע, שהיה הבעלים של חברת בנייה, שפשטה מאוחר יותר את הרגל.

התביעה טוענת, כי חברת הבנייה של ירחי זכתה במכרז לבניית 147 וילות על אדמת המינהל בישוב עומר, וקרון סייע להבריח, ביודעו שהיא לקוחה גדולה של עו"ד דברת, אליו הצטרף מאוחר יותר קרון כשותף, ואשר עורכי הדין היו אמורים לקבל 90,000 דולר רק מעריכת חוזים למכירת דירות שהתכוונה חברת הבנייה של ירחי לבנות בעומר.

עוד טוענת התביעה, שחברת הבנייה של ירחי נקלעה לקשיי נזילות וכדי לממן את תשלום הוצאות פיתוח השטח לבנייה, היא החלה למכור מגרשים ללקוחות, בניגוד להסכם שהיה לה עם מינהל מקרקעי ישראל. מנהל המחוז דאז, יהודה זיו, גילה את הדבר מפירסומים בעיתונים ואסר את קיומו, אך התביעה טוענת שכאן נכנס עו"ד קרון לתמונה ויזם עריכת חוזים פיקטיביים עם קוני הדירות למכירת המגרשים. כדי לסייע עוד לירחי לצאת מבעיות הנזילות, נטען בכתב האישום, הוא נתן התחייבות בשם המינהל לבנק הבינלאומי הראשון לגבי שטח בניית הוילות בעומר, כדי שהבנק ילווה לחברת הבנייה כספים.

המשטרה: נהגו של בלאס שיבש הליכי משפט; תושלם החקירה נגד פרידמן

מאת נתן רועי, סופר "דבר" [illegible]

אנשי היחידה הארצית לחקירות הונאה במשטרה הגישו אתמול בקשה לבית־המשפט, לאסור על נהגו ומנהל עסקיו של דוד בלאס היושב במעצר, ליצור מגע כלשהו עם בלאס עד סיום ההליכים המשפטיים נגדו.

השופט דחה החלטתו ליום א' הקרוב, כדי לאפשר לסניגורו של בלאס להופיע ולנמק התנגדותו לבקשת המשטרה.

בבקשה נאמר, כי אייל קלאוס הגיע לסוהרת בבית המעצר "ניצן" מספר פעמים להביא לה מוצרי מזון שונים, והוא זכה לקבל ממנה "שירותים" שונים לטובת בלאס. כן טוען החוקר, כי כניסתו של קלאוס לבית המעצר התאפשרה בין היתר באמצעות אישור כניסה מפוברק.

קלאוס גם הודה, לטענת החוקר, בשינויים שנעשו בתצהיר שהוגש בעתירתו של בלאס לבית־המשפט העליון, במגמה להטעות את בית המשפט ולשבש את הליכי המשפט.

פרקליט המדינה יונה בלטמן, הורה לראש אגף החקירות במטה הארצי ניצב יגאל מרכוס, להשלים את החקירה נגד רב־פקד משה פרידמן, חוקר ביחידה הארצית לחקירות הונאה, שפרש מן המשטרה לאחר שנפתחה נגדו חקירה פנימית.

רב־פקד פרידמן נחשד כי שיבש הליכי משפט ושינה עדויות בחומר החקירה נגד איש העסקים דוד בלאס. חומר החקירה נגדו יועבר לפרקליט המדינה ואם יימצאו ראיות לכאורה להאשמתו יוגש נגדו כתב־אישום בחודשים הקרובים.

רב־פקד פרידמן שיגר לפני זמן מה מכתב ליועץ המשפטי לממשלה וביקש להפגש עימו כדי לספר לו על המתרחש ביחידה הארצית לחקירות הונאה. השניים נפגשו, אך בפגישה לא נכח פרקליט המדינה, שהוזמן אך החליט לא להגיע לפגישה זו. ב־18 באפריל השנה העביר ראש מפלג חקירות ב' ביחידה הארצית לחקירות הונאה, סגן ניצב שמואל גרינבאום, מסמך המפרט חשדות לפגמים בחקירת בלאס, ובו פרט כי במהלך החקירה של הפרשה פנו אליו אנשי הצוות החוקר בראשותו של רב־פקד בועז גוטמן והסבו את תשומת ליבו למספר עובדות ותמיהות הקשורות בשלבי החקירה הראשונים, שנעשו על ידי צוות בראשות רב־פקד משה פרידמן.

בעקבות כך נפתחה חקירה של קצין בודק, סגן ניצב מרדכי תנטורה, שהעלה ממצאים חמורים ביותר על תפקודו של רב־פקד פרידמן ובהם שיבוש הליכי משפט, שינוי עדויות, והעלמה(?) של תיקי חקירה הקשורים בדוד בלאס.

בשעתו שוחח סופר "דבר" עם רב־פקד פרידמן, שאמר בתשובה לשאלה כי עשה כל שיש לאל ידו כדי לתרום למשטרה ולא לפגוע בה.

10 ימים יילל החתול המבוהל על העץ עד שמטפסי הרים חילצוהו

(עו). – עשרה ימים עסקו חיילים, כבאים, אנשי הספארי ברמת־גן ועובדי צער־בעלי־חיים בניסיונות־שווא לחלץ חתול שנאחז בצמרת עץ גבוה בקריה בתל־אביב, בלי יכולת לרדת.

החתול המיילל, שהדיר את מנוחת התושבים, חולץ לבסוף במיבצע נועז של חבורת צעירים העוסקת בטיפוס על צוקים.

הפרשה היוצאת־דופן הזו החלה כאשר החתול טיפס לצמרת עץ בגובה 10 מטרים במחנה משרד הבטחון בקריה ולא היה מסוגל לרדת משם. ימים רבים עקבו החיילים ועובדי המשרד אחר החתול המיילל, אך לא יכלו להושיע לו. הם התקשרו לאגודת צער־בעלי־חיים בתל־אביב והמנהלת שיגרה למקום אחד מעובדי האגודה, שאמר כי אין דרך להגיע לחתול. מכבי־אש שהוזעקו, התיזו מים על החתול בזרנוק, אך לשווא. הכבאים עזבו, אולם אנשי צער־בעלי־חיים לא היו מוכנים להשאיר את החיה הרעבה והצמאה על העץ. הם קראו למומחה מפארק הספארי.

האיש, הרגיל לטפל באריות ונמרים, בא מצויד בחיצי הרדמה, אך לא מצא כל דרך להגיע לחתול המיבב. הוא יעץ לאנשי צער־בעלי־חיים לפנות לחברה להגנת הטבע. אנשי החברה יעצו לפנות לחבורת צעירים העוסקת בטיפוס הרים באמצעות חבלים וציוד מיוחד. מייד התייצבו שניים מבני החבורה למיבצע.

יואל טפר חגר את חגורתו, השליך לולאה אל ראש העץ, ובשעה שחברו ומדריכו, יצחק הדני, אוחז בקצה השני של חבל הטיפוס, העלה עצמו לראש העץ, אסף את החתול המבוהל בזרועותיו והביאו לקרקע בבטחה.

מסרב לשלם הפיצויים על חבלה בטנקים:

(עו). – רס"ר לשעבר, הנתבע ע"י המדינה לשלם 1,612,500 ש"ח בשל חבלה ב־43 מנועי טנקים, טוען שאין מקום לתביעה נגדו, משום שהוא חשף את הפרשה וזוכה מאשמת החבלה בבית־המשפט העליון.

משרד הבטחון תבע 17 אנשי מילואים לתשלום פיצויי נזיקין בגין חבלה מכוונת במנועי טנקים. הפרשה כולה נחשפה בשנת 1980. כל המעורבים בה הועמדו לדין, חלקם הורשעו בבתי־דין צבאיים.

שנה טובה לשקדים של כפר חרוב

(עו). – שנה טובה מאוד ביבול שקדים נרשמה השנה בכפר חרוב בגולן.

סיכומים ראשונים מצביעים על פדיון של 175 אלף דולר, מתוך זה רווח נקי לישוב אחר ניכוי הוצאות – 95 אלף דולר.

מומחים מסבירים את הצלחת יבולי השקדים, בחורף הקל יחסית שפקד את הארץ ובכך זורזה פריחת השקדיות.

לאור זאת, מתוכננים בימים אלה נטיעות של עוד 200 דונם שקדים.

הקמת שמורת "חולות המפרץ" – לאישור ועדה

מאת יוסי ליבוביץ, סופר "דבר" בגליל המערבי

ועדת משנה לנוף הגליל תביא בישיבתה הקרובה לאישור הקמת שמורת טבע "חולות המפרץ", הנמצאת בגבול שטח שיפוט של העיר עכו.

השמורה ידועה בכינויה "חורשת השיטים". היא התגלתה מדרום לעכו, סמוך לחוף הים. מומחים מצאו בין הצמחיה הנדירה וסבך הירק מספר רב של ציפורים מקננות. במשך יממה ניצפו ונמנו בשמורה יותר מ־700 אלף ציפורים שונות, רובן ענפיות המקננות בסביבת השמורה. כן נמצא בחורשה הריכוז הגדול והמגוון ביותר בארץ של [illegible] מכל הסוגים המוכרים בישראל.

קייטנת הארזים הסתיימה באשקלון

מאת דני צדקוני, סופר "דבר" בדרום

בצל עצי הזית העתיקים בפארק הלאומי באשקלון, נערכה אתמול מסיבה לבנות(?), בהשתתפות מפקד צד"ל, הגנרל אנטואן לחד, עם סיום "קייטנת הארזים", שבה השתתפו בשני מחזורים 225 ילדים בגילאי 12 – 16 מכל העדות והדתות שבדרום־לבנון.

אתמול באו גם ההורים להשתתף בשמחה. במסגרת הקייטנה נפגשו הילדים הלבנונים פעמים מספר עם ילדים מאשקלון. בתשובה על שאלה, אמר הגנרל, שדרום־לבנון תהיה מוכנה לארח קייטנות ישראליות, אך ברור לו שהישראלים לא יהיו מוכנים להתארח שם בשל התנאים הביטחוניים.

מרפאה "אמנותית" של קופת חולים בעין־הוד

מאת סופר "דבר" בחיפה

תמונות של מרסל ינקו, [illegible], האורים, [illegible], קשתנות, קירות אבן, וקול של אמנים – לא, אין מדובר בפתיחתו של מוזיאון חדש, אלא במרפאה שהפעילה קופת־חולים הכללית בכפר האמנים עין־הוד.

200 האמנים תושבי הכפר ובני משפחותיהם נהנים עתה משירותי המרפאה הכפרית הממוקמת בישוב. עד כה ניתנו השירותים במושב ניר־עציון הסמוך. כדי להקל על התושבים, שרבים מהם מוותיקי האמנים בישראל וגילם מבוגר הוחלט בקופת־חולים, בשיתוף ועד הכפר, שהעמיד מבנה לצרכי המרפאה, לתת שירות רפואי בישוב.

המרפאה כוללת רופא ואחות הנותנים שירות משולב של רפואה טיפולית ומונעת.

מבנה אופייני לכפר שופץ והותאם לצרכי הכפר: בעיצובו נשמר הצביון של מבני הכפר וקירות חדר ההמתנה עוטרו ביצירות מקוריות פרי עבודתם של האמנים, תוך יצירת אווירה יחודית.

מרפאת עין־הוד היא המרפאה ה־182 שמפעילה קופת־חולים במחוז חיפה והגליל המערבי.

נכדו של ראש נטורי קרתא הובל מביה"ח לחקירה – בטעות

מאת נח [illegible], סופר "דבר" בירושלים

הרב ראובן כצנלבוגן, מפעילי נטורי־קרתא בירושלים, נעצר על־ידי המשטרה בחשד [illegible] ולאחר חקירה התברר לשוטרים כי טעו.

באמצע הלילה ביום ג', בעת שהרב ראובן כצנלבוגן (38) נשוי ואב לשמונה, נכדו של מנהיג נטורי קרתא המנוח, עמרם בלוי, טיפל באביו, הרב חיים כצנלבוגן, המאושפז בבית החולים "הדסה" על הר הצופים, במחלקה לטיפול נמרץ, לאחר שלקה בהתקף־לב, באו שוטרים ועצרו את האברך. בחקירה התברר, כי לא ראובן כצנלבוגן זה מבוקש בעוון אי־התייצבות בלשכת הגיוס לשירות צבאי, כי אם ראובן כצנלבוגן אחר.

לב"י למען בטחון ישראל
"הקרן להעצמת צה"ל"
LIBI THE FUND FOR STRENGTHENING ISRAEL'S DEFENCE

הקרן למען בטחון ישראל
מודה:
לכל היוזמים, המארגנים, האומנים ותושבי בת־ים
שתרמו להצלחת ארוע בת־ים למען לב"י.
ובמיוחד:
★ למר אהוד קינמון – ראש עיריית בת־ים
★ למועדון הבטחון
★ לחברת "חוף בת־ים בע"מ"
★ לעובדי קרית הנופש והספורט
★ ליחידת סמ"ק 1 משמר הגבול "צוות בטחון".

מפלגת העבודה הישראלית / מחוז תל־אביב
תזכורת
ביום שלישי 9.9.86 בשעות 19.00 – 17.00, תתקיים
בחירת מועמדית ה"עבודה" לתפקיד
מזכירת נעמת בתל־אביב
ההצבעה היא אישית וחשאית.
חברי הגוף הבוחר הינם: חברי הוועדה המרכזת של המחוז, החברות במועצת המחוז, חברות מליאת מועצת הפועלים וחברות מזכירות נעמת.
מועמדות ניתן להגיש במעטפה על שם יו"ר חיים־כצמן, יו"ר ועדת הבחירות, בבית המחוז – רח' בילינסון 9 תל־אביב, עד יום ראשון 7.9.86 בשעה 12.00.
בעלי זכות בחירה שיעדרו מהארץ במועד הבחירות, רשאים להפקיד מעטפת הצבעה מיוחדת בידי יו"ר ועדת הבחירות.

לדניאלה ולנסי
עגונה משוחררת
ברכות לרגל קבלת הגט
שהושג לאחר מאבקים משפטיים קשים, שהתקיימו שנים רבות בבתי הדין הרבניים.
מאשה לובלסקי
בית נעמת

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל
מועצת פועלי תל־אביב־יפו
הועד הפועל – המחלקה לתרבות וחברה
מכללות הגימלאים
נפתחת ההרשמה למכללות גימלאים
בתל־אביב־יפו תשמ"ז – 1986/7
בית ברנר – רח' ברנר 5 קומה ג' חדר 314
קבלת קהל כל־יום משעה 8.30 בבוקר עד שעה 12.30
בברכת חברים
שנה טובה
הנהלת המכללות

ועד קרית־חיים (ארלוזורוב)
רחוב הגדוד העברי 52 טל' 04–740137/8
הודעה לתושבי קרית־חיים
בהמשך למאבק של ועד קרית חיים נגד החלטות מועצת עיריית חיפה בדבר שינוי סיווג אזורי המיסוי בקרית חיים המזרחית, הרינו להודיעכם כדלקמן:
א. מאחר והתברר לנו כי אין לועד קרית חיים סמכות משפטית להורות לתושביהם לא לשלם את תוספת המיסוי העירוני פנינו בערעור למשרד הפנים לבטל את החלטות העירייה בנדון.
ב. לאחר שנקבל את תשובת משרד הפנים נודיע תוצאות הערעור לתושבי הקריה.
בברכה
גיורא פישר
יו"ר ועד קרית חיים
סגן ראש העיר – חיפה

אודין בע"מ
הודעה לבעלי המניות
ניתנת בזאת הודעה כי
האסיפה הכללית השנתית הרגילה
תתקיים ביום ו' 12.9.86 בשעה 10.00
במשרדי החברה ברח' רייגס 6, תל־אביב.
על סדר היום:
1. קבלת הדו"ח השנתי לשנת 85/6.
2. בחירת חברי הדירקטוריון.
3. מינוי רואי החשבון של החברה.
הדו"ח השנתי עומד לעיון הציבור במשרדי החברה ובמשרדי הבורסה, בשעות העבודה הרגילות.
בפקודת מועצת המנהלים
חנוך רייכנברג
מזכיר החברה

בית מועצת פועלי חיפה
אנו מודיעים בצער רב על פטירתו של חברנו הגמלאי
נחמן טמיר ז"ל
ומשתתפים באבלה של המשפחה.

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב יפו
תיק מס' 685/86
בענין: פקודת החברות (נוסח חדש) תשמ"ג־1983
ובענין: [illegible] בע"מ
המבקשת: מבטחים מוסד לביטוח סוציאלי של העובדים בע"מ, מרח' אבן גבירול 30, ת"א, ע"י ב"כ עוה"ד בן־עמי עמירן ו/או חנה גרבל ו/או עירית אילון שמענם למסירת כתבי בי־דין הוא: מבטחים, ת.ד. 2746 תל־אביב.
נמסרת בזה הודעה כי ביום 27 בחודש פברואר 1986 הוגשה בקשה לבית המשפט המחוזי בתל־אביב לפרק את החברה הנזכרת לעיל, וכי בקשת פירוק זו תישמע בפני בית־המשפט היושב בדין ביום 16 בחודש 9 בשנת 1986.
כל נושה או משתתף של החברה האמורה הרוצה לתמוך במתן צו בענין הבקשה או להתנגד לכך, רשאי להופיע בשעת הבירור, אם בעצמו או באמצעות עורך הדין שלו. העתק מן הבקשה יינתן לכל נושה או משתתף של החברה שידרוש זאת מן החתום מטה תמורת התשלום הקבוע בעדו.
עירית אילון, עו"ד
ב"כ המבקשת
הערה: כל הרוצה להופיע בשעת בירור הבקשה האמורה חייב למסור, או לשלוח על־ידי הדואר לחתום לעיל הודעה על רצונו זה, ההודעה בציון שם ומען של האיש או הפירמה וחתימתם או חתימת פרקליטם, צריכה להמסר או להישלח באופן שתגיע אל החתום לעיל לא יאוחר משעה 11.00 של יום 15 בחודש 9 בשנת 1986.

קרא מחר ב־
ידיעות אחרונות
מסע הדילוגים החדש
מאת ישעיהו בר־פורת
דן הלפרין מושך בחוטים
מאת אראל גינאי, וושינגטון
תחקיר: למה אין מוניות?
מאת שושנה חן
הכשלון הנשי
מכוני הגוף הנשיים. עובדות ומשאלות־לב
מאת אריאלה רינגל הופמן
הנימוס מחייב
אבא אבן, יו"ר ועדת חוץ ובטחון, חוזר – עם המינויים בצה"ל
מאת יותם הראובני
הלו ת"א
חלי גולדנברג – שחקנית, דוגמנית, כמשל תל־אביבי
מאת יורם קניוק
הכיפה הסרוגה והזאבים
אלי רובינשטיין, מזכיר הממשלה המיועד
מאת רונית ורדי
שרלוט
סרט חדש, "מסקארה", עם שרלוט רמפלינג
מאת שלמה פפירבלט
השקל שלך
מדוריהם של חיים חפר, עמוס קינן, בועז עברון, דידי מנוסי, סילבי קשת, אהרון בכר וזיוה יריב

יום חמישי, ל' באב תשמ"ו, 4 בספטמבר 1986

هكذا من الاحل

דבר היום

ימים של „תפר"

החדשות של העת האחרונה מעידות על פעילות מדינית קדחתנית, או לפחות עושות רושם כזה. ריצ'ארד מרפי נתון במה שמוגדר כ„מסע דילוגים" באזורנו, משלחות ישראל ומצרים מנסות להתגבר על המכשולים שעדיין עומדים בדרך לפיסגה בין הנשיא מובארק לבין שמעון פרס, עזר וייצמן חזר משליחות בבון וברומא. וכל אלה נראים קשורים לנסיון לתת תאוצה חדשה לתהליך השלום, לא כל שכן לברר את האפשרויות לכך.

משקיפים פוליטיים נוטים לייחס את הפעילות המואצת הזאת למועד המתקרב של הרוטאציה בראשות הממשלה בישראל. ייתכן שיש גם יסוד כזה לפעילות, אך בעיקרה היא קשורה לרצונו של הנשיא מובארק שלא להצמיד את חיזוק הנורמאליזציה בין מצרים לישראל – החזרת שגריר בראש נציגות ומפגש הפיסגה – רק להישג מצרים בעניין בוררות טאבה. עצם המגמה הזאת איננה צריכה להפתיע. גם הנשיא סאדאת כרך, בהסכמי קמפ דייוויד, את חוזה השלום עם ישראל עם „הזכויות הלגיטימיות של העם הפלשתינאי". אך מעבר למגמות מובנות כשלעצמן בקאהיר, יש הבדל בין אז לעכשיו, כי עכשיו אין מצרים נדרשת אלא למלא התחייבויות שהיא כבר חתומה עליהן.

בין כה ובין כה, התאוצה הדיפלומאטית קשורה בעניין זה יותר משהיא קשורה ברוטאציה. הרכב התיקו של הממשלה וההסכמים הקואליציוניים שבין מרכיביה העיקריים, מהווים בלם מדיני גם עכשיו ואינם צריכים להוות בלם חזק יותר גם כאשר שמעון פרס יהיה מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ. הוא יישאר ראש הסיעה שבלעדיה אין ממשלה.

אין פירוש הדבר כי שבועות אלה של „תפר" טרום־רוטאציוני אינם מחייבים בירורים רציניים בין המערך והליכוד, וזאת בעיקר מפני שמסתמנות מגמות מצד נציגים אלה ואחרים של הליכוד לנצל את החילופים בראשות הממשלה למינויים ולצעדים שאינם מוסכמים. מוטב שהדברים יהיו ברורים בעוד מועד.

מונית בזול

מאת דויד משיוב

בחודשים האחרונים אין נהגי המוניות מוכנים עוד לנסוע „לכל מקום". הם בוחרים לאן לנסוע. אורחים רבים, המצלצלים לתחנות מוניות שונות, נענים בתשובה לאקונית: „אין מונית", גם בשעה שבתחנה יש מוניות. כשאדם מנסה לעצור מונית ברחוב, הנהג בדרך כלל מתעלם ממנו גם אם מישהו נעצר סוף–סוף הוא לא יגיד „עלה" לפני שחישב ומצא שיעד הנסיעה "משתלם" לו. בעלי המוניות טוענים, כי תעריפי הנסיעה במונית מיוחדת הם כיום נמוכים כל־כך, שבמקרים רבים אינם מממנים את עלות הנסיעה ועל־כן לא כדאי להם אפילו "להתניע".

למצב זה נקלע מי שנזקק למונית בגלל מדיניות מוזרה של משרד התחבורה. על־פי משרד התחבורה, נסיעה בתחבורה הציבורית – ב„אגד" או ב„דן" – כמוה כנסיעה במונית מיוחדת ולכן הוצמדו תעריפי הנסיעה במוניות לתעריפי הנסיעה בשירות הציבורי. מאחר שהממשלה הקפיאה, וטעמיה עמה, את תעריפי הנסיעה בתחבורה הציבורית, לא הועלו זה חודשים רבים גם תעריפי הנסיעה במוניות, חרף בקשות חוזרות ונשנות של ארגוני המוניות.

קובעי מדיניות מוזרה זו מתעלמים מדבר יסודי אחד. „אגד" ו„דן" מקבלים סובסידיה מהממשלה, בהתאם לסל תחבורה שקבע משרד התחבורה בשיתוף עם הקואופרטיבים. מגמתה של הסובסידיה היא לאפשר נסיעה נמוך, כדי שהמוני האזרחים יוכלו להשתמש בשירות התחבורה הציבורית. לא כך הדבר לגבי המוניות. הנסיעה בהן אינה מסובסדת על־ידי הממשלה.

כדי להחלץ ממצב הביש שנקלעו אליו בעלי המוניות והלה הזקוקים לשירותיהם יש להפריד הפרדה מוחלטת בין נסיעה במונית מיוחדת לבין נסיעה בשירותי התחבורה הציבורית. במקביל יש להסיר את הפיקוח על מחירי הנסיעה במוניות ולבטל את ההקפאה הנהוגה לגביהם. אם יאפשרו לבעלי המוניות לקבוע תעריפי נסיעה חדשים, ריאליים, יהיה להם כדאי לעבוד.

טוב שהממשלה דואגת לאזרחיה, הנזקקים לתחבורה הציבורית, אולם מונית מיוחדת איננה בהגדרה שירות תחבורה ציבורי. מי שבוחר לנסוע במונית מיוחדת, צריך להיות מוכן גם לשלם יותר תמורת נסיעה זו.

הזרם הלא־ממלכתי והלא־דתי

מאת אבנר תבורי

הפיכת זרם החינוך הממלכתי־דתי לזרם ממלכתי־חרדי איננה בסמכותו של יעקב הדני, גם לא בסמכותו של משרד החינוך

שאני מתחלחל מכך שכשליש המחצית השניה של המאה העשרים יש אנשים שחושבים ברצינות שבנים ובנות שלומדים בנפרד זה דבר טוב, שמעמד נחות לאשה זה דבר נכון ושילוח במכנסיים זה דבר פסול. אבל מתברר שציבור דתי גדול – אני מסתכן בניחוש שהוא עדיין רוב – אינו מסכים למה שהדני מנסה לעשות באגף שלו. עבר זמן רב עד שההורים הרימו קול, אבל בסופו של דבר הם עשו זאת (די במהוסס, יש לומר; כבר שמענו מה קורה ליהודים דתיים שיוצאים בפומבי נגד אבירי השולחן החרדי). הם אמרו בבירור שאין הם רוצים את הריאקציה שיעקוב הדני כופה עליהם. הם רוצים בחינוך ממלכתי ומתקדם, לאנשים דתיים. לא באיראן של חומייני. האם שר החינוך והתרבות שומע אותם?

אילו היו הדברים נגמרים בזה, בשביסים על ראשיהן של המורות ובאיסור על מכנסיים לילדות, אולי אפשר היה להסתפק בניד־ראש רחמני, או בהבעת אהדה להורים שבמצוקה. אבל לנעשה באגף לחינוך דתי יש עוד היבטים, שצריכים להדאיג גם את הציבור הלא־דתי. למשל, הולך וגדל מספרם של המורים והמורות המלמדים באגף לחינוך ממלכתי־דתי שבאים מחוגי המחנה החרדי. „אני והאחרים אפר בראינן בסלווריה", כי הם יותר מחמישים אחוז מכלל המורים. אינני יודע עם הנתון [illegible] הראשונה שנשמעת טענה על ריבוי מורים חרדיים באגף הממלכתי. לדידי לא צריך להיות שם אף מורה חרדי אחד. לא צריך להרחיק כדי להרגיש אילו רוחות מנשבות במחנה החרדי, ואיך רואים שם את מדינת ישראל הציונית ואת מוסדותיה. סיבוב קצר בשכונות החרדיות ועיון בלוחות הקיר, יספיקו. זה אומר, שיותר ויותר תלמידים במערכת החינוך הממלכתי דתי מקבלים חינוך דתי שאינו ממלכתי.

הפיכת זרם החינוך הממלכתי־דתי לזרם חינוך דתי שאינו ממלכתי, חורגת מתחום סמכותו של יעקב הדני. אין זה מרשים

מישהו צריך להתעורר, ומהר, כדי לשים קץ להשתלטות הריאקציוניים החרדי על זרם החינוך הממלכתי־דתי. מישהו צריך להזכיר ליעקוב הדני, העומד בראש המערכת הזאת, כי הוא פקיד מדינה ולא אישיות פרטית.

מישהו צריך להזכיר גם לשר החינוך והתרבות כי הוא ממונה על החינוך מטעם הציבור כולו, וכי הגיע הזמן שיפעיל את אחריותו המיניסטריאלית על כל המיניסטריון שלו, לרבות האגף העצמאי לחינוך ממלכתי־דתי. מה שנעשה שם, לפי דיווחים של הורים ששלחו את ילדיהם ללמוד בבתי־ספר אלה, מזכיר מהפכת תרבות זוחלת בנוסח איראן. מורים שנשותיהם נראו בציבור, שלא שמים, כשהן לובשות מכנסים, נפסלו מלשמש בתפקידים מרכזיים במערכת [illegible] ופתאום מעמד האשה נעשה חשוב להם, לאבירי החינוך הדתי, עד כדי כך שבעל נפסל בגלל אישתו; מורות שאינן עוטות כיסוי לראשן לא הורשו ללמד ולא ירחק היום והדני ידרוש ממורות האגף לגלח את שער ראשן, (זה עוד לא הכל. לפי דיווחי ההורים, האגף הורה לתלמידות שנפשן חשקה לטייל בארץ בנוחות, כלומר במכנסיים, ללבוש מעל המכנסיים חצאית צנועה כהלכתה (עד לרגע זה לא הכחיש משרד החינוך, באמצעות דוברו הנמרץ, את הדברים, ולפיכך אני מניח שהם נכונים).

אינני איש דתי, ואולי אין זה מפתיע כמובן את הדני עצמו, שמרגיש ודאי כשלוח אמוני השם. התבטאויותיו בנושאים שונים, בהם כל מה שקשור, למשל, במפגשים של נוער יהודי וערבי, זכורות היטב. מי יודע מה חושב ראש האגף בסתר ליבו על נושאים כמו דמוקראטיה, פלוראליזם, שוויון זכויות, שאותם הוא אמור להנחיל לתלמידיו.

המתרחש במערכת החינוך הממלכתי־דתי צריך להדאיג את כל מי שחרד לדיוקנה של המדינה. בימים אלה נשלמות בארץ ההכנות למפגש השלישי של המנהיגות הצעירה של הפדראציות היהודיות בארה"ב עם קבוצה גדולה של ישראלים חברי ה"פורום הישראלי", להמשך הדיאלוג הישיר בין ישראל לבין נציגי הגולה האמריקאית. קבוצה של כששים בוגרי אוניברסיטאות באה לארץ לשנת שירות, כדי ללמוד על ישראל מקרוב. אלה הם נציגי הרוב הגדול, הכביכול "לא־ציוני", ביהדות ארה"ב, ואחד הטיעונים המרכזיים שלהם הוא, שהרנסאנס האמיתי של העם היהודי מתחולל בארה"ב ולא בארץ. לטענתם, שם החיים היהודיים מלאים יותר, מתאימים יותר לרוח התקופה, נשענים על מוסדות קהילה ענפים וניזונים מערכי הנצח של העם היהודי, יחד עם קורטוב של תרבות־חיים אמריקאית, של פלוראליזם ופתיחות לצורות חיים אחרות, ושל רצון לשמור על זהות תוך כיבוד הזרמים השונים. אני יכול רק לנחש מה חושב עליהם הדני. כולנו יודעים מה חושבת עליהם היהדות המסורתית. החינוך שיעקב הדני מעניק לתלמידיו מעמיק פער שאי־אפשר יהיה לגשר עליו.

הדני ודומיו מחזקים בסקרנות את המחנה החרדי, הריאקציוני, הלא־לאומי, לא־ממלכתי ולא־ציוני. זו אחריותו של שר החינוך והתרבות. נכון שלאגף הזה יש מעמד עצמאי, אבל העצמאות הזו צריכה להיות תחומה בקווי גבול ברורים. מנהל האגף הצה אותם מזמן. הוא מנהל בתוך האגף של משרד החינוך מדיניות, שלא הייתי רוצה לחשוב שהשר נותן לה יד.

הערות שוליים

מאת יצחק בן־נר

שמיר. בשקט אבל בבטחון מתקרב יצחק שמיר אל הרוטאציה המיוחלת, אל הכסא הנכסף, אל נעלי ראש הממשלה. מי כבר מדבר על סיכול הרוטאציה, כאשר רה"מ הוצא מוכן לצאת מעורו כדי להגן על זכותו של ממ"ז להגיע לרוטאציה בשלום. ומי כבר מדבר על חקירת שמיר בנושא השב"כ, שתביא אותו מרוש ושרוש אל הרוטאציה. עכשיו, אם על לב שמיר טוב, הוא לא יחקר את מפכ"ל המשטרה בנושא. מאקסימום הוא ישאל אותו כמה שאלות. והוא בשום פנים לא ינסה להפליל את קראוס בנושא האחריות. כי החקירה בנושא השב"כ שבכ"ה חיים מזמן. פאסה. אפשר להתפנות לדברים רציניים – ואל נא נתפלא אם רה"מ הרוטאציוני המיועד, בין איוש תפקידים למקורביו להרגעת שרון ולוי והליבראלים (נחמה לאנשי המערך: בליכוד יש כאלה שאכלו אותה משמיר עוד יותר מהם), מכין את המבצע הפשוט שלו ואת קוי היסוד של ממשלתו, שתהיה בוודאי ממשלת המשך ותמורה: ימשיכו להגיד „לא" תמורת ויתורים מסויימים מהצד השני. ויגידו „לא" לפלשתינאים ו„לא" לחוסיין ו„לא" למצרים בטאבה ו„לא" לשמעון פרס ו„לא" לרוסים ו„לא" לפישפשוק – אבל, לשם איזון חיובי, יגידו „כן" למדיניות הלאווים. כי מה בוער ולכה שאנחנו נתדפק על הפתחים כמו קבצנים אחרי השלום ומי שישאל אותנו „למה?" נענה לו, פשוט, „ככה".

חינוך. שנת הלימודים החדשה החלה ועמה שנה חדשה של הנצחת הקיים במיגזר הערבי. כבר ברמת בית־הספר היסודי קיימים האפליה ואי־השוויון בין יהודים וערבים. ועכשיו גם נתבשרנו כי מחקר מגלה שהחינוך במיגזר הערבי בישראל משאיר את התלמיד הערבי שנתיים מאחור, לעומת התלמיד היהודי, בכתה מקבילה. אתם תראו עוד שיהיו רבים שיראו בכך את ההישג הגדול ביותר של מערכת החינוך בארץ. עכשיו הבעיה היא המפגשים בין תלמידים יהודים וערביים. כלומר, האם במפגשים אלה יצליחו הערבים לגרור את ילדינו מטה־מטה לרמתם – או שאנחנו נצליח להעלות אותם מעלה־מעלה לרמתנו שלנו. וגם כאן יהיו רבים שיגידו ששתי האפשרויות פסולות – ומשום כך מוטב להניח למפגשים אלה עם ערבים ושמשרד החינוך יתרכז בהישגו זה, הנצחת הפער, ויפסיק להתעסק בשטויות.

שבת. מחוגים צבאיים מוסמכים נמסר לנו, שאין כל אמת בסיפור שחיילי יחידת־מילואים לא הורשו לצאת לחופשה מן המחנה, בטענה שיציאתם הביתה או שובם מן החופשה עלולים לחלל את השבת. האמת היא שהמפקד התיר לחיילים לעשות ככל שירצו, אחרי שיסיימו את תפילת הערבית – ורק ביקש מהם שלא יסעו לפישפשוק בשבת.

בנקאות. ומחוגים בנקאיים מוסמכים מוסרים, שאם חוזר מודחי בייסקי ונבחרו לניהול חברות בנקאיות, הרי נעשה הדבר אך ורק מטעמים של אחריות ציבורית שכן מה יקרה אם המצב הכלכלי יודרדר שוב ויצטרכו לשוב ולחסת את מניות הבנקים ולא יהיו אנשים מנוסים ומיומנים שיטפלו בכך?

אטום. „הצופה", השבוע, בגאווה של עמוד ראשון, מספר על מדען אטום יהודי־דתי שהמציא כיפה שאינה נשמטת מן הקרקפת. המצאה חשובה, בלי ספק – ואם יסכימו למכור אותה בפישפשוק הנ"ל, יתכן שאפשר יהיה לסגור עניין ולחסל מריבות. אבל, מצד שני, מתעוררת הדאגה: מה יהיה אם רייגן וגורבאצ'וב יחליטו על פירוק החימוש הגרעיני בעולם? האם יאלצו גם את חובשי הכיפה הצמודה להתפרק מכיפותיהם?

שתי טעויות לנציב

מאת זאב טריינין

לנציב שירות המדינה אין סמכות במינויו של מנהל משרד ממשלתי, וקביעתו כי חבר מועצת עיר אינו יכול לכהן בתפקיד מנכ"ל גם היא שגויה

לפני שאישרה הממשלה את מינויו של משה דברת למנכ"ל משרד הכלכלה, דרש נציב שירות המדינה כי דברת יתפטר תחילה מחברותו במועצת העיר רמת־גן. אולם לנציב שירות המדינה אין כל סמכות להתערב במינוי של מנהל משרד ממשלתי. על־פי סעיף 12 לחוק שירות המדינה (מינויים), המדינה היא הממנה מנכ"ל משרד ממשלתי, ללא מכרז, לפי הצעת השר הממונה על אותו משרד בלבד. לנציב שירות המדינה אין, מכוח החוק, סמכות כלשהי להתערב במינוי זה. אך לא רק עצם העיסוק של נציב שירות המדינה להתערב בעניין לא לו הוא פגום, אלא גם העילה שנתפס בה הנציב אין בכוחה להקנות לו זכות להתערב במינוי.

העילה היא חברותו של המנכ"ל המיועד במועצת העיר רמת־גן. לטענת הנציב, אין אדם יכול לכהן בעת ובעונה אחת כחבר במועצה של רשות מקומית וכמנכ"ל משרד ממשלתי. גם בכך שגה הנציב שכן אין איסור בחוק על חבר מועצת רשות מקומית לשמש כעובד מדינה. והרי מנכ"ל משרד ממשלתי אף הוא בגדר עובד מדינה יחשב.

נראה כי נסיונו של הנציב במינוי המנכ"ל נובע מתפיסה מוטעית של פקודת העיריות. בפקודה נקבע כי כהונתו של חבר במועצת העירייה, שהוא עובד מדינה, מותנית בכך שעבודתו של אותו עובד מדינה איננה קשורה בענייני המנהל המחוזי ואינה קשורה בעירייה עצמה וכן בכך שאין בעבודתו של עובד מדינה להביא לידי סתירה או אי התאמה בין תפקידיו בשירות המדינה ובין תפקידיו כחבר מועצת העירייה.

אם יתברר שהתפקיד שממלא עובד המדינה במסגרת עבודתו כעובד מדינה אכן קשור באחד הנושאים שנמנו בפקודת העיריות, תיפסק חברותו במועצת העירייה על־פי פרוצדורה הקבועה בחוק, בפקודת העיריות. במקרה זה לראש העיר הסמכות להפעיל הליך שיביא להפסקת חברותו של אותו עובד מדינה במועצת העיר. לנציב שירות המדינה אין מעמד כלשהו בהליכים הקשורים בחברות של עובד מדינה במועצת העירייה. מאידך גיסא, בחוקים המתייחסים לקבלתו ולשירותו של עובד כעובד מדינה אין איסור כלשהו על כהונתו במועצת רשות מקומית, שמכהנים בה נבחרי ציבור על בסיס וולונטארי.

אילו היה המחוקק הישראלי סבור שיש פסול בכך שעובד מדינה ומנכ"ל משרד ממשלתי בכלל זה יכהן כחבר מועצת רשות מקומית, אין ספק שהיה קובע זאת מפורשות בחוק. משלא עשה כן גילה המחוקק את דעתו שאין ברצונו למנוע מחבר מועצת העיר לשמש כעובד מדינה.

להציל את דרום אפריקה בניגוד לרצונה (4)/ טדי פרויס

אשמתו ו„סכלותו" של הרוכל הקטן

בין ראשי השחורים רווחת הדעה – ואין זה משנה אם זו עדות האמת – כי ישראל ולא צרפת ואיטליה – חימשה את צבא דרום־אפריקה והיא שהדריכה את הגזענים

ישראל מצטיירת באור שלילי ביותר, לאו־דווקא בצדק. הרבה דברי נאצה, השמצה, חצאי אמיתות וכוונות זדון נכללו בפירסומים על ישראל,בעלת בריתה של האפרטהייד". במו ידינו סיפקנו תחמושת להפצת השיטנה. אחרי שמדינות אפריקה השחורה תקעו סכין בגבנו באוקטובר 1973, שעתנו הקשה ביותר, השתרר בארץ מצב־רוח, מובן כשלעצמו, של "נראה להם", לאפריקאים. במעין שמחה לאיד הנחנו לשמועות הזדוניות בדבר הציר תל־אביב־פרטוריה (בשעתו צירפו לציר הזה גם את טהראן) להתפשט ולא הגבנו עליהן כיאות. "אז מה, שהמנוולים באפריקה, שעלו על העגלה הערבית, יידעו להם", היתה התגובה המקובלת. הדרום־אפריקאים שמחו על השמועות ואף הצמידו אליהן מגבירי־קול. בחוגים רחבים עדיין נחשבה ישראל כ"רספקטאבל" יותר מדרום־אפריקה וחברות איתנו היתה בשביל אנשי האפרטהייד עליה בדרגה. הלך־הרוח "נראה להם" פשה גם בחוגים ממשלתיים, שמן הראוי היה כי יגיבו ביתר שכל ובפחות רגש מהציבור הרחב. שגיאה־הבוטות היתה בפגישתו של ראש הממשלה יצחק רבין עם ראש ממשלת דרום־אפריקה בלטזאר פורסטר.

פורסטר הגיע לארץ ל"ביקור פרטי" בפסחא 1976. מההודעות הרשמיות השתמע, שבעצם הוא עבר לתומו ליד לשכת ראש־הממשלה ומאחר שבקבר הקדוש הוא כבר ביקר ומכיוון ששום סרט ראוי לשמו לא הוצג באותו יום באחד מבתי־הקולנוע בארץ, נכנס פורסטר לומר לתומו שלום ליצחק רבין, שלגמרי במקרה היה באותה שעה בלשכתו. אף־כי פורסטר ביקר קודם ואחר־כך במדינות רבות באפריקה ובאירופה, נפגש עם ראשי ממשלה ונשיאים ואף עם הנרי קיסינג'ר, דאגו אותן מדינות כי דבר הביקור והפגישות יישמרו בסוד. לכן לא זכה שום ביקור שלו להד שזכה ביקורו אצל יצחק רבין. כך נמצאה "ההוכחה", בין היתר לקאנצלר ברונו קרייסקי מאוסטריה, כי ציונות ואפרטהייד אחיות הן.

ב־1980 קפץ לארץ אוון הורווד, שר האוצר של דרום־אפריקה. מול סחר בהיקף של כ־200 מיליון דולר, די היה בסגן ראש מדור לסחר־חוץ שיתייצב בירושלים, לאו־דווקא שר האוצר. לכן אין פלא שערבים, "שמאלנים",צבועים ותמימים למדו ולימדו, כי ישראל היא סוכן־הסתרים של סוחרי האפרטהייד, והיא המאפשרת לדרום־אפריקה לחמוק מלחץ כלכלי, שנועד לזעזע את יסודות האפרטהייד. "אף־כי ישראל תופסת רק כאחוז אחד מהמאזן המסחרי של דר"א, היא היא המאפשרת את קיום הסחר הבין־לאומי של גזעני האפרטהייד", נכתב ב"נמחקר" של המכון לחקר העולם השלישי בהאמבורג.

ישראל עשתה רק מעט כדי להפריך עלילות אלה. הרבינו לשלוח שרים ומנכ"לים לדרום־אפריקה (ביחוד הפליגו בכך ממשלות בגין), לעתים בתירוץ של קיום קשר עם הקהילה היהודית. זה גם היה ההסבר לנסיעתו (המיותרת) האחרונה של שר הקליטה יעקב צור. כמה יהודים הוא שיכנע לעלות קשה לדעת, אך הנזק המדיני הוא ברור־שוב הצטלמנו חבוקים על ספסל אחד עם האפרטהייד.

המעטנו להזכיר למדינות ידידותיות (כמו בריטניה, הולנד וגרמניה) שהקף סחרן עם דר"א גדול במאות אחוזים משלנו. אלא שהן נהגו בחכמה: הירבו למכור ולקנות, בלי לשגר שום מיניסטר לפרטוריה. כדי לקיים קשר עם הקהילה הבריטית־ההולנדית, הגרמנית, מחק את המיותר). אנחנו לעומתן נהגנו בסיכלות. שלחנו לדרום־אפריקה מעט סחורות והרבה שרים ונכבדים אחרים, ואיפשרנו לצבועים בהאמבורג ובאמסטרדאם להוקיענו כגזענים. הדברים הגיעו עד לידי כך שבמושב האינטרנאציונאל הסוציאליסטי נאלץ ראש מפלגת העבודה לעמוד ולהצטדק לפני ווילי בראנדט, הלמוט שמידט, קרייסקי ויוזף דן־אויל, מלכי הסחר עם ארץ האפרטהייד, ולהסביר כי לעומתם אנו בבחינת רוכל קטן.

בעקבות הסדק שנפתח לנו לאחרונה למדינות אפריקה השחורה, מתבטאים עכשיו אצלנו קצת אחרת. ראש הממשלה צדק כשאמר באוגנדה, כי יהודי התומך באפרטהייד חדל להיות יהודי. שמעון פרס אמר במלים אחרות את מה שתיאודור הרצל כתב עוד לפני כ־90 שנה ב"אלטנוילנד": אחרי האמנסיפאציה של היהודים התפקיד השני של הציונות הוא שיחרור השחורים. דברים ברוח זו אפשר היה לומר גם לפני הפגישות עם הנשיאים פליקס הופואה־בואני ופול ביאה.

אם יחליטו עתה על צעדים נגד דרום־אפריקה, לא תוכל ישראל להשאר מחוץ לשורה. לא רק משום שפרטוריה נוקטת מדיניות של התאבדות אלא גם מפני שהתחכמות תוציא אותנו מהקהילה התרבותית שאנו מבקשים לחזור אליה. אם נתחכם ונמלא את התפקיד של הסרסור מרחוב לילינבלום (או תל־ברוך), המשווק את מה שהמשטרה אוסרת, אולי נשתכר כמה דולרים ביצוא סמוי (סמוי מבחינה כלכלית אך גלוי לעין השמים מבחינה תקשורתית), אך יהיו אלה דולרים יקרים בבורסה הפוליטית. אין אנו חייבים להיות נוכלים וצבועים פחות מכהנה ברונו קרייסקי, ציניים פחות מהלמוט שמידט ואטומים פחות ממארגרט תאצ'ר – אבל גם לא יותר. אין זה עניין של יפי־נפש ויהדהבאלים. זו ראיה פוליטית קרה. סאנקציות או לא סאנקציות, השלטון הלבן בתבניתו הנוכחית לא יתקיים לעד. במוקדם או במאוחר ייאלץ המיעוט הלבן לוותר ולשתף את הרוב השחור והצבעוני בקביעת עתידו. אם ינהגו הנשיא בוטה ואנשיו בתקיפות ובחכמה מול הימין הקיצוני שלהם, עשוי המעבר הבלתי־נמנע להיות הדרגתי, תוך שפיכות־דמים מעטה בלבד. אם לא, תעלה בכך להם עוד לפני סוף המאה 17 שפיכות...

כשיקום השלטון המעורב יזכרו לנו השחורים שהיינו כביכול עמוד־התווך של האפרטהייד. בין ראשי השחורים רווחת הדעה – ואין זה משנה אם זו עדות האמת – כי אנו ולא צרפת ואיטליה חימשנו את הצבא הדרום־אפריקאי וכי אנו ולא הגרמנים, הבריטים, האמריקאים, ההולנדים, השוויצרים והערבים הזנו את הגזענים. הבישוף דסמונד טוטו ורוב תומכיו מטיחים זאת בפנינו. כיום אלה טענות של אופוזיציה – אלא אם כן יקרה אסון נורא והגזע הלבן יזכור קודם לכן – מחר יהיו אלה הטענות של השותפים הבכירים לשלטון שאיתם, יותר מאשר עם הנשיא פיטר בוטה ושר החוץ פיק בוטה, נצטרך להסתדר. הוא הדין במדינות אפריקה השחורה. נכון שרובן דקרו אותנו בשחוק ורק מיעוטן עשו זאת ללא התלהבות. אף שבודדות סייעו לנו פה ושם (למשל קניה, בעת הפשיטה על אנטבה) יש לנו זכות להתרעם עליהן. השאלה היא אם ננהל את עסקינו על פי אמוציות מהעבר או לפי צרכינו בעתיד. צרכי העתיד הם קיום קשרים מסועפים בכל האפשר, לרבות באפריקה השחורה ובגוש הקומוניסטי. אם נוסיף לכך את דעת־הקהל בעולם החפשי, לא יכול להיות ספק איזה צד של הלחם מרוח.

מי שיאמר כי זו מדיניות מאקיאוולי־סטית, יצדק במידה מסויימת, אבל מסויימת בלבד. מהקשרים ישראל־דר"א הפקנו רווח, אך לא אנחנו בלבד. אם נעשה תחשיב מדוייק אף נמצא, כי הדרום־אפריקאים הרוויחו יותר מאיתנו, אף אם נשרבב למאזן את הסעיף "יהודי דרום אפריקה". ודאי שצריך להביא אותם בחשבון אך אין להפוך סעיף זה לאבן־פינה. מה עוד שאם באמת תבער האדמה מתחת לרגליהם, ברוך בואם לישראל. יהודים יש גם בסוריה ואלה, כמו יהודי ברה"מ, אינם יכולים לעלות, ובכל־זאת לא עשינו מהם שיקול עיקרי כשנאלצנו – או כשבחרנו, כמו במקרה של ההתנפלות על לבנון – לאחוז בנשק נגד סוריה. אי־אלה יהודים חיים גם בברה"מ, אבל לא נהפוך אותם ללשון־המאזניים שתקבע את טיב יחסינו עם הקרמל. לבד מזאת, אם מותר להזכיר, יש ליחסים עם דר"א צד מוסרי. גזענים והפלגות גזעניות יש גם בבריטניה, בצרפת, בגרמניה, בישראל ובעוד מדינות, אך רק בדר"א הם הכתיבו את האידיאולוגיה המדינית ורק בה הם אוחזים בהגה השלטון. לכן מותר להוקיע את המתרחש שם. אפילו מנחם בגין לא שיבח את האפרטהייד.

(מאמר רביעי בסדרה)

מכתבים למערכת דבר

ציונות סלקטיבית ב„לקסיקון ציוני"

לא מכבר יצא בספריית „מעריב" לקסיקון ציוני מאת אפרים ומנחם תלמי. בהיותי יהודי ציוני („שרוף" או „צרוף") משחר נעורי קפצתי על המציאה ורכשתי את הספר, אולי אמלא דרכו חור או חורים בהשכלתי הציונית.

כהערה כללית אקדים ואומר, שבספר הזה לא מצאתי שום דבר או נושא חדשים שלא היו ידועים לי. כל הערכים המובאים בספר ניתן למצוא אותם בכל מקור אחר על הציונות או באנציקלופדיות.

משום מה פסחו המחברים על הציונות בארצות המזרח ובצפון אפריקה. זה בא רק לחזק את טענתם של אלה אשר התקוממו על כך שגם בתכנית „עמוד האש", שהוקרנה בטלוויזיה, לא נאמרה מלה על הציונות בארצות הנ"ל אשר במעט או בהרבה נטלו חלק במפעל התחיה הלאומית, על ידי לימוד השפה העברית, פעולות מחתרת, העפלה, עליה והתיישבות:

א. אין פסוק אחד על התנועה הציונית בצפון אפריקה, ובמרוקו במיוחד. לוא המחברים היו טורחים ובודקים בארכיון הציוני המרכזי היו מוצאים חומר רב שאולי אינו ידוע להם.

ב. בספר אין זכר לאוניות המעפילים בצפון אפריקה: „יהודה הלוי", „שיבת ציון", „המורדים" וכו'.

ג. אין מלה אחת על האפיזודה ההירואית של „המוסד" בצפון אפריקה והשתתפותם של יהודי מרוקו במפעל זה שהיה כרוך בסכנת נפשות, כאשר אחדים מהם נאסרו, עונו או מתו בשליחותם במסירות נפש.

ד. טביעת הספינה „אגוז" (פיסקס) בה מצאו מותם ארבעים ושלושה מעפילים ממרוקו.

ה. שמות מושבי העולים ממרוקו (כשבעים במספר), ותאריכי עלייתם על הקרקע.

ו. שמות עיירות הפיתוח שהוקמו על ידי עולי מרוקו, ושנות ייסודן.

אם כל זה אינו שייך לציונות, אני שואל את עצמי ציונות מה היא?

הדור הצעיר שלא למד די על הקמת התנועה הציונית, מאבקיה והאתגרים שהעמידה לעצמה כאתגרים לאומיים, בקוראו את הספר יחשוב, ובצדק, שיהודי ארצות המזרח ויהודי צפון אפריקה היו אדישים ורחוקים מהמפעל הציוני ומהגשמתו. כל הספרות על התנועה הציונית מתעלמת — בשוגג או במזיד — מחלקן של קהילות המזרח וצפון אפריקה במאבקן על התחיה הלאומית.

אני מגיע למסקנה, שה„לקסיקון הציוני" הוא ספר סלקטיבי ואינו מספק לקורא את מלוא המידע על התנועה הציונית על כל רבדיה השונים.

חנניה דהן
יו"ר „ברית אבות"
הקרן העולמית למורשת יהודי מרוקו

לא להחליף שיטת הבחירות

ניתן לתקן את השיטה הנוכחית, הדמוקרטית הקיימת. אנחנו מתפארים בדמוקרטיה שלנו. השיטה הרובית אינה דמוקרטית. קודם כל רוצים ש־50 ח"כים, שהם כ־40% מהכנסת יחליפו לנו, ברוב מזדמן, את הבחירות הדמוקרטיות, היחסיות. ח"כים תקועים בטעות, שלא הספיקו לבחור לעצמם, עד כמה שנפגעת הדמוקרטיה. ומי הם הדוגלים בהחלפה? דווקא מתנועת העבודה.

רבות צויין, כי מפלגת העבודה זנחה ערכים. ועתה היא רוצה לזנוח גם את שיטת הבחירות הדמוקרטיות היחסיות. בשיטה הרובית מכריע רוב מזדמן, שטונה מאיזור לאיזור. זוכים 51% וכל 49%, כמעט מחצית הציבור, קולותיהם הולכים לאיבוד, ללא ייצוג, ללא יכולת להשמיע קולם. מבחינה תיאורטית עשוי הליכוד לזכות בכל 120 המנדטים מבלי שלמפלגת העבודה יהיה אף לא נציג אחד, וכן גם להיפך.

האם זוהי דמוקרטיה? רצון העם? כל רעיון ההחלפה מוצע לטובת היעילות. אם יש את נפשכם לדעת, המשטר היעיל ביותר הוא של שליט יחיד (סטלין, היטלר ודומיהם הנבחרים ב־99.9%). הנימוקים לשיטה האזורית־רובית הם מוטעים. לא קיימים אינטרסים פוליטיים, כלכליים, רעיוניים ואח' — אזוריים. ולא אינטרסים משותפים באוכלוסיה אזורית. והנימוק לקשר אישי בין הנבחרים לבוחר — הוא נימוק מוטעה. אין צורך בשתדלנות ובפרוטקציה שעשוי להפעיל הנציג. המועמדים גם לא יהיו מן האיזור, כי אם — יונחתו. ואם לא יוכיח עצמו לטובת האיזור — אי־אפשר יהיה להיפטר ממנו מייד, שכן כל מינוי של נציג הוא למשך ארבע שנים.

הצורך העיקרי בהחלפת שיטת הבחירה הוא — כדי להיפטר מן הסיעות הקטנות המנצלות מעמד של „לשון מאזניים" לסחיטת תנאים שלא מגיעים להן, ומקשות על תיפקוד הממשלה — הוא נימוק נבוב.

ניתן לקבוע קיום עצמאי של סיעות קטנות על ידי העלאת אחוז החסימה. כך ניפטר ממטרד הפיצול והסיעות הקטנות מבלי להחליף את שיטת הבחירות, שהיא בהחלט דמוקרטית יותר מהשיטה הרובית־אזורית.

משה מוסקאט
בית ית

לאפשר לסיים לפני ההתייצבות לצבא

מדובר הרבה על בני נוער בעלי השכלה גבוהה העוזבים את הארץ. אחת הסיבות העיקריות, שפשוט אחרי גמר האוניברסיטה קשה לקבל עבודה, ואם כבר מקבלים עבודה אז השכר כל כך נמוך שאי־אפשר להתקיים. בעלי מפעלים מחפשים עובדים בעלי ניסיון ואיך אפשר לרכוש ניסיון כאשר לא נותנים אפשרות לעבוד?

לכן, לפי דעתי, יש לתת לתלמידים לגמור את לימודיהם באוניברסיטאות לפני ההתייצבות לצבא, ובזמן הלימודים יהיו פטורים משירות צבאי.

אחרי גמר האוניברסיטה הם מתייצבים לצבא ואז הצבא משלב אותם בתפקיד המתאים להם ומנצל את הידע שלהם לטובת הצבא. בינתיים הם רוכשים ניסיון, כך שאחרי הצבא הם יכולים לקבל בקלות עבודה עם משכורת מתאימה וגם אז הגיל מתאים להקים משפחה.

משה נייסמן
תל־אביב

הקלפטומן הישראלי

מס נסיעות גבוה ומס על כרטיסי טיסה מרתיעים ישראלים רבים מלצאת לחו"ל. אינספור ואריאציות מפתות למיבצעי נופש במלונות ישראל מעודדים את תיירות הפנים. ישראלים שנהגו „לסחוב" בעבר בבתי־מלון בחו"ל עושים זאת כיום ביתר מיומנות במלונות ארצנו.

הנזקים אשר מסב הישראלי המכוער כבדים והבושה קשה מנשוא. ומעז יצא מתוק. הכל נשאר במשפחה. שמנו בעולם שב להתהילה ולתפארת ובקיצור חזרנו להיות אור לגויים.

כל עוד המיסים הגבוהים מאלצים ישראלים רבים לנפוש בארץ, זה הזמן לרפא את הקלפטומן הישראלי ממחלתו. להלן כמה עצות טובות לטיפול:

א. מסע הסברה אגרסיבי וממושך בכל כלי התקשורת ההמוניים.

ב. הגשת תלונה למשטרה ללא חשש נגד נופש הנתפס בקלקלתו (למרות ששם המלון עלול להיפגע, מכיוון שכל המלונות בארץ סובלים מאותה מגיפה מן הראוי, כי קברניטיהם יגיעו לכלל דרכי פעולה אחידות תוך שיתוף־פעולה).

ולסיום הצעה אופרטיבית הנהוגה בצבא. כל אורח ישראלי המקבל את חדרו במלון יחתום על טופס אפסניה אשר יכלול את כל החפצים הידועים כאהובים במיוחד על הקלפטומן הצבר. עם הפינוי יזוכה האורח רק לאחר בדיקת תכולת החדר.

זה הזמן לרפא את הקלפטומן הישראלי מתחלואיו.

מאיר פינטר
תל־אביב

על החלטה אחת של מרכז התק"ם

התפרסם ב„יחד" (בטאון התק"ם גל' 164) וחזר ונשנה הדבר ב„תקנון" (ועפ"י מידע של התק"ם), כי „באין אפשרות להקים במעלה צביה קיבוץ" וכו' החליט מרכז התק"ם למסור את המקום למען יקום בו בעתיד משק שיתופי.

ההלכה זו התמיהה רבים, אם לדבר בלשון המעטה. דווקא שמה של צביה לובטקין יוסר מקיבוץ שעל שמה נקרא ויוצמד למשק שיתופי. כל הכבוד לכל מושב עובדים ולכל משק שיתופי קם וקיים. אילו היתה תנועת המושבים מחליטה על הקמת מושב עובדים, ואפילו לא שיתופי, על שמה של צביה לובטקין היתה היא ראויה לכל ההערכה וההוקרה. אבל לאחר ששמה של צביה כבר הוצמד למקום שבמשך חמש שנים קיים כקיבוץ, מיושב על ידי בני קיבוצים — לבוא עכשיו ולהפכו ביודעין ובהכרה למשק שיתופי — קשה למצוא מילים לביטוי מורת הרוח נוכח מעשה זה.

ועוד התפרסם: „תאגיד המשקים השיתופיים והתק"ם ישקלו במועד מאוחר יותר אפשרות הצטרפות כמשק זה לתק"ם". איזו ג'סטה! במועד מאוחר יותר יינתן לשמה של צביה להיכנס בכל הכבוד לתאגיד המשקים השיתופיים...

כצפוי, תישאל מייד השאלה: ובכן, אז מה אתה מציע? הרי התברר „שאין אפשרות" וכו'. חברים שנמצאים מחוץ לעניינים אין להם הכלים ואין להם המידע המספיק כדי שיוכלו להציע הצעות אלטרנטיביות, אבל גם „יחד" וגם ה„תקנון" מספרים: א. על הקמת קיבוץ אחד לשנה: ב. על ביצוע העליה לנווה חריף באוקטובר 1986: ג. על בואו של הגרעין המייסד בהר עמשא בחורף 1987: ד. על איזורות בית הערבה: ה. על בדיקת המצב ב„לבוק" ללא הצעת שינויים. חס ושלום, אין ערעור על הקיים. אבל להפוך ביודעים מקום שכבר אוחז כיישוב קיבוצי ע"ש צביה למשק שיתופי — הרי זה צער שאין להשלים עימו.

אריה סגולי
אפק

פלכנוב לא היה יהודי

ביום שישי 15.8 פירסם סופרכם דני רובינשטיין מאמר־ראיון עם א. איזקסון מראשי האיכרים. הוא מגולל לפניו סיפור חייו של סבו א.מ. מויא. רובינשטיין קנה סיפור ולא טרח כלל לאמתו. למשל: „ד"ר א.מ. מויא המשיך בפעילות מהפכנית בחברת ידידו מנוער פול אקסלרוד, שנודע לימים בכינויו המהפכני פלכנוב, והמורה של א.ש. ליברמן נושא דגל הסוציאליזם היהודי". סוף ציטוט.

דומה עלי, שכל איש משכיל יודע שגאורג פלכנוב לא היה יהודי. רוסי טהור היה, פילוסוף ותיאורטיקן סוציאליסטי שכמה מספריו תורגמו גם לעברית. פול אקסלרוד היה מבני־ברית ממנהיגי הס.ד. הרוסית. לימים פרש עם עוד חברים ביניהם גם מארטוב, נכדו של ארזן (צדרבוים), ויסדו את מפלגת המנשביקים. גם פלכנוב הצטרף עליהם. זה היה בערך ב־1905. אשר לליברמן הוא לא חי בשווייץ. היה בלונדון וב־1875 פירסם את כתב־העת העברי הראשון בווינה בתורת הסוציאליזם „האמת". ב־1880 איבד עצמו לדעת בניו־יורק. לא ייתכן, איפוא, שהיה לו קשר עם ד"ר מויא.

דב עברי
שדה נחום

הערת המערכת:
הכותב צודק בקשר לפלכנוב והטעות נבעה מבלבול בחוברת שהוציא נ. סלושץ לזכרו של ד"ר מויא. באשר לליברמן הכותב טועה. ראה, למשל, הערך מויא באנציקלופדיה העברית.

להתנהג בכבוד לדת ישראל

ברצוני לפנות מעל דפי העיתון לכל אנשי התקשורת המשודרת והכתובה (החילונית, כמובן), ולבקש אותם בכל לשון של בקשה לרדת מהנושא האהוב עליהם במיוחד והוא תיאור האנשים הדתיים של עמנו באור שלילי.

אילו התייחסותכם לדת בכלל היתה כזו לא הייתי מבקשת. אלא שאתם יודעים להתייחס בכבוד לדת אחרת, לדוגמה — הדת המוסלמית. אתם לא שואלים אצלם מדוע בנים ובנות שלהם לומדים בכיתות נפרדות? אתם לא חושבים אפילו לרגע קט לשים ללעג את תלבושותיהם ומנהגיהם או לפגוע ברגשות הצניעות שלהם.

כך, למשל, אי־אפשר לתאר אילו ברקים ורעמים על ה„כפיה הדתית" הייתם בוראים ומשמיעים בגלי האתר, אילו הרב בישראל היה מעז להעיר משנתם תושבים בתפילותיו, כמו שעושה זאת קאדי ברמקולו. אז אתם יודעים להתנהג, כמו כולם, בכבוד ובדרך ארץ לדת אחרת.

עקב כך, אני מבקשת אתכם טוב, נא להתנהג באותה מידה של כבוד וסובלנות גם לדתנו. סוף סוף גם אתם יהודים ואמונתנו בקב"ה קיימת גם לכם. תקוותי שאתם תנצלו את השפעתכם הרבה על דעת־הקהל כדי להרפות את המתח שנוצר כעת בעמנו על הרקע הדתי, שבהיווצרו היה לכם אולי חלק במידה לא מבוטלת.

שפרה איזנשטיין
ירושלים

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	7—19	מעונן
אמסטרדם	12—17	מעונן
בואנוס־איירס	14—18	גשום
הלסינקי	8—16	מעונן
הונג קונג	28—34	בהיר
וינה	10—20	מעונן
ז'נבה	4—19	בהיר
טוקיו	22—29	מעונן
טורונטו	לא נמסר	
יוהנסבורג	4—19	
לונדון	12—20	בהיר
ליסבון	17—28	בהיר
מדריד	14—27	בהיר
מונטריאול	לא נמסר	
ניו יורק	10—26	מעונן
סאן פאולו	11—18	מעונן
פאריס	14—20	מעונן
פרנקפורט	10—16	גשום
ציריך	10—18	מעונן
ריו דה ז'נרו	13—22	מעונן
שטוקהולם	לא נמסר	
שיקאגו	13—29	מעונן

swissair

בית ליסין

„**שחור היה הלילה**" הצגה מצחיקה על גורל אכזר, **הצגות בכורה** הערב 4.9 ב־20.30, מחר ו' 5.9 ב־21.00

מרים גבריאלי ב„שש שעה רקובה" מחר ו' 5.9 ב־21.00, ד' 10.9 ב־21.00

קורין אלאל „שירים בכיף" מחר ו' 5.9 ב־23.30

„מגבוב ועד פיל" מסיפורי ע. הלל לילדים שבת 6.9 ב־11.30

חנוך רוזן בתוכניתו החדשה **„אל תתפוס אותי במילה"** מוצ"ש 6.9 ב־20.30

ערב עם הזמר **יצחק קלפטר** מוצ"ש 6.9 ב־21.00

„מרתף הג'אז" ניסים יסיני (שירה) וחברים א' 7.9 ב־21.30

„אחות זקנה" ערב עם השחקנית **ג'סה לוקה** ג' 9.9 ב־21.00

הסרט **„אבודים באמריקה"** של הבמאי־הנודע אלברט ברוקס בהקרנת בכורה ארצית כל ערב ב־23.15, ו' גם ב־14.30

ויצמן 34 (כיכר המדינה) תל־אביב
טל. הקופה: 257966, 216653
חניון מרווח פתוח לקהל. הסדר מיוחד למנויים
ישראכרט אלאמה

חוזרים לעתונות טובה

דבר

קרא מחר

דבר השבוע

- חנה זמר, חיים גורי, עמוס עוז, שלמה גינוסר על ארועי השבוע
- ריצ'ארד (דיק) מרפי — מתווך, דיוקן — טלי זליגר, אמיר אורן
- זאת לא החסידה, זה מסקס — איזית אברמסון, דיוקן — נעה ירדני־אייל
- סדרי פרוייס, נוח זבולוני, אהוד מנור, מירי פז, יקיר צור
- בשם האיזון הקדוש / עליזה ולך
- הר הבית בידם / דני רובינשטיין
- הרהורי איש נשבר בסוף חודש אוגוסט/מאיר גרבוז
- חוכמת הפלאה של אריק נתנקין / ישראל לנדרס
- זכרונות מוסיקליים מעטו של יוסף בס
- הניצים של נ.ט.ס / זאב סטרומינסקי
- רצח ללא גופה / נתן רנעי

בפרשנות מקיפה בתגובה עניינית
כיום אפשר להשיג בכל הקיוסקים בארץ

אלמקט
דגל המשפחה!

בתי מרקחת
תל־אביב
לב העיר — אחד העם 69 — 613862
קופת חולים כללית — אמסטרדם 7 — 225142
ירושלים
אשר — מ. ממגורי קרית יובל — 415841
חיפה
הנשיא — שד' הנשיא 33 — 333312
פתח־תקוה
קופת חולים כללית — חיים עוזר — 905271
בני־ברק — רמת־גן
חן — ז'בוטינסקי 99 — 7514434
בת־ים — חולון
בת־ים — בלפור 45 בת־ים — 864625
אהרון — הנפין 52 חולון — 889163

מוקד מידע מלבתי
של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה על כתובות קופות חולים של ההסתדרות, בתי־חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת והחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל.
בתל־אביב
בימים א' עד ה' מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב, ביום ו' מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ — טל' 03־433500, 03־435500

מרפאות שיניים
לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב
רחוב ברדיצבסקי 49 ת"א — 03־284649 בימים א'־ה' בין 21.00 עד 23.00, בליל ו' וערב חג בין 18.00 עד 24.00, שבתות וחגים — בין 15.00 עד 21.00.
חיפה
רחוב הנמל 26, קומה ב' — 04־523566 יום יום כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00.

טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

בתי קולנוע

■ **תל־אביב**
אסתר: המרכזיפסט 7.30, 9.30
אורלי: רכבת אל החופש 5, 7.15, 9.30
אלנבי: חלף עם הרוח 4, 8.30
בן־יהודה: אהבה בשחקים 5.00, 7.30, 9.30
גורדון: מקרוני 5.45, 7.45, 9.45
גת: הצבע ארגמן 3.15, 6.15, 9.15
דיזנגוף 1: נשיקת אשת העכביש 11, 1.30, 4.45, 7.20, 9.45
דיזנגוף 2: 3 רווקים ותינוק 11, 1.30, 4.45, 7.20, 9.45
דיזנגוף 3: בר 51 11, 1.30, 4.45, 7.20, 9.45
דקל: ההוזה של מרפי 7.15 9.30
הייב־איך: השגעון הגדול 8
תתיך תתיך 10
סקס — חצות
הוד: תעלול קטלני 5, 7.30, 9.30
בית ליסין: אבודים באמריקה 11.15
חן 1: הזוהן מבברלי הילס 2.30, 5, 7.35, 9.55
חן 2: שגעון של לילה 5, 7.40, 9.45
חן 3: בי"ס לשוטרים מתקדמים 5.10, 7.45, 9.50
חן 4: מרגלים שכאלה 11, 2, 5, 7.40, 9.50
חן 5: תופסה מסורפת באירופה 11, 2, 5.10, 7.40 9.50
לימור: רק בין חברים 7.30, 9.30
לב 1: יפה בורוד 1.45, 5.00, 7.40, 9.40
לב 2: אהבות משתנות 1.45, 5.00, 7.40, 9.40
לב 3: יומנו של צב 1.45, 5.00, 7.40, 9.40
לב 4: גבירותי המאמן 1.45, 5.00, 7.40
משימה — 9.30
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים
מקסים: בטווח קצר 5.00, 7.30, 9.30
סינמה 1: זהירות הבית מתפרק 5.00, 7.30, 9.30
סינמה 2: השגעון הגדול 5, 7.30, 9.30
סטודיו: סגור לרגל שיפוצים
פאר: שתי אצבעות מצידון 7.30, 9.30
פריז: עוברת אורח 12, 2, 4, 7.30, 9.30
ספינקס סאפ 11.30
צוותא: ילדי המדרכות 8.00
צפון: ערב סגור
תמר — רמת־אביב: כולם נפלו על הראש 9.30, 7.15
11.45 סוק סוק
שחק: זכרונות באפריקה 5.45, 9.15
תכלת: החברים של אלכס 4.30, 7.15, 9.30
תל־אביב: תקלה מופלאה 5, 7.30, 9.30

■ **ירושלים**
אדיסון: תעלול קטלני 4.30, 7.30, 9.30
אוריון 1: הצבע ארגמן 3.00, 6.00, 8.50
ארנע: פנדנגו 4.30, 7.15, 9.30
בית אגרון:
מונטי פייטון חוגגים בהוליווד 6
השוד הנעים 7.30
שורת המקהלה 10
ראסטי ג'יימס — חצות
האולם הקטן בבנייני האומה: זכרונות מאפריקה 6.15, 9.00
הבירה: שתי אצבעות מצידון 4.30, 7.15, 9.30
אור 3: סיפורה של אגנס 4.30, 7.30, 9.30
אורגיל: הזוהן מבוורלי הילס 5, 7.15, 9.30
כפיר: יפה בורוד 4.30, 7.30, 9.30
סמדר: יומנו של צב 4.30 7.30, 9.15
עדן: המרכזיפסט 4.30, 7.30, 9.30
רון: מקרוני 4.30, 7.30, 9.30
מיטשל: תקלה מופלאה 4.30, 7.30, 9.30

■ **חיפה**
אורה: עוצמה 4.30, 7, 9.15
אורלי: שגעון של לילה 7, 9.15
אמפיתיאטרון: 3 רווקים ותינוק 4.30, 7, 9.15
ארמון: המרכזיפסט 4.30, 7.00, 9.15
עצמון: תעלול קטלני 4.30, 7.00, 9.15
חן: קרטה קיד II 4.30, 7.00 9.15
פאר: הזוהן מברלי הילס 4.30, 7, 9.15
סינמטק: שואה חלק א', 1, 6
קרן: קטלני 11.30
רון: יפה בורוד 4.30, 7, 9
רב גת 1: הצבע ארגמן 6.00, 9.00
רב גת 2: קריאת העורב 4.30, 7, 9.15

■ **קרית־ביאליק**
כפיר: שתי אצבעות מצידון 7.15, 9.15
כביר: הצבע ארגמן 6, 9

■ **קרית־חיים**
בית העם: תתיך תתיך 7.00, 9.30
היובל: אלכס חולה אהבה 7.15, 9.30

■ **קרית־ים**
ציון: בר 51 4.30, 7.00, 9.15

■ **קרית־מוצקין**
אורות: נשיקת אשת העכביש 7.30, 9.30

■ **אשדוד**
אסתר: השגעון הגדול 5.00, 7.30, 9.30
אשדוד: מרגלים שכאלה 7.30, 9.30

■ **אשקלון**
אסתר: רק בין חברים 7.30, 9.30
מאיה: שתי אצבעות מצידון 7.15, 9.30
רחל: הזוהן מברלי הילס 5, 7.30, 9.30

■ **באר־שבע**
קרן: רכבת אל החופש 4.30, 7.15, 9.30

■ **בת־ים**
עצמאות: זכרונות מאפריקה 6.00, 9.00

■ **הרצליה**
היכל: רכבת אל החופש 7.30, 9.30
אגם הברבורים 5.00
מלון דניאל: השוטר מגנב פטור 7.15, 9.30

■ **עפולה**
כפיתרון: בר 51 — 9.00

■ **חולון**
ארמון: אהבות משתנות 7.30, 9.30
העולם לפי גארפ 11.30
מגדל: הזוהן מבברלי הילס 7.30, 9.40
מתנ"ס, קרית שרת:
הבו ואיש השלג 7.30, 9.30
שודדי האוצר הקדוש 4.30
סבי: זהירות הבית מתפרק 5, 7.30, 9.30
רינה: תעלול קטלני 5, 7.15, 9.30

■ **טבריה**
אביב: זאב צעיר 7.30, 9.30

■ **כפר־סבא**
עמל: בי"ס לשוטרים מתקדמים 7.00, 9.30
חן: הקרב על העיר 7, 9.15

■ **לוד**
אורלי: זאב צעיר 5, 7.30, 9.30
נוה זית: קוברה 7, 9.30

■ **נהריה**
הוד: הכבוד של פריצי 5 7.00, 9.30

■ **נתניה**
כמודיה: אחר חצות 5, 7, 9.15
אסתר: קוברה 8, 10
שרון: הצבע ארגמן 6, 9

■ **פתח־תקוה**
שלום: גבירותי המאמן 5, 7.30, 9.30
היכל 1: תעלול קטלני 5, 7.30, 9.30
היכל 2: שגעון של לילה 5, 7.30, 9.30
היכל 3: בי"ס לשוטרים מתקדמים 5, 7.30, 9.30

■ **קרית־שמונה**
שניר: מתנה שברים 7.15, 9.30

■ **ראשון־לציון**
נעמן: שתי אצבעות מצידון 7.15, 9.30
ראשון: סילברדו 7.15, 9.30

■ **רחובות**
בית העם: קרטה קיד II 7.15
בוני וקלייד 9.30
הוד: 3 רווקים ותינוק 5, 7.30, 9.30
חן: תתיך תתיך 5, 7.30, 9.30

■ **רמת־גן וגבעתיים**
אראמים: כתום הגוף 7.30, 9.40
ארמון: הזוהן מבברלי הילס 5, 7.30, 9.45
לילי: תקלה מופלאה 7.30, 9.30
הוד: יפה בורוד 5, 7.30, 9.30
רב גן 1: הצבע ארגמן 6.00, 9.00
רב גן 2: בר 51 5, 7.30, 9.40
רב גן 3: סיפורה של אגנס 7.30, 9.40
דמבו הפיל המעופף 5
רב גן 4: שגעון של לילה 9.45
תופסה מסורפת באירופה 5, 7.30
שביט: שכרון חושים 7.30, 9.30

■ **רמת־השרון**
כוכב: 4.30 האימפריה מכה שנית
רמה 7.00: בירדי 9.30
מונטי פייטון טעם החיים — חצות

■ **רעננה**
אורות: בי"ס לשוטרים מתקדמים 5, 7.30, 9.30

■ **רמלה**
אוהד: זכרונות מאפריקה 6, 9.00

טלוויזיה

5.30 „ההי דמוקרטיה" — מופע של להקת צופי ת"א על נושא הדמוקרטיה, במערכונים ופזמונים מאת דן אלמגור.
6.00 „אני, אימי והשכן ממול". שם הפרק: „מכונת הפיג'מות".
6.25 „מבוקו של מקוקי" — מבט אל עזה.
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 „מגזין טלוויזיה" (ערבית).
7.00 מבט — דיון בעניני השעה (ערבית).
7.30 חדשות (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 משחק השבוע.
8.45 לקראת שידור.
9.00 מבט לחדשות.
9.30 „תורשה אבהית" — סרט תעודה בהפקת הבי־בי־סי. על המחלות התורשתיות סיסטיק פיברוסיס והאנמיה התרמשית.
10.20 „בערב בעתוני" — ביקורת העיתונים בישראל. מגיש מאיר שלו.
10.35 „חללי" — פרק חמישי: סיום מלחמת העולם השניה. פני הרדסטי חברתו של ג'ון פופ מתחילה לעבוד עם גראנט, שנבחר לא מכבר לסנטור. אלינור, אשתו של גראנט, חוששת מן היחסים העלולים להתפתח בין השניים. כן היא מתקשה להסתגל לתפקיד אשת הסנטור ומחפשת מפלט בשתיה.
11.20 חדשות.

טלוויזיה לימודית

08.00 עד כאן.
08.03 שעת כושר.
08.15 קשת וענן: ובראשי חודשים.
08.40 בלי סודות: ס.
09.00 ארץ מולדת: בפתח תקופה.
09.20 מדעי הטבע ותקה"ב: בהר הלל, האדם והחום.
10.00 שעת כושר.
10.10 אנגלית ה'.
10.30 הגיל הרך: רחוב סומסום.
11.00 אנגלית ו'.
11.30 אנגלית ח'.
12.00 מדעי הטבע (על יסודי): מזכוכית מגדלת למיקרוסקופ אלקטרוני.
12.25 אנגלית ט'.
1.00 הסטוריה, על־יסודי, העשרה: אתונה תור הזהב.
1.30 ספרות: עץ הדובדבן השבור.
2.00 עד כאן.
2.03 שעת כושר.
2.15 הישרדות: אורחות חייהם של התנינים.
2.40 לורל והרדי.
3.00 סאר סאה: הרפתקאות שני רובוטים.
3.25 רחוב סומסום: העליים של אבבר.
4.00 זהו זה.
5.00 ערב חדש. מנחה גרשון רייכר.

רדיו

קול המוסיקה

07.07 אדינסל: קונצ'רטו „ורשה" לפסנתר ותזמורת (פ. דיכטר / תז. פילהרמוניה / מרינר); קאספר: ולס, „גלי האלבה" (הפיל. הצ'כית / נוימן); הובאי: „היידה קאטי" (א. רוסאן — כנור / תז. רדיו לוכסמבורג / פרונאק).
07.30 שחרית מוסיקלית — ארן: סימפוניה מס. 2 במה מג'ור (הסימפונייטה של בורנמות / מונטגומרי); קרומר: קונצ'רטו לאבוב בפה מג'ור אופ. 52 (ה. הוליגר / תז. קאמ. אנגלית); בורטניאנסקי: קונצ'רטו כורלי „אני נושא את עיני אל ההרים" (המקה. הקאמ. של הקונסרבטוריון במוסקבה); מוצרט: דיברטימנטו ברה מג'ור, ק. 136 (האקדמיה למוסיקה עתיקה / הוגווד); היידן: קונצ'רטו לפסנתר בסול מג'ור (א. קפלק / הקאמ. של לוזאן / ג'ורדן); פייאלה: דיברטימנטו בהובקן: סימפוניה מס. 8.
09.30 קונצרט בוקר — ארנסקי: ווריאציות על נושא של צ'ייקובסקי (הסימפ. של לונדון / ברבירולי); שופן: קונצ'רטו מס. 2 לפסנתר ותזמורת; ברהמס: ששיה לכלי קשת מס. 2 בסול מג'ור, אופ. 36 (רביעיית אמדאוס + ס. ארונוביץ, צ'לו / ו. פליט, צ'לו); איפוליטוב־איבנוב: קטעים קווקזיים, אופ. 62 (הסימפ. של סינגפור / צ'ה־הו); שוסטקוביץ': קונצ'רטו לצ'לו אופ. 107 (יו־יו מה / תז. פילדלפיה / אורמנדי); ראבל: בולרו (התז. הלאומית של צרפת / ברנסטיין).
12.05 מאוצר הסרטיה — אדגר קראפ, עוגב — באך: 2 כוראלים (במ. 659־567); פסקליה ופוגה בדו מינור (במ. 582); טוקטה ופוגה בפה מג'ור (במ. 540); פרלוד ופוגה בדו מג'ור (במ. 529).
13.00 קונצרט צהריים
15.05 מפגשים מוסיקליים.
16.00 אתנחתא — בשידור חוזר — אבנר בירון, חליל / דה הולן, פסנתר / בהשתתפות צ. גרוסבאייר, מצו־סופרן: שומאן: 3 רומנסות אופ. 94; ק. אברבנאל: בקשה (1984); ל. ברקלי: סונטינה, אופ. 13; ת. אלכסנדר: 5 שירים לסופרן, חליל ופסנתר; דביסי: אי השמחה; פרוקופייב: סונטה ברה מג'ור, אופ. 94; פ. א. ז'נין: פנטסיה ווריאציות על נעימה נאפוליטנית.
17.30 קונצרט מנחה — בוקריני: סימפוניה מס. 3 בדו מג'ור, אופ. 12 (תז. פילהרמוניה החדשה / ר. לפארד); שומאן: קונצ'רטו בלה מינור לצ'לו ולתזמורת, אופ. 129 (מ. רוסטרופוביץ' / התז. הסימפ. הלאומית מוסקבה / ג. סמוסוד); ברהמס: סונטה בפה מינור לשני פסנתרים, אופ. 34 (גבריאלה ערן, אלכסנדר תמיר); קרל שטמיץ: קונצ'רטו בסי־במול מג'ור לקלרינית, בסון ותז. (ו. שרודר / ר. פוש / תז. „פרו ארטה" / ק. רדלג); בטהובן: סימפוניה מס. 5 בדו מינור, אופ. 67 (התז. הסימפ. בלונדון / א. יוכום).
20.05 ערב טוב
20.30 באולמי הקונצרטים בעולם — הפסטיבל הבינ"לאומי בשטוטגרט 1985 הנס פגיוס, עוגב — באך — ליסט: מבוא ופוגה מתוך הקנטטה מס. 21; ארג'ז מתוך סונטה מס. 4 לכנור יחיד; שומאן: 4 פוגות על אותיות שמו של באך. ערב מקהלות — ביץ': 2 מוטטים מתוך מוסיקת קודש למקהלה (המק. הקאמ. משטוקהולם / א. אריקסון); באך: שירו לה' שיר חדש, 225 כריב הקנטוריי של גכינגן / ה. רילינג; הנדל: 4 קטעים מתוך המשיח (המקה. והתז. הקאמ. של קופנהגן / פר אקסולדה).
21.30 אנתולוגיה קטנה לשירה — מן השירה האנגלית בת זמננו, משירי גרייבס, לארקין, אבסי, ואן — עם המשורר משה דור.
21.55 התז. הסימפ. של רדיו צפון גרמניה, רולנד באדר — באך — מאהלר: סוויטה מלוקטת מתוך הסוויטות לתזמורת 3־2; רגר: שירת המתבודדים למקה. ותז. אופ. 21; ברג: 5 שירים לקול ותז. לפי פיוטים של פטר אלטנברג (אווה רנרובה, מצו סופרן); רגר: רקוויים לאלט מקהלה ותזמורת אופ. 144 ב.
23.00 „חוד הזהב" — אמנים גדולים בהקלטות הסטוריות — יאשה חפץ, תכנית ראשונה — מוצרט: קונצ'רטו מס. 5 בלה מג'ור לכנור ותזמורת; מנדלסון: קונצ'רטו במי מינור לכנור ותזמורת; רוסיני (בעבוד כוסקה): לרגו מתוך האופרה „הספר מסביליה" (ש.ח.).

רשת א'

11.30 השכלה ודעת לכל — על ספרות ילדים: ספרות ילדים כביבליותרפיה.
12.05 שירים מזרחיים.
14.06 תכניות לילדים — „הדברים הטובים": שעשועונים ופינות הפעלה לילדים: „אלה תולדות פילי" מאת אבירה ברילי.
14.45 „חתול בשק" — ילקוט כלבנו.
15.25 עזריה אלון מספר על נוף הארץ (ש.ח.).
15.30 קתדרא — פרופ' קלמן בנירני, „סובלנות פוליטית".
16.05 [illegible]
17.20 האוניברסיטה הפתוחה — צרפתית למתקדמים: שעור מס' 44 (ש.ח.).
19.05 „שעור תניא".
22.05 לכל אדם כוכב — מזל „בתולה", מכתבי מאזינים ותלפונים.

רשת ב'

18.06 שירים עבריים.
18.45 היום בספורט.
19.35 שירים עבריים.
20.05 „שורשים" — עניני פולקלור ועדות.
22.05 „צמוקים ושקדים" — שירי מרדכי גבירטיג בתרגום עברי.
23.05 „בינינו לבין עצמנו" — שיחות עם מאזינים בשידור חי.

רשת ג'

18.05 קול בר — שבעון פופ.
20.05 לי ולך — שיר וברכה.
21.05 מופע רוק.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

16.05 ארבע אחרי הצהריים.
18.05 שעה קלה על כלכלה.
18.40 משירי הלהקות הצבאיות.
23.55 „שירת חצות" — עם גיורא רוזן, סמנכ"ל הוצאת עם עובד.

המהפכה הנשית השקטה

בעולם המערבי המתועש כובשות נשים בהתמדה את שוק העבודה ומשנות, תוך כך, את תדמיתן בעיני גברים ובעיני עצמן

מאת אהרן גבע

הנשים כובשות את העולם. הגברים מאבדים מקומות עבודה, והנשים כובשות מקומות עבודה. וזו רק התחלה, כותב ה„אקונומיסט".

מאז שנת 1979 זכו הנשים האמריקאיות בקרוב ל־73 אחוזים מהמשרות החדשות שנוצרו. במערב אירופה גדל מספר המשרות המאויישות ע"י נשים באותו פרק זמן ב־7%, ומספר מקומות העבודה המסורים לגברים קטן ב־2%.

לפני כמאה שנה היו כשליש מהעובדים בבריטניה נשים, רובן היו רווקות ועניות. כיום הכל השתנה: 28% מהעובדים האקדמאים החדשים שנתקבלו השנה ב„ג'נרל אלקטריק" היו נשים. באיי־בי־אם הגיע שיעורן ל־37%.

לתהליך זה יש כמה סיבות. למשל: הייצור הוא עולם הגברים. המשרות המנהליות בחברות הפלדה, המכוניות והנפט הן בידי גברים. אבל הייצור התעשייתי מעסיק כיום פחות אנשים מאשר בעבר. העתיד שייך לשרותים, ושם ממלאות נשים מקום דומיננטי. מי הן המורות והגננות? נשים. בענפים אחרים, המוגדרים כענפי העתיד, תמצא נשים רבות. המדובר, למשל, בתעשיות הפנאי, כגון תיירות, יחסי ציבור ובידור.

נשים אינן כובשות רק את תעשיות הפנאי. גדל מספר הנשים הפותחות עסקים. חמישית מהעסקים הפרטיים הקטנים בצרפת, רבע מאותם העסקים בארה"ב ושליש מהעסקים הקטנים בקנדה הם בידי נשים.

מה הן הסיבות? תרמה ההכרה בדבר שוויון הנשים ושמקומן אינו (רק) במטבח, בחדר הילדים ובעזרת הנשים בבית הכנסת. חייבים גם לזכור, שהנשים של היום הן משכילות מאמהותיהן. גדל שיעור הסטודנטיות. בארה"ב אין הבדל בין מספר הסטודנטיות והסטודנטים.

בשנות השישים פנו בוגרות האוניברסיטה להוראה, כעת פונות רבות יותר לרפואה ולענפים כמו ביטוח. כמחצית מבוגרי הרפואה בבריטניה הן נשים. לפני עשר שנים היה חלקן של הנשים הבריטיות בביטוח 4%, וכיום הוא 10%.

לנשים יהיה קל יותר להשתלב במשק של העתיד, כותב ה„אקונומיסט". מניחים, שההתפתחות הטכנולוגית המהירה תחייב בעתיד רבים להחליף מקצוע כל כמה שנים. נשים בארה"ב (ולא רק שם) רגילות כבר כיום לנהוג כך. האשה פורשת מהעבודה עם היוולד הילד הראשון, וחוזרת לעבודה אחרי שנים מספר, לעתים לעיסוק אחר. כלומר: גברים מצפים לעסוק באותה עבודה עד סוף ימי חייהם או עד היציאה לפנסיה. נשים נוהגות אחרת.

נשים רגילות יותר לעבודה חלקית, וגם זה יהיה, כנראה, אחד מסימני העתיד. לנשים יש, בעיני מעסיקים, עוד יתרון, כותב ה„אקונומיסט": הן נוטות פחות מגברים להצטרף לאיגודים מקצועיים, ושם הן פחות מיליטנטיות.

עם חדירת הנשים למקצועות חדשים משתנה מעמדן. גבר אינו מצפה, כבעבר, לאשה שהיא רק אם, עקרת בית וקישוט יפה בחברה. אשה אקדמאית, אשה הממלאת תפקיד ניהולי, מרחיבה את חוג המכרים של המשפחה. אשה כזו היא גם השקעה טובה. ה„אקונומיסט" עשה השבון:

נניח שרווק לא כל כך צעיר מתחתן עם אשה בת שלושים. במשך שלושים שנה היא תרוויח בממוצע 20 אלף ליש"ט לשנה. דומה הדבר לאשה המביאה אתה לנישואין נדוניה של 307 אלף ליש"ט המושקעות בריבית שנתית של 5%.

מהפכה שקטה זו, מעיר ה„אקונומיסט", עשתה למען שינוי תדמית האשה בעיני גברים – ובעיני עצמן – הרבה יותר מכל מה שאמרו או עשו הפמיניסטיות במאבקן.

פיני לייטרסדורף. צילום: אריאלה שביד 1982 מתוך קטלוג התערוכה, מוזיאון ת"א

שרשים, 1973

כנרת, 1955.

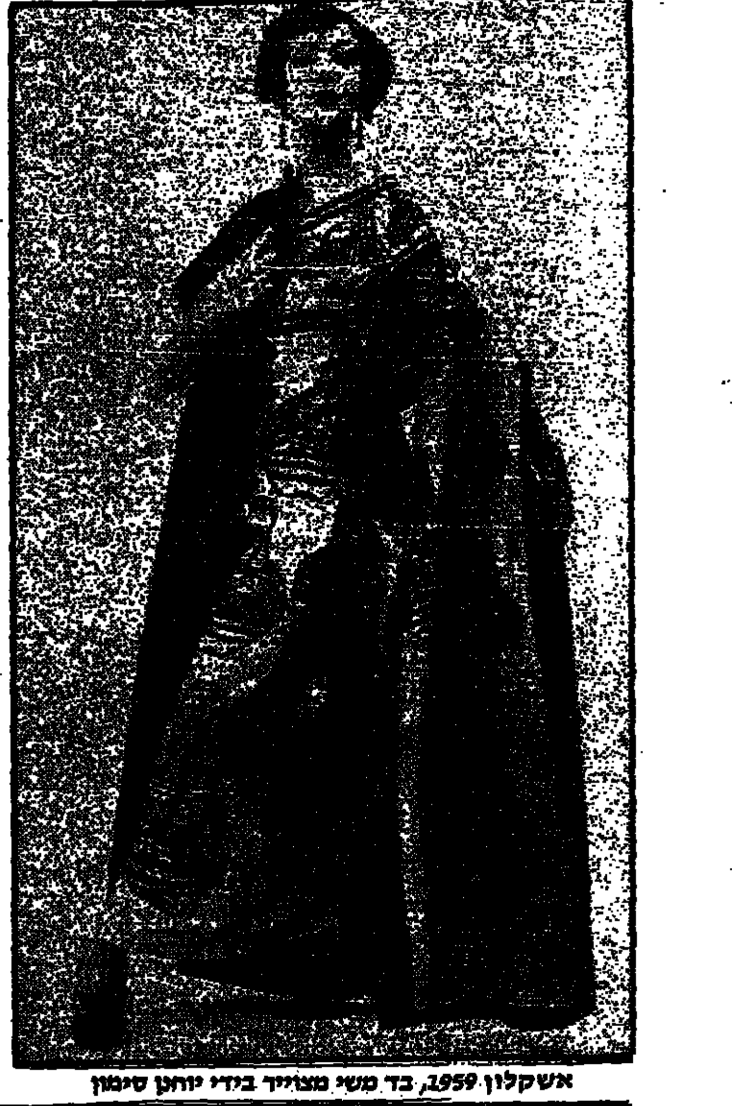

אשקלון 1959, בד משי מצוייר בידי יוחנן סימון

דיוקנה של אופנאית לאומית

פיני לייטרסדורף [illegible] בת דור הצברים

מאת סופרת „דבר"

מה שמייחד את פיני לייטרסדורף, זכרונה לברכה, ומבדיל אותה מיתר מעצבי האופנה בארץ, זו התודעה הלאומית – במובן הטוב של המלה.

בראש ובראשונה, בהתגייסותה לעיצוב בגדי „משכית" בשנות החמישים. „כשמדברים על 'משכית', מוחים אותה אתי", אמרה רות דייך ל„דבר השבוע" (במדור „חמים וטעים" של עליזה ולך, 14.10.85 לכבוד פתיחת התערוכה מיצירותיה של לייטרסדורף במוזיאון תל־אביב) – „אבל, המשיכה רות דייך ואמרה, „משכית חבה חוב גדול מאד ליקי קיומה לפיני. התרומה שלי היא שמבאתי את פיני. לולא פיני לא היתה משכית מגיעה למה שהיתה". ומשכית הוקמה אז, ב־1955, בעיקר כדי לספק עבודה לעולים חדשים באיזורי פיתוח ופיני השתמשה באריגים המקוריים שיצרו בסדנאות „משכית" האומנים העולים. הרי לכם כן לאומי אחד בעבודתה.

דוד טרטקובר מיטיב להביע את ישראליותה של פיני לייטרסדורף, באותה רשימה ב„דבר השבוע":

„בראשית שנות ה־50 היה נסיון לבנות את הדימוי הישראלי. באוויר היה קונצפט בן־גוריוני של קיבוץ גלויות, של הפיכתנו לעם אחד. ביטויים לדימוי הישראלי המתהווה היו אז במוסיקה, במחול, בקולנוע, בארכיאולוגיה ובספרות. לארכיאולוגיה כמכשיר פוליטי יש השפעה עצומה ביצירת זהות בין העם לארצו ולתולדותיו, והיא מחלחלת גם לאופנה. פיני השתלבה בנטייה הזאת".

שני ביטויים היו לנטייה זו: האחד – זיקה לטבע הארץ ישראלי, באמצעות השימוש בחומרים טבעיים בלבד, במצבם הלא מעובד, כמו צמר כבשים, חלוקי אבן מחוף הים, זכוכית קיסריה, שממנה היתה עושה תכשיטים; עץ זית שעובד לאבזרים בצורות פיסוליות ועירות. האופן השני של קירבה לטבע שבכאן, היה צירופי הצבעים, ששיקפו את האור, האקלים וצבעי הנוף הישראלי.

ביטוי נוסף לאותו הלך רוח „ישראלי", מגולם בשמות הקולקציות של פיני לייטרסדורף: „חלום מדברי", „עין גדי", „הנגב", „חמרה", „מגדל העמק". והלהט הישראלי הזה בוער בנפשה של בת הונגריה. יצירות אלה אינן תבנית נוף מולדתה.

היא נולדה לפני שמונים שנה בעיר קומרום שבהונגריה וב־1932 עברה לבראטיסלבה שבצ'כוסלובקיה. ב־1939 עלתה לישראל, והיתה אז נשואה, נישואיה השניים, לאדריכל אנדריאס לייטרסדורף, שאת שמו, שהיה לשמה המסחרי, נשאה עד מותה. בשנת 1940 פתחה קורס לעיצוב, גזירה ותפירה בסטודיו ברחוב אחד־העם בשנתיים. לאמב. מכן התחילה לעבוד עם התיאטרון המאמרי – קשר שנמשך עשר שנים, שבהן תפרה את כל התלבושות להצגות התיאטרון בנוסף לתפירת דגמים ללקוחות פרטיים. ב־1954 שהתה שנה בדרום אמריקה. היא היתה כבר נשואה לצייר יוחנן סימון ועימו סיירה בברזיל, ארגנטינה ופרו. האמנות העממית והפולקלור שפגשה בארצות אלה הציתו אש בעצמותיה, אש שהביאה עימה בחזרה והפנתה לחיפוש שורשים ישראליים, כאשר שנה לאחר מכן התחילה לעבוד ב„משכית".

מכאן ואילך עבדה ב„משכית" כחמש עשרה שנה, שבהן גם עיצבה תלבושות בשביל להקת ענבל, עיצבה מדי דיילות לביתן הישראלי ביריד העולמי בבריסל, מדי הדיילות הישראליות ביריד אקספו במונטריאול ומדים לסיירת התיירות של משרד התמ"ת. היא פתחה אולפנה לעיצוב אופנה בסטודיו שלה בשדרות רוטשילד בתל אביב, ועיצבה אוספים לייצוא, ולתצוגות אופנה של ה„בונדס" בארה"ב – וכל אלה רק מקצת מפעלותיה.

איכות נדירה איפיינה את הבגדים שיצרה. בגדים שכמו נועדו לדורות, לא ל„עונה" או שתיים. בגדים אותנטיים, טעוני כוונה ואידיאולוגיה, תיאטרליים במידה ידועה – אולי בהשפעת עשר שנות העבודה בתיאטרון. ומעל כל – יצירות אמנות ולא רק בגד אופנתי, חיקויי, עוברישב, שרואים בכל חלון ראווה – בארץ או מחוצה לה.

„אמר עליה עמית, „גלי־מלית, כאשר נפתחה תערוכתה: „פיני שיכבת לדור הנפילים. כשם שדור זה נעלם מהפוליטיקה, גם באופנה אין אנשים כמותה".

מאכלים בלאדינו (עם סיפורים)

מדי פעם, כשהייתי משתמש במונח – „אוכל יהודי" כדי להגדיר סוגי מאכלים שהיו נפוצים במזרח אירופה, הייתי זוכה לתגובות נזעמות מסוג – „אוכל (שם של מדינה כלשהי במזרח התיכון) איננו אוכל יהודי" התשובה היא שלדעתי מושג זה התפתח במזרח־אירופה כשם נרדף לאוכל בשר, ומאחר שיהדות מזרח־אירופה קולנית יותר (איסתרא בלגינא קיש קיש קריא) מיהדות הלאדינו, השתרש מושג זה בשפה.

ליהדות הלאדינו מאכלים בכמות ואיכות שאינם נופלים, ומבחינה אקלימית יתכן שגם עדיפים על ה„אוכל היהודי" הכבד. שניים מהם יפורסו בהמשך, לא רק בגלל איכותם, אלא גם בגלל סיפור הקשר לכל אחד מהם.

אגריסטדה

אהו רוטב מבושל דמוי מיונז, שרכיביו הם ביצים, מעט שמן (יחסית למיונז), קמה, מים ומיץ לימון. רוטב זה יכול ללכת כמעט עם כל דבר, ואז קוראים למאכל „אגריסטדה של..." על שם המרכיב הנוסף (דגים, למשל).

חומרים

2 ביצים
1 כוס מים
2 כפות שמן
½ כפית מלח דק
⅓ כוס מיץ לימון (רצוי טרי)
פלפל לבן

הכנה

טורפים את כל החומרים (רצוי במערבל חשמלי) עד לקבלת עיסה ללא גושים.

מעבירים לסיר ומבשלים על אש קטנה תוך בחישה עד שהרוטב רותח ומסמיך.

מורידים מהאש, ממשיכים לבחוש דקה או שתים. מכסים ומצננים.

להגיש עם דגים, כבד עוף, מוח מסוגן וכו'.

הסיפור

לפני שנים מספר אושפזתי בבית החולים. כשהועברתי ממחלקת הטיפול הנמרץ למחלקת ההתאוששות, כבר הייתי מסוגל, והמובן נתבקשתי לתת מתכונים לסגל. באחת ההכתבות – מתכון לבישול דג כנוסח יווני (מים, שמן, מיץ לימון), ראיתי עליפני שכבי להדר חיוך הסכמה. התגובה ביינינו שיחה וכה התברר לי, שכבי זה היה בשעתו מדריך לבישול בבי"ס לטבחים במלון תדמור. אותו ערב הכנו במטבח המחלקה אגריסטדה של כבד עוף, לתהנאתו של ידיד שבא לבקרני ובמקום במשה, מצא אותי במטבח.

קציצות פראסה

פראסה – פורי – כרישה – לוף – פוארו, זהו ירק דמוי בצל ירוק ענקי, שאפשר להכין ממנו הרבה מאכלים טובים. אחד מהם הוא קציצות הפראסה הנחשבות לטעימות עד כדי כך, עד שהוטבעה האימרה: אני כל כך שבע עד שאיני מסוגל לאכול אפילו קציצת פראסה. למתכון זה, מספר נוסחים ואחד מהם מובא להלן.

חומרים

½ ק"ג בשר טחון
2 ביצים
4 כפות פירורי לחם
¼ כפית מלח
פלפל
3־2 שיני שום כתוש
½ ק"ג החלק הלבן של הכרישה

הכנה

חותכים את הכרישה לטבעות, מבשלים במים עם מעט מלח, עד להתרככות, מסננים, סוחטים בעדינות, ומקצצים.

מערבבים עם שאר החומרים, לשים היטב.

יוצרים מהתערובת קציצות, מגלגלים במעט קמח ומטגנים עד השחמה.

מעבירים לכלי איחסון ומטפטפים על כל קציצה מעט מיץ לימון בעודן חמות. מגישים הסקר (אפילו עם אגריסטדה).

הסיפור

במסגרת עבודה התיידדתי עם שלושה אחים יוצאי סלוניקי, יעקב, אברהם ואליעזר מנמיאס. יום אחד הוזמנתי לארוחת צהריים של יום ו' הנערכת באופן מסורתי אצל אם המשפחה, רשל, מסוג הנשים, שאם תבטק את ידה, לא יראה דבר זה כעירה. כשהגענו לקציצות הפראסה שמתי לב לתוסר מיץ הלימון ושאלתי (בזהירות) לסיבה. מאחר שמבצאי הקרגליצאי היה ידוע, וכיתי במבט הערכה מהגב' רשל, מבט שלא אשכח לעולם, ולהסבר: אחד האחים אינו יכול לאכול מאכלים המכילים חמיצות.

בסיום, על ספל קפה יווני, (דומה לקפה טורקי) הודיעו לי האחים, שאם ארצה אי־פעם להתגייד, ישמחו להמליץ עלי.

והכבוד כולו שלי.

נחשון סומך חולים

נחשון זקצר ממושב תימורים נכה צה"ל, קטוע רגל, דותם עצמו להצלת חולים. עד כה השתתף בשבע עמותות כאלה. ובשלונות אינם מרפים את ידיו

מאת דינה רייס

„אתה חייב לעשות משהו... ד"ר כם סיפר לי עליך ואני מקווה שתוכל להציל את הילדה הזו..." דברי ד"ר מיכאל קנפר מבית חולים „קפלן" ברחובות לנחשון זקצר ממושב תימורים, כדי שיעשה להסטתה הדחופה של עליזה ארביב בת ה־8 ממושב בן זכאי שלקתה באי ספיקת כבד ורק ניתוח השתלת כבד יציל את חייה. בצד עבודתו במשרה מלאה כמנהל שיווק במפעל המושב תומר, סיפר: „אמרו לי באל־על שאין מקום בטיסת אל־על ללונדון. אמרתי להם, אותי זה לא מעניין. חתמתי על ערבויות, והם הזיזו כיסאות, התארגנו מחדש, לא לפני שעיכבו את המטוס והילדה יצאה לדרך". 24 שעות לאחר שהגיעה למרכז הרפואי קינג'ס קולג' בלונדון התדרדר מצבה והיא נפטרה.

נחשון כבר הכיר גם את תחושת המועקה הקשה הזו. לפני שלושה חודשים עמד בראש עמותה להצלת חייו של ג'ורג' קריאף ז"ל מקרית מלאכי, שמת בלונדון לאחר שהוסתל בגופו כבד. אך למרות תחושת התסכול התחולון אין הוא מרים ידיים.

נחשון, בן 38, נשוי ואב לשלושה ילדים, מנהל שיווק במפעל המושב, תומר, הוא נכה צה"ל, שרגלו קטועה עד לירך. הוא נפגע באימון בצבא. טיפולים רבים במשך השנים לא הועילו, ובמקום הפציעה התפתחה גנגרנה (רקבון). כעשר שנים לאחר הפציעה נאלצו הרופאים לקטוע את רגלו עד לברך. אך גם הקטיעה לא שיפרה בהרבה את המצב. כאבי תופת, גרם שלא הגליד הביאו לניתוח קטיעה נוסף. לאחר תקופת שיקום ארוכה לא נמצאה לו פרוטזה מתאימה ובתקופות משבר קשות אלה היה מיואש. משרד הבטחון החליט ללוות אותו למרכז שיקום של הצבא האמריקאי בניו־יורק. במקום שבו הודים קהה שם עם דעיהו דוקי והתאימו לו פרוטזה מיוחדת שבעזרתה זרק סוף־סוף את הקביים ועבר על רגליו. מאז שחזר ארצה, הוא מתפנה לכל כואב, מגייס גם את משפחתו, וקום דבר לא קשה לו מדי: פעם אחת הוא מארגן ערב דיסקו לנוער שכל הכנסותיו קודש לניתוח דחוף של פעוט ופעם אחרת בגייס את ירדנה ארזי ואת אילנית למופע ההרמה למען חולים ועוקים אחרים.

השבוע הצהיר כי כל הכספים שהצטברו בשבע העמותות בהן הכתתף, יועברו לעזרת חולים אחרים.

מתנות בבית־התפוצות

מאת ניצה גורביץ'

לא מכבר נפתחה בבית־התפוצות באוניברסיטת תל־אביב חנות מיוחדת במינה לחפצי יודאיקה. מדובר בתשמישי קדושה ובאביזרים שונים הקשורים להיסטוריה ולפולקלור היהודיים, שעוצבו על־ידי אמנים ומוצגים למכירה.

פמוטים, חנוכיות, מזוזות, קישוטים ועטיפות לספרי קודש, מצופי זהב קראט 14, תכשיטים, כיפות עשויות רקמות אמנותיות, 'חמסות', תליונים, מפות ועוד.

פתיחת החנות נעשתה ביוזמת בית־התפוצות. פנו לחברת „רידה", חברה בת שתי נשים: רבקה סקר ודניאל לובסנבורג. הן עשו את הקולקציה הראשונית, וימשיכו לנהל את החנות.

המחירים נעים בין 10 ש"ח ל־1000 ש"ח. הכל לפי ההשקעה והייחודיות של המוצר. אפשר למצוא שם: פמוטים מצופים בזהב ב־34 ש"ח לאחד, פמוטים אחרים ב־160 דולאר. מחזיק מפתחות מוזהב – 28 שקל. מזוזה מזהבת בעיצוב אמנותי – 115 שקל. חנוכיה דקורטיבית מצופה זהב טהור – 1170 ש"ח כיפה בוכארית – 116 שקל. ישנן כיפות גם ב־250 דולר. מחזיק של מפות שולחן נע בין 60 ל־160 שקל. ועוד דברים יפים ומעניינים במחירים שונים.

מי שמחפש מתנות מקוריות, להביא לחו"ל למשל, ובכלל, כדאי מאוד שיבקר בחנות זו. יש מה לראות בה.

איזי לונג ממליץ ולהיפך

החברה להגנת הטבע מצטרפת למלחמה בירידה מן הארץ

הסתכלו באוח הזה (התינוק הזה שבתמונה), הוא לא יותר יפה מכוך ג'ורג'? ותאמינו לי, הוא גם שר יותר יפה ממנו...

נראה לי שאני מצטרף בזה, אם לא לדעתכם, או לפחות לדעתה של החברה להגנת הטבע, שמנפיקה פוסטרים (10 ש"ח לשישה) להדבקה על קירות חדרי ילדיכם במקום בוי־ג'ורג'ים למיניהם, וגם לוח שנה (11.5 ש"ח) המאוכלס בתמונות של כוכבים הרומים לכוכב שבתמונה.

ואם זה לא יפסיק את הירידה מהארץ, אני לא יודע מה כן.

יש גם יומן מאוייר (בציפורים) למטייל (1.25 ש"ח) וסט של ציפורים (6 ש"ח ה־16).

צילם: יוסי אשבול

נורתה הירייה הראשונה במלחמת שין בשין או: קנאת קונצרנים תרבה שוקולד

בלי שום קשר לעובדה שקונצרן כור עומד לפתוח בית"ר לשוקולד שיתחרה בקונצרן „עלית" אחרי כמה וכמה שנות מונופול, יוצא קונצרן עלית ומפציץ אותנו בשורה של מוצרים חדשים. „הבמבוסים על ידע שווייצרי" – וכדי שלא נשכח את זה, את החלק הזה גם נקרא „שווייצריה הקטנה"(?!)

אתם עוד תראו, שבלי שום קשר, גם בהרי השוקולד יתחילו לרדת. אז, אבראבו ל„כור".

בלי שום קשר, כמובן ■

ספר לילד עם מעורבות הורים

מאת מאיר בראלי

הורים מודרניים רבים משוכנעים שהם טובים יותר מדורות ההורים הקודמים. לפנים היו נותנים לילד ספר שיקרא ולא יבלבל את המוח להוריו, נותנים צעצוע ושישחק בו וכו'. הורים מודרניים רוצים ביותר מעורבות. סדרת הספרים „טוב לדעת" מאפשרת זאת.

כל ספר בסדרה עוסק בנושא אחר. לפני מונח „מסע אל העבר". עיקרו תמונות והטקסט בא להסביר. חלק מהטקסט מנוקד (בשביל הילד עצמו) וחלק לא מנוקד בשביל ההורים, המעיינים בספר עם ילדם. הטקסט המנוקד הן שאלות אל הילד הקורא ואילו הטקסט הלא מנוקד עוזר להורים לקיים את השיחה עם הילד על אודות התמונה.

אגב, יש שם חומר מעניין שגם הורים שאינם בורים כלל יכולים ללמוד ממנו משהו לעצמם.

ספרנו „מסע אל העבר" עוסק בהיסטוריה בדרך לא כל כך מקובלת. אין זו היסטוריה של גילוי אמריקה או מלחמות נפוליון. זו היסטוריה של חיי יומיום של בני אדם. יש שם סיפור על חיי משפחה בדור קודם, על הצפלין והמטוסים הראשונים (ומכוניות בדגמים שאינם קיימים בימינו), על קציר בהרמס ומגל, על האנסים שהגיעו בספינות מפרש אל העולם החדש, על פגישת הספרדים עם האינדיאנים שבסלטון האינקה, על שווקים של פעם ועוד ועוד.

„זמר נודד" מתוך הספר

אלה אינם ספרים שכאשר מגישים אותם לילד אפשר לנוח ממנו עד שיגמור. אלה ספרים בשביל הורים שרוצים להיות מעורבים יותר ככל האפשר עם ילדם.

ספר זה הוצא לאור בשותפות של זמורה־ביתן ומודן־ואקס.

גם פינוק זה כבר לא מה שהיה פעם

מונחים לפני שלושה תכשירי קוסמטיקה שעליהם, באותיות מעוצבות להפליא, מתנוססת המלה „פינוק" (האותיות, אגב, מעוצבות בדיוק באותו עיצוב המשמש גם את המתוק המפורסם הקרוי „פסק זמן").

הראשון – דיאודורנט פינוק, הנותן לך „הרגשה רעננה כל היום" השני – תחליב ידיים וגוף פינוק, „שחוזר לעורך את הלחות הטבעית שלו, הגמישות והרכות"

האחרון – שמפו פינוק – „מעניק לשערך את המראה והצבע המפתק והחיוניים כל כך באקלים הארץ".

ותאמינו לי שאינני זוכר איך הסתדרנו פעם בלי כל הפינוק הזה, בלומר, הייתכן שהגענו בארץ הזאת למה שהגענו בלי שיהיו לנו שלושה מוצרי הפינוק הבסיסיים האלה המהני...

הצלת ה"סיגל" ואזעקות אחרות

מאת יוסף מיכלסקי

"אס־או־אס, אנחנו. בנטיה של 45 מעלות, עומדים להתהפך. על הסיפון 180 נוסעים ו־90 אנשי צוות, הגישו עזרה מיד!" אחר כך שודר המיקום והוברר שהאניה השוודית מרוחקת 6־7 מילין מנמל בקפריסין. הקריאה הנואשת נקלטה ביום קיץ לפנות בוקר, בתחנת החוף בחיפה.

"מדוע אינכם מזעיקים את תחנת החוף בקפריסין?" שאלה חיפה. "קפריסין אינה עונה", באה התשובה.

מנהל תחנת החוף צבי כץ פעל אז במהירות: איתר שלוש אניות שהפליגו לפנות ערב מנמל חיפה – ישראלית, יוונית ויוגוסלאבית – והעביר להן את קריאת המצוקה של השוודים. האניות מיהרו לכוון לעבר השוודים, הגיעו אליהם בזמן קצר יחסית. רוב הנוסעים ואנשי הצוות כבר היו אז בסירות הצלה. האניה טבעה כעבור זמן מה. נוסעיה ניצלו.

ב־8 בבוקר נקלט בתחנה בחיפה שדר־שאלה מהתחנה בקפריסין: "היו הרשות בלילה?" – "כן", השיבה חיפה, "אניית נוסעים שוודית טבעה במרחק 7 מילין מכם".

צבי כץ מספר את הפרשה כמיקרה חריג מאוד. חייהם של רבבות ואולי של מאות אלפי בני אדם ניצלו בזכות תחנות־חוף הפזורות בחופי מדינות בעולם ותפקידן העיקרי הצלת נפש ורכוש (אניות). 24 שעות ביממה, בימי חול וחגים של יהודים, נוצרים מוסלמים ובני דתות אחרים – נמצאים צוותים בתחנות החוף, דרוכים להגיש עזרה.

בתחנה "חיפה־רדיו" זוכרים היטב שני מקרים של הצלה מהזמן האחרון – של היאכטה "אליטיס" וכמובן של אניית המשא "סיגל" של "צים".

"אליטיס" הפליגה מנמל הקישון וכעבור שעה אחרות סידרה אותות מצוקה: מנועה חדל לפעול, לא היתה אפשרות לתקנו, הים היה סוער, קברניט היאכטה לא ידע לקבוע מיקומה אך הבחין שהיא מתחילה להסחף לעבר חופי סוריה. "הצילו!" באמר בשידור, "מעדיפים למות, ולא ליפול לידיים סוריות!" הפעם פעלו הקפריסאים כדרוש. אחרי קליטת ההודעה של "חיפה־רדיו", הזעיקו מסוק מבסיס הצבא הבריטי באי. הטייס איתר את היאכטה, וכעבור זמן מה היא נגררה על־ידי ספינת משמר־החופים הקפריסאי לנמל הקרוב ביותר באי.

הצלת ה"סיגל"

הצלת ה"סיגל" נחשבת לעבודה מסובכת ו"נקיה" במיוחד. ההודעה הראשונה על היקלעותה למצוקה נקלטה ב"רדיו־חיפה" ב־3.7.1986 בשעה 4.46 לפנות בוקר (שעון גריניץ') מהאניה "אמקו 1" של חברת הספנות הישראלית "מריקו". האניה התנהלה על שדר של תחנת חוף יוונית.

"לפי ההודעה פרצה שריפה באניה והצוות עומד לנטוש אותה", נזכר צבי כץ. "פעלנו לפי ספר ההוראות של 'צים'. הואיל והתחנה היוונית היתה מרוחקת, העברנו ל'צים' את מספרי הרדיו־טלפון של תחנות החוף הקרובות לאניה, שמיקומה היה כ־120 מילין מסיציליה. אנחנו מקיימים קשר עם אניות ישראליות ויש לנו תמיד תמונת יום של מיקומן. וכך איתרנו את 'זהר' (של 'צים' גם היא) במרחק תשע שעות הפלגה מ'סיגל'. בינתיים עלתה על התורן 'סיגל' עצמה ורק אחר כך התברר שהאלחוטאי שלה עלה עם קבוצת נוסעים (בני משפחות הימאים) על אניה הולנדית שהגיעה ראשונה אל 'סיגל' הבוערת וממנה הוא קיים קשר אתנו ועם 'צים'. לבסוף כובתה השריפה באניה, אך היה צורך לגרור אותה לנמל באיטליה. איש לא נפגע".

בדיקת א.ק.ג. ממרחקים

"חיפה־רדיו" הוקמה ב־1950, הקיץ הועברה ממשרד־הדואר לחברת "בזק". עם שינוי הכפיפות היא הועברה לבניין חדיש וצוידה במיכשור כהמשוכללים בעולם.

"חיפה־רדיו" פועלת בשלושה תחומים: הצלת אנשים ורכוש, (במיוחד, שהוא התחום החשוב ביותר: הגשת עזרה רפואית דחופה לאנשים באניות; ופעילות בתחום המסחרי גרידא.

הפעילות הבטיחותית (הצלה), כפי שתוארה במקרי "סיגל" ואחרים, מקיפה גם אזהרה מהפצים מסוכנים לכלי שיט. לפני שנה, למשל, כאשר פוזרו מוקשים בים־סוף, קלטה ושידרה התחנה הודעות רבות על מיקום המוקשים שנתגלו. העזרה הרפואית מאורגנת בהסגרת שירות "מדיקו" במקרה של הודעה דחופה מאניה (ברדיו־טלפון או במורס) על מקרה מחלה באניה, מועברת ההודעה לבית־החולים רמב"ם בחיפה ומתבקשות הוראות לטיפול־תשובה. במקרים מסובכים מקשרים ישירות את רב־החובל האניה עם בית־החולים. היו מקרים שחולה הולך מאניה בסמוך או הועבר רופא לאניה, במסוק או בספינת משמר החופים, ובמקרים קרובים לחופי הארץ בספינת כלים של חיל־הים. תודות למיכשור החדיש אפשר כיום לבצע בדיקת א.ק.ג. ממרחק רב ולהעביר הוראות בהתאם. חיי אדם רבים ניצלו בעזרת "מדיקו". לדברי צבי כץ ימאים ישראליים מעדיפים תמיד להתקשר לארץ במקום לנמל הקרוב. היו מקרים שניתנה עזרה לאניה שהפליגה ליד חופי יפן.

התחנה משדרת ארבע פעמים ביממה תחזית מזג אוויר לאניות צי הסוחר באשר הן. כל רב חובל ישראלי מקפיד לערוך באונייתו שבלב ים, בשעות קבועות, תצפיות מטאורולוגיות ולשדרן לתחנה וזו מעבירה אותן לבית־דגן, שם "מבשלים" את התחזית ושוב מעבירים אותה לאניות באמצעות "חיפה־רדיו". כמובן, משדרים גם לאניות אזהרות מפני רעידות אדמה הפוקדות את קרקעית ים (הסרט "פוסידון").

הפעילות המסחרית, שתמורתה גובה התחנה תשלום, כוללת העברת מברקים ושיחות רדיו־טלפון מרב־חובלים לחברות ספנות, מחברות ספנות לקברניטים, בנושאי פריקה, טעינה ואחרים, שיחות אנשי צוות עם בני משפחותיהם ושיחות נוספים.

בעקבות טביעת ה"טיטאניק"

תקנות השימוש בקריאות עזרה עודכנו מדי פעם, בין השאר אחרי אסון ה"טיטאניק" שבחקירתו הוברר כי הודעות על קרחונים מסוכנים נעלמו מתחת לכמאת מברקי הברכה שנקלטו באנית הפאר, בהפלגת הבכורה שלה, ולא נמסרו לרב חובלה; ובאניית־משא מרוחקת מהקרחון מרחק ראיה בעין לא מזויינת, סגר האלחוטאי את המכשיר, והלך לישון. כיום מצויידים האלחוטאים באניות במכשיר "בריחת אזעקה" הפועל גם כאשר חדר האלחוט לא מאוייש.

בהתאם לחוק בין־לאומי, כל אניה בנפח שמעל 1500 טונות חייבת להיות מצויידת במיכשור מורס (נוסף לרדיו־טלפון). כלי שיט קטנים יותר יכולים להצטייד במיכשור כזה, אך מוטלת עליהם חובת הצטיידות ברדיו־טלפון.

קורה שהמיכשור אינו משדר בעוצמה הדרושה וגם לכך ניתנה תשומת לב. בביקורי ב"רדיו־חיפה" הבחנתי בשני שעוני־קיר גדולים, האחד מוצב אל מול שורת העמדות של הקשבים לשידורי־מורס, והשני – כנגד עיני המאיישים את עמדות הרדיו־טלפון. שטח לוח השעון הראשון שבין הדקות 15־18 והדקות 45־48 צבוע באדום, בעוד שבשעון השני הצבע הירוק מכסה את פרקי הזמן שבין הדקות 00־3 ו־30־33. "באותן דקות שולטת דממה אלחוטית או דממת הרדיו־טלפון לקליטת הודעות מצוקה של כלי־שיט מצויידים במשדרים חלשים. בדקות האלה זכות השידור רק לאניה במצוקה.

חיים חפר (במרכז) ואליהו נאור (לידו) חותמים על הכתובה של בני הזוג מימון אשר הרב פרופ' פנחס פלאי (משמאל) משיאים בחופה וקידושין

הכתובה: מי פוסל חתימת חפר ונאור?

מאת אמיר רוזנבליט

לפני שבועות אחדים נשא יו"ר אגודת הסטודנטים לשעבר באוניברסיטת בן־גוריון בנגב, אבנר מימון, לאשה את אלכסנדרה, בתו של העתונאי מרדכי ארציאלי. את טקס הנישואין במלון "נאות מדבר" בבאר־שבע ערך ראש החוג למדעי היהדות באוניברסיטת בן־גוריון הרב פרופסור פנחס פלאי. על הכתובה חתמו כעדים הפזמונאי חיים חפר וראש עיריית באר־שבע לשעבר אליהו נאור.

ימים אחדים לאחר החופה, בא החתן הטרי אבנר מימון למשרדי הרבנות בבאר־שבע ושם אמר לו הרב וייספיש לבנון כי הכתובה שבידו אינה כשרה, כיוון שלא צויין עליה תאריך, אך אורח דיבורו השתנה פלאים כשראה מי בעצם חתום על הכתובה. מספר מימון: "לפתע התפרץ הרב וייספיש בלשון בוטה נגד חפר, נאור והרב פלאי וזה משום כבוד הרב פלאי לא אחזור על מילות הגנאי שהשמיע נגדם". עד מהרה הוכנס לעניין גם רבה האשכנזי של באר־שבע אליהו כץ. "כץ טוען," סיפר מימון, "שחיים חפר ואליהו נאור אינם יכולים להופיע כעדים על הכתובה כיוון שהם אינם יהודים כשרים. הרב כץ אף ציין, שהוא פסל את חפר משום דעותיו בעניני דת, על נאור אמר שאינו שומר מצוות ואינו מקפיד על שמירת השבת".

גם לגבי כשרות הרב פרופ' פנחס פלאי לערוך קידושין היו לרבנים המקומיים ספקות. פלאי (אחיו של הרב שמואל הכהן אביחור) הוסמך לרב על־ידי הרבנות הראשית בירושלים. "מסיבות רגשיות ומשפחתיות העדפנו שהרב־פלאי יקדש אותנו", אומרת הכלה הטריה אלכסנדרה. "סבו של פלאי חיתן את הורי של הורי. הדבר נעשה למסורת ורצינו להמשיך אותה. אולי לא מצא חן בעיני הרבנים [illegible]".

תגובת הרב אליהו כץ: "כתובה ללא תאריך פסולה לחלוטין, אפילו יחתמו עליה עדים קדושים. גם השורות הראשונות בה נכתבו לא נכון. אישית אין לי דבר נגד הרב פלאי, אך מי שחותם על כתובה כזאת מבזה את ההלכה. הרב פלאי עצמו אינו מוסמך לערוך חתונות, אבל כיוון שבני הזוג התעקשו, נכנענו להם. חוץ מזה, מדוע עושים מזה עניין גדול? בני הזוג צריכים לבוא לרבנות, והחתן יקדש את הכלה בשנית ושלום על ישראל".

בני הזוג מימון מצידם, אינם מתכוונים לוותר. אבנר: "מדובר פה בעניין עקרוני ובכבודם של אנשים מכובדים. יכולתי לקחת את אשתי ולהינשא מחדש. אבל בני משפחותינו נפגעו. ובכלל, מדוע הרבנים נתפסו דווקא לנישואים שלנו? הרי נאור חתם בעבר על עשרות כתובות".

גם רבה הספרדי של באר־שבע מישאל דהאן טוען כי עדי הקידושין אינם כשרים, כיוון שלדבריו הם מחללי שבת בפרהסיה. "במיוחד חיים חפר, שהוא מחלל שבת גדול. גם נאור מחלל שבת ויש אף עדים לכך", אומר דהאן. מגיב על כך אליהו נאור: "אינני מכחיש שאני נוסע בשבת ואלה חיי הפרטיים. האם זה פוסל אותי לחתימה ולעדות? פורמאלית אף אחד מהמועצה הדתית לא הודיע לי שאני פסול לחתימה או לעדות על כתובות וקידושין".

חיים חפר, מצידו, כשמע שש אלי קרב בעניין זה. "התופעה מבליטה את צביעותם של אנשי הממסד הדתי. על פי ההגיון שלהם שמונים אחוז מילידי המדינה הם ממזרים וכהנים יתחתנו עם גרושות, כיוון ששמונים אחוז מעדי הקידושין הם מחללי שבת. אתה יודע מה אעשה? אזמין את כל העדים הללו למסור ארצי, כדי להראות כאן מי פסול ומי כשר. כל העניין הזה הוא תירוץ כדי לגנות מספר אנשים שלא נושאים חן בעיני הרבנים המקומיים. אבל אצלי זה לא ילך. אם הרבנים בבאר־שבע מחפשים מלחמת תרבות, יקבלו אותה, עם הרבה [illegible]".

הרב פרופ' פנחס פלאי סותר, למעשה, את גירסתם של הרבנים. "הכתובה נשאה תאריך, אני [illegible] אין עדים לא־כשרים. אולי הרבנים נרעשו מכך שחדרתי לטריטוריה הרבנית שלהם? יתכן. אני מוסמך לרבנות והחתנתי כבר מאות זוגות. אתבע את עלבון בני הזוג ואת עלבונה של ההלכה בכל אינסטנציה משפטית. לא ייתכן שהדת תשמש כלי לניגוח כלפי אנשים שאינם נראים לרבנים".

ערב זובידאת: על נאמנות ותמורה

מאת יצחק מרידור ומוחמד חליליה

רמטכ"ל ואלופים בצה"ל מתחבקים עם לוחמים בדווים, עם אבות ואחים של נופלים בדווים או עם נכי צה"ל בדווים אינם חזיון נדיר. ואכן, בקבלת הפנים שערך השנה הרמטכ"ל לכבוד חג הקורבן לנכבדים הבדווים בצפון נשמעו, מפי רב־אלוף משה לוי ואחרים, ביטויים על אחוות לוחמים ודברי שבח כנים לבני העדה הבדווית ש"איתם אנו הולכים כתף אל כתף ויד ביד בכל מערכות ישראל".

אבל אי־אפשר להתעלם מדברים קשים שהשמיע באותה הזדמנות עצמה המוכתר של ביר אל־מקסור מוחמד ג'דיר: "התמורה שאנו הבדווים מקבלים ממדינת־ישראל על נאמנותנו ועל שירותינו בצה"ל, במשמר הגבול, במשטרה ובכל שירותי הבטחון על הקורבנות הרבים שהקרבנו היא – לצערי – בכי של נשים העומדות מול בתים הרוסים".

שבועות מעטים לפני אותה קבלת־פנים, ולא רחוק מהחצר המוריקה של המועצה האזורית עמק יזרעאל, שם היא נערכה, התרחש אירוע אחר, אירוע מדכא ומיותר. כוחות משטרה גדולים נאלצו להשליט סדר על הגבעות הסמוכות לקריית טבעון באיזור מגורי שבט ערב זובידאת. בדווים נרגזים הקבילו במטח אבנים אלים ביניהם משטרה שבאו – לפי הרגשת בני השבט – להכין את השטח לביצוע צווי הריסה של בתים שנבנו ללא רשיון.

הידיעות על שוטר שנחבל ועל המעצרים שבוצעו עשו כותרות, אך היו להן גם תוצאה חיובית: ביוזמת ראש עיריית עפולה ח"כ עובדיה עלי עלתה בעיית שבט ערב זובידאת לדיון בוועדת הפנים של הכנסת, וזו אף החליטה לקיים סיור בשטח.

כ־50,000 נפש מונים התושבים הבדווים החיים בצפון ישראל. הוועדה הבין משרדית לפיתוח היישובים הבדווים מנסה זה 20 שנה להתמודד עם בעיות שנוצרו בשטח בשל אורחותיהם המיוחד של הבדווים. כ־80 אחוזים מכללם רוכזו במקומות ישוב, ביניהם מצליחים יותר ומצליחים פחות. (בוסמת טבעון, בית זרזיר, ביר אל מקסור, מקמאן, טובא, ערב על שיבלי, איבטין, אום אל ר'אנם, כעביה, חילף חג'אג'רה, עכברה, נחל צלמון ועוד). נעשה מאמץ לבנות תשתית מינימלית מתקבלת על הדעת, של שירותים מוניציפאליים: כבישים, חשמל, טיפת־חלב, מרפאות, בתי־ספר יסודיים ותיכוניים. אך 80 אחוזים אינם 100 אחוזים ומבין השבטים שבעיותיהם לא זכו עדיין לפיתרון, ערב זובידאת הוא הגדול ביותר. כ־2000 מבני שבט זה התמקמו בבוסמת טבעון וכ־2500 האחרים מפוזרים על הגבעות שבסמוך לקריית טבעון על שטח של כ־15,000 דונם.

אומר ממלא מקום יו"ר ועדת הפנים ח"כ עובדיה עלי: "הפיזור העצום הזה הופך את מתן השירותים המוניציפאליים לאורחים אלה – הידועים באמנותם למדינה – לבלתי אפשריים. הפתרון היחיד הוא בריכוזם בשטח קטן יחסית, אולי בסמוך לקריית טבעון". ואכן, החליטה ועדת הפנים, בתום הסיור שערכה בשטח, ש"יש להרחיב את מרחב התכנון של המועצה המקומית קריית טבעון ולהעמיד לרשות המועצה את המשאבים הדרושים לה בתכנון האיזור האמור כדי למצוא פתרון הולם וצודק לבעיית ערב זובידאת".

בגבעות שעליהן התמקם שבט ערב זובידאת ניתן למצוא בתי־אבן עתיקים בני 60 עד 80 שנה שנבנו לתפארה ע"י שייכים בדווים על קרקע פרטית הרשומה בטאבו. כ־1000 מבנים שהוקמו ללא רשיון מצויים כיום בשטחים שעליהם יושבים אותם 20 אחוזים (חמישה שבטים) מכלל האוכלוסיה הבדווית בצפון, שהפתרון של ישובי הקבע לא הגיע אליהם. על ראש הרוב המכריע של בעלי בתים אלה מרחפת כחרב דמוקלס אימת צווי ההריסה.

הקמתם של ארבעה־חמישה ישובי־קבע בדווים נוספים בצפון תפתור, לדעת כל המבינים, חלק גדול מהבעיה ותאפשר מתן מעמד חוקי לרוב הבתים וגם מתן שירותים מוניציפאליים.

בדווים משבט ערב זובידאת ועדר העיזים שלהם ליד הבית שנדון להריסה

תיקון עולם בהתכתבות: האיש שהיה טוסקניני לרגע

מאת יעל ארמוני

שמשון הגיע למערכת "דבר" בירושלים ובידו מעטפה חומה גדולה ובה אינספור מכתבים, שכתב במרוצת השנים לשרים, חברי כנסת, משרדי ממשלה, גופים ציבוריים. התכתובת הענפה עוסקת במגוון רחב של נושאים מהצעות ייעול לחיסכון במים ועד לתיקון הליקויים בבית הבראה באיזור חיפה. על כל מכתב מצויינות בכתב־ידו של שמשון הערות בדבר הטיפול שבה זכתה פנייתו. על תלונה ששלח למשרד־התחבורה על נהג־מונית שגבה סכום מופרז בעד נסיעה, רשם "רחמנות מצידי על נהג מבני המיעוטים" במקרה זה הסתפק שמשון באזהרה.

כשהגיע למערכת "דבר" – עוד לפני שסיימתי לשאול מי הוא ענה שמשון: "אני לא העיקר. העיקר מרוכז במעטפה. אינני מעוניין להתפרסם אבקש שתציינו רק את שמי הפרטי. כל חיי אני שואף להתריע על ליקויים. לעתים יכולים השיפורים שאני מציע להציל חיי אדם. לעתים נועדו לשפר את איכות חיינו. השתתפתי בבנין הארץ והיום אני עד להתפוררות הבנין הזה. אני מצטער שאני מתרגש אפילו פה, בשיחה הרגועה אתך אבל זה טבעי שאיני יכול להלחם בר".

עיון בתיק המסמכים של שמשון מגלה תכתובות עם ועדות הכנסת, משרד התקשורת, משרד הבריאות, נשיא המדינה, התזמורת הפילהרמונית, מבקר המדינה, רשות השידור ועוד ועוד. במכתב לשר המשפטים משנת 1982 הוא מתריע על חוסר משמעת אזרחית, ומציע לשאוף "לכיוון נבון חדש של מנהיגות, שירחיקנו מהדרדרות נוספת לסילוף עקרונות התורה, עבריינות, הפקרות... אנו מתגעגעים למצב של חוק וסדר כפי שהולם ליחסי אנוש, ליהדות מתורבתת ולעם התורה".

עוזרו האישי של שר המשפטים השיב לשמשון כעבור חודשיים וחצי. במכתב נאמר: "אין אנו יכולים לעשיב (כן, לעשיב – י.א.) אלא בכל מה שקשור לתחום פעולתו וסמכותו של משרד המשפטים..." שמשון סימן בעט אדום קו מתחת למלה השגוייה, ורשם לידה סימן שאלה. גם האיחור בתשובה נרשם.

במכתב למבקר המדינה לפני כחודשיים ציין כי בכל הקשור לחיסכון במים ראוי לתת תשומת לב מיוחדת "למקומות ציבוריים ופרטיים באזורים של תושבי המיעוטים, העלולים לגרום בזבוז מכוון. גם חוגים דתיים, בבתי ספר, בבתי־כנסת ועוד, נוהגים להשתמש במים יותר מהמכוונה הדרוש לצרכי נטילת ידיים בכלל ולברכת כוהנים בפרט. רצוי להשתמש בסוגי סבון בלי או במעט שומן ושמן, שבלי מים רבים אפשר לשטוף את הגוף".

שתי מלחמות גדולות מנהל שמשון זה זמן רב. אחת נגד עישון במקומות ציבוריים ואחת נגד השמעת רדיו ברכב ציבורי. תוך כדי השיחה עמו אני שולחת את ידי אל קופסת הסיגריות שעל שולחני. "אני מאד מבקש ממך לא לעשן. העישון מפריע לי מאד", אומר שמשון ונזכר במעשה שהיה לאחרונה כשאושפז בבית־חולים. "ישבתי בחדרו של הרופא שעישן סיגריה וביקשתי ממנו לחדול. לבקשתי השיב הרופא: "אם כך, אדוני, נמשיך בשיחה אחרי שאגמור לעשן את הסיגריה". שמשון אינו אומר זאת במפורש אך נראה שהתשובה פגעה בו. לעומת המקרה בבית החולים מציין שמשון בסיפוק כי תלונתו על פקידת הבנק שעישנה לוותה בהתנצלות מפי מנהל הסניף. אסור לאבד את התקוה.

"מאז ומתמיד היה לי חוש ביקורת ותמיד מתחתי ביקורת על תופעות שונות. למשל, הבחנתי שאנשים מתנגדים לרעש. הצטרפתי למועצה למניעת רעש וזיהום אויר. בראשית מאבקי ברעש התנגדתי להתקנת מקלטי רדיו בכל סוגי כלי הרכב. בשלב מאוחר יותר, כשהבנתי שזו מלחמה אבודה, הסתפקתי במלחמה ברעש ברכב ציבורי. ניהלתי תכתובת ענפה עם הנהלת "אגד" אבל הם מתחשבים יותר מדי בדרישות הנהגים המבקשים להאזין לרדיו". מישהו ממשרד התחבורה כתב לשמשון כי הוא האדם היחיד מבין מיליוני המשתמשים בתחבורה הציבורית המתנגד לרדיו ברכב ציבורי. שמשון מספר כי אדם זה המליץ על הפעלת הרדיו "משום שזה מרגיע את עצבי הנהגים". "אני מצדיק רדיו בכבישים שקטים ומשעממים", אומר שמשון, "אך בשום אופן אין הצדקה להפעילו בתחבורה הפרועה בערים. מומחה מהטכניון אמר לי פעם כי הוא מתרשם שהשמעת רדיו בקולדים מפריעה לריכוז של הנהג".

שמשון, יליד ברלין, עלה לארץ ב־1934. בתחילה עבד כנגר ואחר־כך בבית־חרושת לתרופות בחיפה. בין השנים 1935 ל־1942 שימש סדרן בקולנוע "ארמון" בחיפה. מאותן שנים הוא זוכר את הופעתו של המאסטרו ארתורו טוסקניני באולם הגדול שהכיל כ־3000 מושבים. "מנהל האולם, מר לואיס צ'ויק ביקש ממני, לפני ההופעה, להתכונן למסור הודעה בעברית ובאנגלית מעל הבימה לפני תחילת הקונצרט. מיד ובמקום סירבתי למלא את בקשתו כי לא הייתי מסוגל לכך. קצת לפני תחילת הקונצרט, שהתקיים כמובן באולם מלא עד אפס מקום, לפני קהל מעורב, כולל הפקידות הבכירה של שלטון המנדט, ניגש אלי מר צ'ויק עוד פעם ואמר שלא מצא איש שיוכל למסור את ההודעה. נאלצתי להסכים. הרגשתי שהמתח גדול וכשעליתי על הבמה באותו מקום שם טוסקניני היה צריך להופיע בחזית התזמורת, קיבלו את פני במחיאות כפיים סוערות כי חשבו כמובן שברגע זה טוסקניני עולה לבמה. כך נהייתי לטוסקניני דקות ספורות". ההודעה שצריך היה שמשון למסור היתה שהמאסטרו מבקש מן הצלמים להמנע מלצלמו ב"פלאש".

מ־1942 מתגורר שמשון בירושלים. ב־1974 יצא לגמלה מקומת הצטרף למבקר עיריית ירושלים כמשקיף. עתה הוא משמש כמתנדב במשרד מבקר־המדינה והוא חבר בועדת איכות הסביבה של ארגון עולי אוה"ב וקנדה.

את התכתבויות עם נציגי הרשויות החל שמשון בסוף שנות ה־50. "המטרה היחידה היתה להציל חיי אדם בכל הנוגע לרעש". על עצמו הוא מעיד כי הוא אדם מתון, ליברל. "הצעתי לחוגי המערך להשתמש במאמרים שמתפרסמים ב"דבר" וב"על המשמר" כדי להפיץ את דברי המפלגה בקרב אנשים הקרובים לליכוד". כן מעורב שמשון בעצומה להבנה בין יהודים לערבים.

ועל שאלתי בעניין בני אדם הדומים לו: "לא אני מכיר מישהו המתכתב בצורה כה אינטנסיבית", אומר שמשון.

תל־הרור – ארכיאולוגיה במצור

ארץ חמדה / צבי אילן

תל הרור נמצא בצפון־מערב הנגב, בפארק שרשרות של הקרן הקיימת, ליד נחל גרר. חפירה נערכת בו זה ארבע שנים וספק אם היה הדבר מתפרסם, אילולא הפריעו קבוצות של חרדים מפריעות בעשרת הימים האחרונים של החפירה שנסתיימה לא מכבר. הם טענו שחושפים במקום קברים יהודיים ובאו יומיום לפגוע בחפירה. שטחי החפירה גודרו והחפירות התנהלו תוך הצקה בלתי פוסקת של ה"אתרא קדישא" מירושלים ואברכי נתיבות ואופקים, בכללם חוזרים בתשובה. מנהל החפירה במקום מטעם אוניברסיטת באר שבע פרופ' אליעזר אורן, שעמד תחת לחץ אישי ואיומים טלפוניים, אפילו על בני משפחתו, הביע אכזבתו מהציבור החופשי באיזור, שלא נחלץ לעזור לו, או לפחות להביע סולידריות עם החופרים. הוא פנה לנציגי קיבוצים באיזור והעלה הצעות, אך פרט לכמה ביקורים לא נעשה מאום. הזירה נותרה בידי החרדים. "הרס אתר ארכיאולוגי חשוב באיזור לא נראה מספיק חשוב כדי לפעול ולקיים לפחות נוכחות בשטח", אומר אורן.

נר בעל שבע פיות מהמקדש הכנעני (תקופת הברונזה התיכונה ג') שנחשף בתל־הרור

עונה מוצלחת ביותר

למרות ההפרעות היתה עונת החפירות מוצלחת ביותר, והוסיפה מידע חשוב על התל ועל ההתיישבות באותו איזור. בשטח בו נתגלו בשנה שעברה מחסנים מסוף התקופה הישראלית, נוספו ממצאים נוספים, רבי חשיבות. אשתקד נתגלו קנקנים שעליהם שמות בעברית, ובכללם אחד שעליו כתובת פלישתית־נגבית, הכוללת הן את השם הפיניקי־עברי "לבגר" והן סימן־ראות מצרי (ענה) וספרות הייראטיות־מצריות. השנה נמצא, שתיכנון הבניה של המחסנים היה מושכל ונעשה במחשבה תחילה. לצורך יצירת מפלס נבנו מעין חדרים תת־קרקעיים, ארגזים אטומים, ורק עליהם הונחו רצפות המחסנים. במחסנים נמצא שפע קנקני אגירה, צפחות, כלים מחרס, וערימות של משקולות נול לאריגה. נמצאה גם צלמית פריון שלמה מטיפוס חדש, מצרי. המחסנים נמצאו חרבים, מכוסים בכת שריפה עבה. אורן מניח שהחורבן קרה בערך בשנת 600 לפני הספירה, באחד המסעות של מלך מהשושלת הסאיסית המצרית.

המחסנים היו חלק ממרכז צבאי ומינהלי אשורי, שהוקם כאן במאה השמינית לפני הספירה כחלק ממערכת ביצור ומינהל לנוכח המאחזים המצריים בדרום מישור החוף וצפון סיני. מעל לחורבות המחסנים נמצאו שכבות מהתקופה הפרסית, כולל בניה (בדרך כלל מוצאים מתקופה זו רק בורות וממגורות) ובהן כלי יבוא מיוון ומקפריסין, בכלל זה כלי אפייני שלם (לקיטוס) וכתובת ארמית על חרס (אוסטרקון) שעליו רשימת שמות.

מקדש כנעני

לרגלי התל משתרע מישור מוגבה, מעין עיר תחתית, שנערכו בו השנה, לראשונה, חפירות והממצא מפתיע ביותר. בשטח אחר שמדרום מזרח לתל נמצאו שרידי בניין מידות, כנראה מקדש.

טרור, חרטה, שיקום

מאת שמעון וייס

באחת משבתות אפריל 1984 ידעו רק מעטים על מעצר כמה מראשי המתנחלים ביהודה ושומרון ובגולן, בחשד כי הם שביצעו את שורת מעשי הרצח ונסיונות הרצח בגדה. הגענו, קבוצת עתונאים וצלמים, אל שער הכניסה של מושב רמת־מגשימים בדרום הגולן. שמות העצורים נלחשו מפה לאוזן. אחד מהם היה יצחק ("עקלה") גנירם מרמת־מגשימים.

שער המושב היה נעול כמדי שבת. נכנסנו בכל זאת והתקרבנו אל בית־הכנסת. החברים עמדו אותה שעה בעיצומה של התפילה. כאשר הבחין בנו, יצא מפתח בית־הכנסת אורי מאיר, אולי הדמות הבולטת במושב. ניסינו לדלות ממנו פרטים על אודות המעצרים, אך לשווא. מאיר הורה שאינו יודע דבר זולת העובדה שיום קודם לכן בא מי שבא ולקח את גנירם למעצר. לא העלינו על דעתנו שאורי מאיר עשוי לדעת יותר ממה שהוא מוכן לגלות.

כעבור כמה ימים, עוד באותו שבוע, נודע על מעצרו של אורי מאיר עצמו. אם מעצרו של גנירם לא גרם לתדהמה, כיוון שידועות היו השקפותיו, הרי מעצרו של אורי מאיר, מראשוני רמת־מגשימים ומי שהקים את המפעלים האזוריים, הדהים כמעט את כל מכריו בגולן.

אורי מאיר נעצר, נחקר, הודה בעבירות שיוחסו לו – סיוע בתכנון והשתתפות בנסיון לפגוע באחד מראשי הערים בגדה – נשפט ונידון למאסר שלוש שנים. לפני קצת למעלה משנה חנן אותו נשיא המדינה. אורי מאיר שוחרר, חזר למושב בגולן, אך זה לא היה זה האיש הצעיר והחרוץ שהכל הכירו בגולן. ניכר בו שהוא שבור נפשית. החרטה על מעשהו, שהביע במהלך משפטו, ועדותו שלפיה הוזמן לפגישה בלי שידע את מטרתה וכך נפל ברשת המחתרת היהודית, לא הקלו על מצוקתו.

במושב הוותיק בגולן נחצו החברים חובשי הכיפות. הסתייגות ביחסם לתופעת המחתרת היהודית. רבים הסתייגו ממעשיה ומתוכניותיה ולא הסתירו כעסם והפתעתם על כך שאורי מאיר, אשר ייחסו לו דעות מתונות בהשוואה לחבריו, נתן יד לפעילות בארגון טרור.

מאיר עצמו, אחרי שיחרורו ממאסר, ניסה להשתקם ולשוב אל הפעילות הציבורית שבה אהב. הוא העמיד עצמו לבחירה לתפקיד מזכיר המושב. אסיפת חברי המושב תמכה בו, אך למחרת היום התכנסה המזכירות ודחתה את החלטת האסיפה. לא קשה לנחש מדוע. נמצא טעם לפגם בבחירתו כמזכיר מושב רמת־מגשימים זמן קצר לאחר צאתו מן הכלא. ההחלטה הקשתה על אורי מאיר לשוב ולהשתלב במושב. בפומבי מיעט להתבטא על מעידתו, אך בשיחות פרטיות חזר ושב כי שגה והתקשה להסביר כיצד הקדים.

לפני זמן מה החליטה משפחת מאיר כולה לנטוש את רמת־מגשימים ואת הגולן, כדי לאפשר לאורי לנסות להיחלץ מהמשבר שגבר עליו. ובשבוע שעבר עברה המשפחה למושב כפר־מימון בדרום כדי לפתוח שם פרק חיים חדש. אורי מאיר נטל על עצמו את האחריות לתיעוש האזור ממש כפי שעשה בגולן. אולי זה ישיבו אל מה שהוא השיב לעשות – לבנות ולפתח.

هكذا من الاصل

פיחניצ'ק ומיליינקו נותרו במירוץ לאימון הנבחרת

מאת אשר גולדשלגר

אנטולי פיחניצ'יק, לשעבר מאמן נבחרת ברה"מ, או מירוץ מיליינקו, לשעבר מאמן הכוכב האדום בלגרד, ייבחר לתפקיד המאמן הלאומי הבא של נבחרת הכדורגל. כך הוחלט אתמול בישיבת הועדה לקביעת המאמן הלאומי הבא של נבחרת הכדורגל.

מינוי אחד מהשניים לתפקיד המאמן הלאומי הבא מותנה בקבלת אשור העסקה ממשרד הפנים של שני המאמנים. חברי הועדה גרסו, כי אם השניים יקבלו רשיון עבודה, יש מקום להעסיקם בתפקיד מאמן הנבחרת.

מנהל ההתאחדות, יעקב אראל, הגיד אמש, כי אם יתקבלו רשיונות העסקה של השניים יחל משא ומתן כספי. אם אחד מהשניים בלבד יקבל אשור העסקה, הרי הוא זה שיוגדר כמאמן הנבחרת אם יענה גם לקריטריון הכספי.

יו"ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל, שאול סוירי, אמר אמש, כי ההתאחדות לכדורגל תחכה לקבלת הרשיונות ורק לאחר מכן תחל במו"מ. לשניים ניתנה ארכה של שבוע להשגת הרשיונות. אם לא יוכלו לעשות כן, תאלץ ההתאחדות לכדורגל למנות מאמן ישראלי.

על מנת להכין את עצמה לאפשרות של מינוי מאמן ישראלי החליטה אתמול הועדה לקביעת מאמן זר, כי אם ייכשל המו"מ עם השניים ימונה צוות ישראלי לנבחרת הלאומית. אתמול, במהלך הישיבה, הוצעו חמישה מועמדים לאימון הנבחרת הישראלית: שוייצר, שפיגל, בכר, לבקוביץ וטוף.

שאול סוירי אמר אמש, כי בשבוע הבא יוחלט סופית על מינוי מאמן, גם אם יהיה זה ישראלי. סוירי הדגיש, כי לא תהיינה ישיבות נוספות מעבר לזמן בשבוע הבא, שבה גם ייודע אם לפיחניצ'יק או למיליינקו יש רשיונות עבודה מארצותיהם.

הכדורסלן ריכליס יוצא לארה"ב

מאת משה כהן

כדורסלן מכבי ר"ג, ניר ריכליס, עומד לצאת לארה"ב בשבת כדי ללמוד ולשחק במכללת לונג־איילנד. ריכליס הולך בדרכם של יואב סימון ומוטי דניאל.

נודע, כי ארה"ב קורצת לעוד כמה כדורסלנים צעירים ונראה כי ריכליס אינו האחרון ברשימה.

לשאלה מדוע הוא עוזב את קבוצת מכבי ר"ג, השיב הכדורסלן: "הרגשתי שאני נעצר בר"ג. בארה"ב יש לי אפשרות ללמוד ולהתקדם. האמת היא שאני עוזב את הקבוצה ברגשות מעורבים. הבעיות עם הקבוצה טרם נפתרו. עורך־דיני הציע להנהלה כמה הצעות, אך טרם קיבלנו תשובה. בכל מקרה, בקשתי להיכנס להסגר בינלאומי – תקפה".

הכדורסלן הצעיר מדוע לקפיי הגליסה שיהיה לו בארה"ב, אך לדבריו יש לו שם מספר ידידים שיעזרו לו להרגיש כמו בבית.

דרישה לפרק קבוצת הכדורסל של הפועל ר"ג

הדיון בעתידה של קבוצת הכדורסל של הפועל ר"ג יימשך בבית־המשפט המחוזי בת"א.

אתמול, הפתיעו נושי הקבוצה שעורכי־דינם דרשו בשמם לפרק את הקבוצה. אלברט חמו, הממונה על שיקום הקבוצה, טען כי פירוק הקבוצה ימנע מבעלי החוב לקבל את כספם. הוא הציע להגיע להסדר כדי שהכבל יהיו מרוצים.

אבל טען חמו כי פרס לקפלן ומליבאק הוא הגיע להסדר עם שאר 23 נושים.

טורניר פתיחת העונה בראשל"צ

מאת ניסן פרידמן

קבוצת הכדורסל של מכבי ראשל"צ התקבאה בקבוצת הכדורגל המפוארת של האגודה. בכוונת ראשי הקבוצה לעלות על המפה הלאומית בתום העונה הנוכחית. ביום ראשון תארגן מכבי ראשל"צ טורניר כדורסל מרובע לכבוד פתיחת העונה.

בטורניר ישתתפו מלבד הקבוצה המארחת גם סגנית האלופה, אליצור נתניה, הפועל ת"א וביתי"ר ת"א. המשחקים ייערכו בהיכל הספורט ומשחק הגמר יהיה ביום ד'. תחילת הטורניר בשעה 7 בערב.

בהפסקה בין המשחקים תתקיים תחרות מסקרנת בהטבעה לסל בהשתתפות כוכבי הקבוצות המתחרות.

לברקוזן – קלן 1:4

פ.ס. קלן נחלה תבוסה ביתית על־ידי לברקוזן 4:1 כשאת השערים למנצחת הבקיעו הבינלאומיים ולפגאנג רולף, הרברט ואס, וכן פלוריאן הינטרברגר וקריסטיאן שייר. סטפן אנגלס כבש למארחת בן הנקודה הלבנה.

לברקוזן מוליכה עם שבע נקודות מארבעה משחקים ומקדימה בהפרש שערים את המבורג, שניצחה את איינטרכט פרנקפורט 0:2.

וורדר ברמן במקום השלישי (6) ניצחה את מנשנגלדבאך 1:2 משעריו של מיכאל קוטצופ, אחד בבעיטת 11. ג'ינטר טיילה כבש למובסים.

אורדינגן נוצחה על ידי שאלקה 2:1, כשאת השערים למנצחת הבקיעו אגנדה ביסטרם וקלאוס טאובר. וורנר בוטגרייס כבש לאורדינגן בבעיטה תותח מ־25 מטרים.

דיסלדורף ניצחה את העולה החדשה המבורג 0:2.

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי עמק חפר
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה עמק חפר הופקד שינוי תכנית הנקרא "שינוי תכנית מתאר מקומית מס' עח/5/20" ביחד עם התשריט המצורף אליו.
עיקרי הוראות השינוי: שינוי יעוד אזור לתכנון כולל לאזור ציבורי פתוח.
ואלה הם הגושים והחלקות הכלולים בשינוי התכנית: גוש 8533 חלקות 38, 34, 40, 41, במקום שהמנה העמקים (עמיר) ליד מושב הכבאלה השרון.
כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך על־פי סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה, ועליה לכלול פרוט התנגדות ולהיות מלווה בתצהיר חתום ע"י עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

דב שיש
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה מחוז המרכז
25 באוגוסט 1986

מעריב. להיות בעניינים.

קרא מחר במעריב יום ו':

ראיון עם ברברה טוכמן
עמית ישועה־לוית נפגשה עם מחברת רב המכר "מצעד האיוולת" והופתעה. ברברה טוכמן מצדיקה את מלחמת לבנון.

פרדריקה סגל
מלכת חיי הלילה של תל־אביב בשנות השישים. בילי מוסקונה־לרמן מספרת על פרדריקה המבודדת היושבת בבית.

איתן רילוב - ספק בינלאומי
של שומרי־ראש, מצליחן־סילון ישראלי.
מאת דבורה שמיר.

ממשיכים לרקוד
מה קרה בת"א אחרי רצח הנער גילי אלעזרוב.
מאת עמוס לבב ושרית פריקל.

דו"ח – אמנון אברמוביץ ★ הקפיצה המשולשת של מרפי – יוסף חריף ★ הרב משה מלכה נגד הפגנות השבת – ברוך נאה ★ טיול – לנוח בהרי יהודה – גילי פרידלנדר ★

מעריב

כל בוקר עם עיתון דבר הוא בוקר טוב.

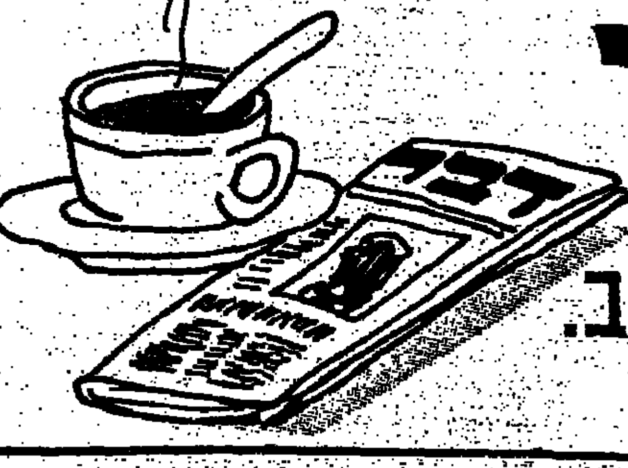

הצ'כי מילוסלב מצ'יר צוהל לאחר שהדיח את השוודי וילאנדר

שרף: אין בארץ קשרים בסגנון של ברייליובסקי

מאת ניסן פרידמן

מכבי חיפה יצאה למחנה האימון בהולנד ללא זאהי ארמלי ושבה ארצה איתו ועם דניאל ברייליובסקי. שלשום נכנסה הקבוצה ברגל ימין לעונה החדשה בנצחון 0:2 על בית"ר ירושלים בגביע לליגה.

★ המאמן שלמה שרף, האם אתה מרוצה?

"עדיין איננו משחקים טוב. אך רק חזרנו מחו"ל הקרירה והנעימה לאקלים החם שלנו ושיחקנו בהרכב חסר. בהתחשב בכך אני די מעודד".

★ למעשה הפתחת גם את הליגה בהרכב חסר. זה ימנע בכבוצה?

"רק ברוך ממן וציון מרילי לא התחילו. שלשום לא שיחקו גם איתן אהרוני, ליאור רוזנטל, דניאל ברייליובסקי וירון גבעול. המצב בכושר טוב ונראה יוחלף בקישור את ממן. הם ישחקו בליגה ואיתם נראה אחרת".

★ פרשת ארמלי נסתיימה לשביעות רצונך?

"הייתי אופטימי כל העת. ידעתי שהוא יישאר וטוב שזה כך. הבל רק על חול השדים. איש אינו מפקפק ביכולתו המקצועית. הוא אינו חדש ונתקבל באהבה".

★ כיצד השתלב ברייליובסקי בקבוצה עד כה?

"טוב מאד. הוא משחק בקישור, אך מחפש כל הזמן את השער. זה בדיוק מה שהיה חסר לנו. הלך רוני רוזנטל ובא ברייליובסקי, כך שאני מקווה שנמשיך להיות אותה מכבי חיפה".

★ רוזנטל עזב וברייליובסקי בא. האם נחלשתם או התחזקתם?

"עדיין מוקדם לקבוע. כל אחד ממלא תפקיד שונה. נראה איך ברייליובסקי ישתלב במשחקים קשה לאמוד מה תהיה תרומתו, אם כי אני צופה עתיד טוב איתו".

★ האם הוא מעל הרמה של הקשרים הישראלים?

"הוא בא כמעצמה כמו אלופת העולם ארגנטינה. הוא מהיר, פקח ובעל תנועה מצויינת. איני מכיר אף קשר ישראלי בסגנון שלו. הוא מסוגל לתרום רבות לכדורגל שלנו".

★ אשר לאבי שתמשיבו במירוץ לאליפות?

"כל דבר אחר יהיה כשלון. השחקנים מודעים לגודל הציפיות והמוטיבציה שלהם גדולה עוד יותר בגלל הכרעה של החמצת האליפות בשנה החולפת".

בארבע עיניים

שינויים במשחקי הליגה בכדורסל

בגלל משחקי גביע אירופה יחולו שינויים במשחקי הליגה הלאומית בכדורסל.

המשחק בין הפועל ת"א והפועל ירושלים (מחזור שני) הוקדם וייערך ב־28 בספטמבר באולם הפועל ת"א. ההתמודדות בין הפועל חיפה והפועל חולון (מחזור המישי) הוקדמה ותיערך ב־26 באוקטובר בחיפה. המשחק בין הפועל חולון ובית"ר ת"א (מחזור ששי) הוקדם וייערך בסכת, ה־ו בנובמבר בחולון.

אם קבוצות אליצור נתניה והפועל ת"א יעפילו לשלב השני בגביע קוראץ', יוקדמו המשחקים במסגרת המחזור הששי והפועל ת"א – הפועל ר"ג, אליצור נתניה – הפועל גליל־עליון) וייערכו ב־2 בנובמבר.

הציבור הבריטי תומך באגרוף חרף הסיכונים

במשאל דעת־קהל, שנערך בבריטניה, הביעו שלושה־רבעים מהנשאלים את אמונתם, כי האגרוף אינו ענף מסוכן במיוחד, אולם הם השיבו לתמוך בקיומו של הענף תוך נקיטת אמצעי־בטיחות נוספים.

מי שלא התרגש מהמשאל היה ארגון הרופאים הבריטי, המנהל מלחמת חורמה נגד הענף ותובע לבטלו מסיבות רפואיות. דובר הארגון ציין, כי המשאל מוכיח שרוב הציבור, אכן, סבור שבאגרוף טמונה סכנה רבה.

היה זה המשאל הראשון מסוגו בעולם. הסתבר, כי הציבור אינו חושב, שהאגרוף הוא הענף המסוכן ביותר ומעביר בראש סולם הסיכון את מירוצי המכוניות ומירוצי האופנועים.

משרד החינוך והתרבות
האגף לתרבות תורנית

מכון ש"י - שבות יהודה להכרת היהדות
ע"ש ר' יהודה אריה צביבל ז"ל (מיסודו של "מכון מאיר" בר־אילן)
טל': 03-347340 אוניברסיטת בר־אילן רמת־גן

תוכנית הלימודים

לחדשים אלול תשמ"ו-אב תשמ"ז (86/87)
ההרצאות מתקיימות בבנין "המדרשה לבנות" באוניברסיטת "בר־אילן".

בימי ראשון:
בין השעות 18:00-19:00 מנחה: ר' עמוס קליגר נושא: לימוד עצמי ושיחות אישיות.
בין השעות 19:00-20:00 מרצים: הרב י. הס, הרב ד"ר ב"צ רוזנפלד, הרב מ. בוירסקי, הרב א. כץ. (כל מרצה - אחת לחודש) נושא: בין אדם לחברו - בתנ"ך, בהלכה ובמחשבה.
בין השעות 20:00-21:00 מרצה: ר' עמוס קליגר נושא: פרקי אבות. מרצה: ר' יעקב ונגרובסקי נושא: תלמוד למתחילים (ההרצאות מתקיימות במקביל).

בימי שני:
בין השעות 18:00-19:00 מנחה: ר' משה ויילד נושא: לימוד עצמי. מרצה: הרב יוסף קלויזנר (באנגלית) נושא: יהדות וישראל - נושאים ובירורים
בין השעות 19:00-20:00 מרצה: הרב מאיר האיתן (היטנר) נושא: עיון תפילה
מרצה: הרב יוסף ארציאלי נושא: דמויות במקרא - אישיותם והתפתחותם (ההרצאות מתקיימות במקביל).
בין השעות 20:00-21:00 מרצה: דבורה האיתן נושא: חוג הורים (לזוגות ולמשפחות - שיחות, דיון והדרכה)

בימי שלישי:
בין השעות 18:00-19:00 מנחה: הרב יצחק כהן נושא: לימוד עצמי ושיחות אישיות.
בין השעות 19:00-20:00 מרצה: הרב יצחק כהן נושא: חז"ל - אמונות ודעות.
בין השעות 20:00-21:00 מרצה: הרב שמואל יניב נושא: יהדות-עכשיו

בימי רביעי:
בין השעות 18:00-19:00 מנחים: ר' מוטי אלון, אבי רט נושא: לימוד עצמי ושיחות אישיות.
בין השעות 19:00-20:00 מרצים: הרב מוטי אלון, אבי רט נושא: מחשבת היהדות בפרשיות השבוע.
בין השעות 20:00-21:00 מרצה: הרב משה קליין נושא: עיונים במשנת הרב קוק זצ"ל

השוודי מאטס וילאנדר הודח בשמינית הגמר בניו־יורק

גם המדורג מספר 2, מאטס וילאנדר משוודיה נשר מאליפות ארה"ב לאחר שנוצח בשמינית הגמר ב"פלשינג מדו" בניו־יורק, ע"י הצ'כי מילוסלאב מצ'יר, המדורג 16, 7:6, 3:6, 4:6.

נצחון צ'כי נוסף רשם מילאן סרייבר גבה הקומה, שגבר על טנר הוסקס 6:7, 7:6, 1:6, 4:6.

בוריס בקר, המדורג שלישי, עמל קשה כדי לנצח את המדורג 211 בעולם, האמריקאי גרי דונלי, 6:4, 6:7, 6:4, 6:3.

בקר ישחק ברבע הגמר מול הצ'כי סרייבר.

השוודי יואקים ניסטרום (7) הכניע את מאט אנגר מארה"ב 7:6, 6:2, 6:2.

מרטינה נאוראטילובה עלתה לחצי הגמר בפעם השביעית תוך 10 שנים, כשניצחה את פאם שרייבר (מדורגת חמישית) 6:2, 6:4. היא תתמודד בשלב הבא מול המערב גרמניה שטפי גראף, המדורגת שלישית, שהכניעה את בוני גאדוסק מארה"ב (8) 6:3, 6:1.

השיאים מצויינים בלוזאן

השיאים מצויינים נקבעו בתחרות בינלאומית באתלטיקה בלוזאן. אד מוזס קבע את הישג השנה ב־400 מטר משוכות – 47.38 שניות. זה היה נצחונו ה־118 הרצוף של מוזס. קודם לכן בברלין קבע 47.53 שניות.

המרוקאי סעיד אאויטה כשל בנסיונו לשבור את שיא העולם של סטיב קראם במייל, אבל קבע בכל־זאת, זמן מעולה של 3:51.86 לפני חוזה גונזאלס מספרד (3:52.92) וסידני מארי מארה"ב (3:53.04).

הצרפתי פיליפ קולא, בעל מדליית ארד אירופית, קפץ במוט לגובה 5.80 מטר ונוצח את הבולגרי אטאנאס טארב, שקבע אותה תוצאה ושיפר את שיא ארצו.

דאריל רובינסון מארה"ב גבר ב־400 מטר – 44.96 שניות. אוולין אשפורד מארה"ב ניצחה ב־100 מטר – 11.14 שניות. פיטר דל'ן משוויץ ניצח בריצת 3000 מטרים בזמן 7:50.10 דקות, בהקדימו את הקולגר אחוני אונגאצב (3:51.47) רביעי היה הניו־זילנדי ג'ון ווקר – 7:51.63 דקות.

הקנדי בן ג'ונסון עבר 100 מטר ב־10.19 שניות, ויליאם וודיקה מונצואלה עבר 800 מטר ב־1:44.75 ד'. נצחון קנדי נוסף השיג רסאי ויליאמס ב־200 מטר – 20.80 שניות והקנייאתי ג'וליוס קאריוקי ניצח ב־3000 מטרים מכשולים בזמן 8:19.33 דקות, לפני האמריקאי הנרי מארש (8:21.70).

שינויים בסגל הגרמני

רק ששה מתוך 13 הכדורגלנים שהופיעו בגמר הגביע העולם נגד ארגנטינה, נכללים בסגל מערב־גרמניה לקראת משחק הידידות נגד דנמרק ב־20 בחודש.

"קפטן" הנבחרת קרל היינץ רומניגה, הבסיסטר בריגל, פליקס מאגאת, דיטמאר יעקובס, נורברט אדר והייר האנאס, אינם נכללים בסגל בגין פרישה.

פרנץ בקנבאואר כלל בסגל 19 שחקנים, צעירים מבטיחים כמו מיכאל רומניגה, אחיו הצעיר של קרל־היינץ, וכן את החלוץ ריינר אקסטיין.

שני שחקנים, המופיעים בצרפת, קרל־היינץ פרסטר ופייר ליטבארסקי, לא ישוחררו במועדוניהם.

מורנה פורש

חלוץ נבחרת אורוגוואי וקבוצת פניארול מונטבידאו, פרננדו מורנה בן ה־34, הודיע בבירת אורוגוואי על פרישתו מפעילות בעוד המישה חודשים.

מורנה, שהופיע במונדיאל, שיחק בקריירה שלו בקבוצות זרות, כמו הספרדיות ראיו ואייקאנו ואלנסיה והבוקה ג'וניורס בארגנטינה.

וימבלדון עשתה היסטוריה

קבוצת הכדורגל וימבלדון, פרבר בדרום־מערב לונדון, עשתה היסטוריה כאשר עלתה לראש טבלת הליגה האנגלית ותשע נקודות מארבעה משחקים, בנצחון בדרבי הלונדוני על צ'רלטון 0:1 (שתיהן עלו מן הליגה השנייה). רק לפני תשע שנים הצטרפה וימבלדון לליגה הרביעית. את שער הנצחון הבקיע דניס וייס בן ה־19 בדקה ה־87.

שתי קבוצות נוספות מלונדון הפסידו. טוטנהאם לסאות'המפטון 2:0 ווסטהאם לנוטינגהאם 2:1, משעריהם של נייג'ל קלאף ונייל ווב במחצית השניה.

אברטון במקום השני עם נקודה פחות, ניצחה את אוקספורד 1:3. קווין לאנגלי, הרכש החדש, כבש את שער הנצחון בדקה ה־82. גרם שארפ ירד במחצית הראשונה.

פולין הבקיע בדקה השלישית לסאות'המפטון בנצחון 0:2 על טוטנהאם. דני וואלאס השלים בדקה ה־86.

שערים של נאייל קווין וטוני אדאמס העניקו נצחון לארסנל על שפילד־וונסדיי 0:2. צ'לסי נפרדה בלא שערים מקובנטרי.

הודעה למשתתפי ספורטוטו

המועצה להסדר ההימורים בספורט מכריזה בזה כי החל ביום ה־1.9.1986 כ"ז אב תשמ"ו תכנס לתוקפה תכנית הימורים חדשה בשם תכנית 14 משחקים.
בהתאם לתכנית זו יערכו ההימורים על תוצאות 14 משחקים.
במועד זה תופסק התכנית הקודמת.
עם כניסת התכנית החדשה מוצאים מהשימוש ומתבטלים בזה כל טפסי ההשתתפות אשר נועדו לתכנית ההימורים ב־13 המשחקים וחל איסור על השימוש בהם בניחוש וסימון תוצאות התחרויות על־פי התכנית החדשה.
לתכנית 14 המשחקים חילקה המועצה טפסים מיוחדים בהם מסומן במקום בולט המספר 14.
טפסים אלה ורק אלה נועדו לשימוש לצרכי תכנית זו. המשתתפים ובעלי תחנות הקבלה נדרשים בזה להקפיד על השימוש בטפסים המתאימים.
המועצה לא תהיה אחראית על כל הפסד או נזק אשר יגרם כתוצאה מהשימוש אשר יעשה בטפסים המבוטלים.
טפסי השתתפות רב־שבועיים אשר ההימור על פיהם טרם הושלם מבוטלים ויתרת דמי ההשתתפות תוחזר למשתתף.

המועצה להסדר ההימורים בספורט

בזק
החברה הישראלית לתקשורת בע"מ

מכרזים

מוזמנות בזה הצעות לאספקה

1) מכרז 177/86 – מכסאות ומסגרות ממתכת
2) מכרז 178/86 – חומרים וכלים שונים
3) מכרז 179/86 – עבודות שיקום אולם מרכזת רכב
4) מכרז 180/86 – מרכז למשמשת חניה במוסך חיפה
5) מכרז 132/86 – מגיני הלהבה ותיל ההלחמה.

ספרי הצעה, מפרטים וטפסים נוספים אפשר לקבל בתחום אפסנאות ומחסנים, רח' הרצל 172, ת"א כל יום, בין השעות 9.00 עד 12.00 בחדר מס' 7. פניות שלא בשעות הנ"ל לא ייענו.
ההצעות יש להגיש בירושלים לא יאוחר מיום 21.9.86, שעה 12 בצהריים.
החברה אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר, או איזו הצעה שהיא או להזמין את כל הכמות מבעל הצעה אחד, והצעות במקרים לא תתקבלנה.

מנהל תחום אפסנאות ומחסנים

בנק ישראל מציע:

הנפקה במכרז

שגיא — סדרה 4209 א

צמודה למדד המחירים לצרכן
כולל מדד החודש האחרון (בעיקור 5)

הסדרה תוצא ביום שישי, 5 בספטמבר 1986, בסכום של 25 מיליוני שקלים חדשים.
הסדרה תוצע לציבור ביום חמישי, ה־4 בספטמבר 1986, באמצעות מכרז.

הסדרה צמודה למדד המחירים לצרכן, שיפורסם עבור חודש ספטמבר 1986 ותפדה בתום 6 שנים, ביום העסקים האחרון של חודש ספטמבר 1992.

אגרות החוב ישאו ריבית בשיעור 4.25% לשנה.
הריבית תשולם בשיעורים שנתיים ביום העסקים האחרון בספטמבר של כל שנה, החל בספטמבר 1987.

המדד הנוסף (בעיקור 5) על הריבית ועל הקרן יצטבר בתנאי הקרן וישולם כאמור בדרכי תשלום הריבית ובדרכי פדיון הקרן ובתקנון מילוות המדינה (סדרות מסוג "שגיא").

הזמנות יוגשו לבנק ישראל במחירים שלא יפחתו מ־88% ולא יעלו על 110% מהשווי הנקוב.

מחיר המכירה שייקבע במכרז יהיה אחיד, כאמור בתקנות מילוות מדינה (מכרזים).

הסדרה תרשם למסחר בבורסה תוך שבועיים מיום פרסום המדד לחודש ספטמבר 1986.

פרטים מלאים ורכישה בכל סניפי הבנקים ואצל חברי הבורסה לניירות ערך.

(*) התנאים המחייבים של הנפקה זו נקבעו בתקנות מילוות המדינה (סדרות מסוג "שגיא") ובתקנות מילוות המדינה ("מכרזים").

ארבעה בסירה אחת

לקראת שידור

מאת אמיר רותם

„גברים במלכודת", ליל שבת בטלוויזיה

ג'ון בורמן, במאי בעל יכולת ויזואלית יוצאת דופן, הוא במיטבו כאשר הוא עוסק במה שקרוב לליבו, והוא הטבע. בורמן (53) יליד לונדון העובד בעיקר בארה"ב, החל את דרכו בקולנוע בגיל 22 כעוזר עריכה. סרטו הראשון, בכיכובם של „חמשיית דייב קלארק" (מאותם חיקויי „חיפושיות" שנהנו בזמנו מהצלחה יחסית) הביא לו הצעת בימוי אמריקאית ראשונה, אחריה שנייה ולאחר קפיצה קטנה חזרה למולדת (שהביאה לו את פרס הבמאי בפסטיבל קאן) ניגש בורמן לביים את סרטו החמישי שנקרא בגבולינו „גברים במלכודת". ארבעה חברים, גברים אמריקאים טיפוסיים, יוצאים לשיט בנהר רוגש. **נד ביטי, ג'ון וויט, ברט ריינולדס ורוני קוקס**, חברי הרביעיה, קוראים תגר על כוחות הטבע ונענשים על כך בחומרה. הדיון הזה באבדן המגע של האדם המודרני עם קסמי הטבע ומוראותיו יימשך אחר כך בסרטיו המאוחרים של בורמן „אקסקליבר" ו„יער האיזמרגד". כאן נעזר בורמן ביכולות המופלאות של הצלם **וילמוש זיגמונד**, שאת עבודתו יכולנו לראות לא מכבר ב„התפוצצות" של בריאן דה פלמה בטלוויזיה. הטבע, מבעד לעדשה של זיגמונד, הוא יריב כוחני המתעתע ברביעיה. בורמן העמיד, על פי תסריטו של ג'יימס דיקי (שהתבסס על ספרו רב המכר), כמה סצינות בלתי נשכחות: המונגולואיד המנגן בבנג'ו, המפגש עם אנשי הביצות, סצינות המאבק בנהר ורבות אחרות. הסרט והבמאי היו מועמדים לפרס האוסקר בשנת 1972 (זכו: בוב פוסה ו„הסנדק 1"). בורמן, שעבר אחרי ההסרטה לחיות באירלנד עם רעייתו וארבעת ילדיהם, כמעט וסתם את הגולל על הקאריירה שלו בבחירת שני התסריטים הבאים אותם מימש לקולנוע: „זארדוז" העתידני וסרט ההמשך ל„מגרש השדים". לעומת זאת מצא בורמן לנכון לדחות את ההצעה לביים את „רוקי" במכתב אותו הוא שומר עד היום: „לא רק שאיני רוצה לעשות את הסרט, איני חושב שגם לכם הוא כדאי. הקהל לעולם לא יקבל את הסרט. הם יורידו אותו מהמסך בצחוק גדול..." בורמן התבסס בהערכה זו על נסיון אישי שכן זה בדיוק היה גורלו של סרט ההמשך ל„מגרש השדים" שביים, אלא שהקהל שהוריד את הסרט לא עשה זאת בצחוק. גם „הארי המזוהם", „הנוסע השמיני" ו„מגרש השדים" היו סרטים שהוצעו בזמנו לבורמן ונדחו על ידו מחוסר עניין. „אקסקליבר", שהיה סרטו הבא, מוקם בתקופה בה בני האדם חיו בהרמוניה עם הטבע. הסרט עסק במיתוס של המלך ארתור ואבירי השולחן העגול, והעמיד את בורמן שוב בטבע ועל הרגליים. גם בסרטו האחרון לפי שעה, „יער האיזמרגד" האנשים הטובים הם בני השבטים החיים ביער, בעוד הרעים הם מכחידי היער, אנשי הקידמה. בסרט שהוקרן בארץ לפני כשנה כיכב בנו של בורמן, צ'רלי. צ'רלי גם זכה בתפקיד קטנטן ב„גברים במלכודת". הוא היה אז הרבה פחות מפותח, בן שלוש בלבד.

בקרוב

מאת אמיר רותם

טעם של פעם

„חדרונות אהבה מפירנצה". במאי: ג'יימס אייבורי. בריטניה 1986. קולנוע „צפון", ת"א.

לוסי האניצ'רץ' הותירה את ספר הטיולים „בדקר" במלון עת שיצאה לסוב בכיכרות פירנצה. כך הוביל אותה הגורל אל אותה כיכר בה נדקר הצעיר האיטלקי, ואל זרועותיו של ג'ורג' אמרסון שקלטו אותה כשהתעלפה. ג'ורג', אותו פגשה קודם במלון בנסיבות מביכות, מבריז שמאורעות היום ישנו את חייו לעד. לוסי מתכחשת, כפי שתעשה תדירות בהמשך. לבסוף תיאלץ להכבע. לגורל, לאהבה, לאמת, לבגרות.

ספרו של א.מ. פורסטר „חדר עם נוף", שמו המקורי של הסרט, עובד לקולנוע על ידי רות פרוור ג'האבלה, הנוהגת לכתוב לקולנוע על סמך מסמכים ספרותיים (כולל כאלה אותם כתבה בעצמה, כמו „חום ואבק" שהוקרן לפני זמן לא רב בסלונותיה שלנו). כרגיל נכסלים את התסריט מרצ'אנט־אייבורי, כלומר המפיק ההודי איסמעיל מרצ'אנט והבמאי האמריקאי ג'יימס אייבורי ההופכים אותו לסרט־תקופה יפה מראה. יפת מראה היא גם לוסי, הגיבורה אותה מגלמת שחקנית צעירה בשם הלנה בונהאם־קרטר, תשובה ניצחת לגיבורה השברירית בסרטה הקודם של השלישיה פראוור־מרצ'אנט־אייבורי על פי הנרי ג'יימס „הבוסטונאים" (אותו ביצעה מדלן פוטר). ג'ורג', מאהבה התמה, הוא ג'וליאן סאנדס. בתפקידי המשנה אפשר למצוא כמה פנים מוכרות. ראשונה מגי סמית בתפקיד רודניתה הזרונית של לוסי, שרלוט בארטלט, דנהולם אליוט כאביו של ג'ורג', איש ישר והכם האומר את אשר על ליבו, בניגוד למנהג התקופה, ג'ודי דנץ' כסופרת כושלת בשם מיס לאביש ודניאל דיי לואיס, הצפוי להופיע בקרוב על מסכינו בתפקיד שונה לגמרי ב„מכבסה היפיפיה שלי", מגלם את ססיל, ארוסה זקוף הגבה של לוסי.

פראוור היתה נאמנה מאוד למקור של פורסטר, עד כדי ציטוט דיאלוגים מהספר, שהוא קליל הרבה יותר מ„המעבר להודו". על מעטפת הספר, בהוצאה הבריטית, נכתב: „סיפור עגוב על התעוררותה של נערה צעירה". מה נותר להוסיף?

מסכת אבות

„אבא יש רק אחד". במאי: אריק רוסמן. ארה"ב 1984. קולנוע „רב חן", תל אביב.

שמו המקורי של הסרט „כמו אב ובנו" מתאים יותר (באופן טבעי) לתוכנו. מדובר בנער שחור, גדול עיניים ובכן, שהורגל בחיי אשפתות במסגרתם נהג לפרנס את אימו הזונה על ידי גניבה בחנויות. לילה רווח אחד מתניידים נער השוקולד הזמנו מאמו ומתחיל לשים קץ לחייו. בחירתו בספסל בפארק כאתר ההתאבדות לפועל, מצילה אותו מהדרך הזה כיוונית. זה ספסלו של קבצן מרוס אך אינטליגנטי (ג'ין קאסאבטס) שמאס בכל הנראה בחיי המותרות שהיו לו (גם עליו לא נמסרו פרטים נוספים). הקבצן הבוגר, מרוין שמו, פרש אמנם מהמירוץ אך לא מהאמונה בחיים. בין השניים נרקמת ידידות אמיצה. בה חוזק הקשר עד שמרוין מחליט לפתוח בהליכי אימוץ. רק אז מתברר שיש לילד אב ביולוגי. כאן אנו מגיעים לסוגיה המרכזית שהסרט מעלה, וסימן שאלה בסופה: אבא יש רק אחד?

ג'ון קאסאבטס, הוא השם הגדול בסרט הזה והוא שהועלה קורבן להתחרות בילד שאשר דמעותיו ימיס לב כל אם. קאסאבטס, אחד היוצרים האמריקאיים המעניינים ביותר שבגרין את שנות השישים, הקפיד פחות על תפקידיו כשחקן (פרנסה) מאשר על משחקו שלו ושל עמיתיו בסרטים שיצר בעצמו (אמנות). רשימה חלקית של הטובים: „צללים", „בעלים", „מיני ומוסקוביץ'", „אשה תחת השפעה", „גלוריה" ולאחרונה „נחשולי אהבה" בהפקת גולדגלובוס. קאסאבטס כנראה, מוכן לעשות הרבה כדי שיוכל לביים את הסרטים שהוא חולם.

מקצוענות צעירה

קונצרט

מאת ישראל דליות

התזמורת הסימפונית הצעירה של גרמניה; אולם „הנרי קראון", ירושלים 2.9

גוף מוסיקלי מבצע כמו זה של התזמורת הגרמנית הצעירה האורחת, הוא תלמוד של כל מנצח השואף לנהוג מן השיגרה: נגינה הנבחרים (מגיל 14 ועד 20) [illegible] תזמורת מקצועית ברמה בין לאומית, רכים מהם זכו בפרסים בתחרויות. יתרונה של התזמורת הצעירה — לעומת תזמורות ותיקות ו„שחוקות" הן ההתלהבות והרוות הנגינה. תכונות המקנות לכל צליל, פיסקה בעימתית, דינמיקה ומיפעם שימת לב מירבית.

יצירת מופת מפורסמת ו„ברושה" כמו הסימפוניה הפנטאסטית של ברליוז זכה לפרשנות רעננה עם חיים חדשים. שילוב נדיר של להט ודייקנות. כלי נשיפה כאלה, מתחבת ומעין, לא שמענו בארץ כבר זמן רב.

הקונצרט העניק כמה חוויות נדירות. ראשונה — ביצוע מצויין של הסימפוניה השנייה „ארגאז" מאת המלחין הגרמני האוסטראלי הארטמן (שמת ב־1963). שנייה — נגינה נקייה המותית של הכנר הישראלי ציל שוהם בן ה־15 כסולן בקונצ'רטו בסול מינור של מקס ברוך. מוסיקאי מוהיר שעוד יגיע לפיסגה. שלישית — קטעי סולו מצויינים של הסקסופון בנושא השני בסימפוניה של הארטמן, הקרן האנגלית בפרק השלישי והקלרינית בפרק החמישי של הסימפוניה הפנטאסטית.

באורי ברהינו הוליך את התזמורת בניצוח דינמי ורב השראה. שיתוף הפעולה בינו לבין הנגנים היה מוצלח.

גורמים ממשלתיים, ציבוריים ופרטיים בגרמניה מאפשרים את פעילותה של התזמורת, המתכנסת שלוש פעמים בשנה ויוצאת לסיורים בעונת הקיץ. ההופעה בירושלים, בנוכחות נשיא המדינה חיים הרצוג ורעייתו, סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יצחק נבון ושרת הנוער המשפחה האשה והבריאות של גרמניה המערבית פרופ' ריטה זיסמוט — סיימה את סידרת הקונצרטים של התזמורת בישראל. נקווה שתחזור אלינו בעתיד.

הפסטיבל לתיאטרון ישראלי

„הפסטיבל לתיאטרון אחר" הפך במרוצת השנים למייצג התיאטרון העכשווי בארץ, ברוח המגמה השלטת גם בתיאטרונים הממוסדים

מאת מירי פז

פסטיבל עכו חוגג כבר את שנתו השביעית. למרות הנסיון הקצר, מעוגן כבר הפסטיבל בסדר היום שלנו וחלק מהצגותיו מלווה אותנו בכל ימות השנה. השנה צפויים כמה חידושים ארגוניים שיתרמו ודאי לצרכנים הרבים של הפסטיבל. „עתון 77", בשיתוף עם הנהלת הפסטיבל, יפרסם את הטקסטים המלאים של שבע מתוך 12 ההצגות המתחרות.

על פי תקצירי המחזות נראה שהשנה מתמקדים רוב המחזות בנושאים עכשוויים, ברוח המגמה השלטת ברפרטואר של התיאטרונים הממוסדים. לא נראה השנה הצגות השואבות מן הקבלה, המיסטיקה או המקורות היהודיים. רוב המחזאים והבמאים הם צעירים בוגרי בתי ספר וסדנאות לדראמה. חלק מן המחזאים והבמאים הם שמות מוכרים מן הפסטיבלים הקודמים.

מלכה מרין, מיוצרות „אשה מן האדמה", שזכה בפרס פסטיבל עכו 81, ביימה את „רבבת בבוואריה", על פי ספרה של אסתר פוקס „לי אסור להתאבד", העוסק בחוויותיה של אשה צעירה, דור שני לשואת יהודי אירופה.

ג'יק מסינגר, שביים באוניברסיטת תל אביב את „עלייתה ונפילתה של הרפובליקה המערב גרמנית" מאת פרנץ קסאוור קרץ, ביים את „מזמור לדוד" מאת תמיר גרינברג, העוסק במסעו של אסיר משוחרר במרכזי הבילוי של קהיליית ההומוסכסואלים בתל־אביב.

אגנס פולדש, שביימה את הצגת הילדים „יעקי ענקי" מאת יורם גל, ביימה את „הימנוס" מאת המחזאי ההונגרי הצעיר המצליח ג'ורג' שבידה, העוסק בהווי חייהם של זוג פועלים בהונגריה.

גדי ענבר, מדריך לסדנאות דרמה, ביים את „נסמי" מאת אברהם שושנר, שאותו פגשנו בפסטיבל עכו 1982 כשחקן בהצגה „בלוד". המחזה עוסק במפגש בין מנצחים ומנוצחים.

רם הלפנד מביים את „גמלים", על פי יצחק אורפז, בעיבוד משותף שלו עם אורית בדר. „גמלים" עוסק בהתפוררות מערכת היחסים של זוג צעיר. בני הזוג מתלכדים לנוכח צרה מן החוץ – התפוררות קירות ביתם.

שלומי משקוביץ, תלמידם של אסיין הה קרו וג'רום סאבארי, עיבד וביים מחזה גנוז של א.ב. יהושע „הימים הנוראים לבועז", שגיבורו הוא מוסיקאי צעיר הלומד בניו יורק וחוזר לבית הוריו בעקבות מות אחיו במהלך שרותו הצבאי. הוא מנסה להקים בארץ תזמורת שתבצע את יצירותיהם אך התוכנית נגוזה בשל לחצים משפחתיים.

הילה אילן היא במאית „עור", מחזה של ענבלה שמיר, שהשתתפה בהפקת „פונדק הרוחות" בעכו ב־1980, תגה אשר, שהשתתפה ב„אשה מן האדמה" ו„זיכרונות מבית הבה"ד" שהועלה בפסטיבל עכו 1985.

חנן יבין, במאי מנוסה („המסע אל האי אולי", „ההליכן מהמליך" ועוד), ביים ועיבד את „שחקנים" על פי ג'יבס סונדרס. ההצגה מעלה שאלות מוסריות כטוהר הנשק, סירוב פקודה, מוסר לחימה תוך כדי בדיקה שעורכת קבוצת שחקנים בפרשה טראומטית מן העבר הקרוב: הרצח בכפר קאסם ביומה הראשון של מלחמת סיני.

בלהה פלדמן היא המחזאית והבמאית של „ציפור בידי", הבוחן דרך מערכת קשרים בין אם לבתה את שאלת בדידותן של נשים.

דניאל לנזיני כתב וביים את „היות קמות במזרחי", שגיבורו הוא יהודי מרוקאי המסרב להענות לבדרישה לשנות את שמו.

מיכאל בורנשטיין ביים את מחזהו של אבנר בן עמוס „שרה אישה עיקשת", בעקבות הסיפור המקראי על עקידת יצחק.

רחל שור ביימה את מחזהו של דורון פולק „עתונות פה ושמה", קולאז' תיאטרלי שהורכב מקטעי עיתונות.

עד כאן על ההצגות במסגרת התחרותית. אחת ההצגות שתועלה מחוץ לתחרות מבוססת על ספרו של המשורר הדרוזי נעים עריידי „חזרתי אל הכפר" (שיראה אור לפני הפסטיבל ב„עם עובד") בביצוע המרכז לתיאטרון של עכו.

משה איבגי מגלם את דמותו של אסיר משוחרר המסתובב במרכזי הבילוי של קהילית ההומוסכסואלים בת"א בהצגה „מזמור לדוד", מאת תמיר גרינברג ובבימוי ג'ק מסינגר
צילום: רמי נבון

המשך אליפות העולם

שחמט

בעריכת אליהו פשר

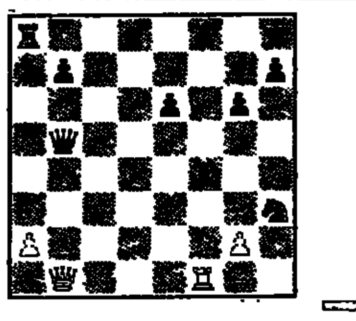

משחק 11:
הגנת גרינפלד
קרפוב – קספרוב

פעם נוספת בוחר קספרוב בהגנת גרינפלד. כנראה שיועציו מצאו משהו בהגנה זו שיש בו מן החידוש. גם יועציו של קרפוב ניתחו היטב את המצב ולפנינו מאבק מרשים בין שני גאונים.

1. ד4 פו6 2. ג4 ז6 3. פג3 ד5 4. רז3 רז7 5. ה3 ג5 6. ד:ג5 7. מהא5 צג6 8. ד:ג4 0־0 9. פז3 מה:ג5 10. רב3 פג6 11. 0־0 12. מהא5 חנ3 רז5 13. מהה2 פהה4 14. פד5 ה5 15. צ:ג6 ה:ו4 16. צג7 רה6 17. מהה1 מהב5 18. פה7+ מח8 19. רה8 ה:ה6 20. מהב1 פז5 21. פח4 פ:ח3+ 22. מח2 מהח5 23. פה:ו6+ ח:ו6 24. מה:ז6 מהה5 25. צו7 צ:ז7 26. מה:ו7 פז5 27. פו6+ מח7 28. פה5 פז7 29. פו7 מז6 30. פד6 ה:ה3 31. פגו ה:ד4 32. צ:ד5 בב3 33. פה5 א6 34. מז3 א4 35. צג2 צג8 36. מז4 רד4 37. צה3 ה:ה3 38. צהצ צו3 39. ב3 צ:ג2+ 40. מז3 צ:א2 41. כ:א4 הוסכם תיקו.

ועדת פרס היופי בחרה משחק זה כמשחק היפה ביותר וחילקה את הפרס בסך –.10,000 לישי"ט בין שני המתמודדים. הכסף הוענק במטבעות זהב, בחלקן עתיקות.

משחק 12:
גמביט המלכה
קספרוב – קרפוב

1. ד4 ד5 2. ג4 ה6 3. פג3 רה7 4. פו3 פו6 5. רז5 ח6 6. רו:ו6 7. ה3 0־0 8. צג1 ג6 9. רד3 פד7 10. 0־0 ד:ג4 11. ר:ג4 ג5 12. מהה2 א6 13. צוד1 ג:ד4 14. פ:ד4 מהה7 15. פה4 רה5 16. פו3 רב7 17. מה:ר2 בב 18. רה2 פו6 19. פ:ו6+ מה:ו6 20. מה:ד4 רב7 21. מה:ו6 ז:ו6 22. ב3 בב3 51

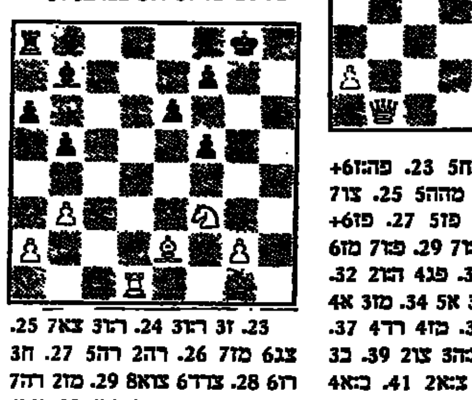

23. ז3 ר:ה3 24. ר:ה3 צא7 25. צג6 מז7 26. רה2 רה5 27. ח3 רו6 28. צד:ד6 צא8 29. מז2 רה7 30. צד3 ב4 31. ז4 ה:ז4 32. ח:ז4 א5 33. 41 צד8 34. צד8 תיקו לפי הצעת קספרוב.

התוצאה – 5½:6½ לטובת קספרוב.

ראינו שוב שקספרוב מסתפק ביתרון של נקודה, המבטיח לו את האליפות. הוא בחר בוריאנט סולידי בגמביט המלכה.

בזאת תמה מחצית ההתמודדות ואחר הפסקה של שבוע יתחדש הדו־קרב בלנינגרד.

לקוראים המעוניינים בניתוחים של משחקים אלה אנו ממליצים לראותם בירחון „שחמט" של איגוד השחמט הישראלי.

ידיעות בקצרה

● **גדי רבלים**, אלוף צה"ל בשחמט זכה במקום החמישי באליפות העולם לנוער עד גיל 20 שנערכה בברזיל. 62 נערים מ־55 מדינות השתתפו בתחרות. בבכורה זכה ולמר ארנביבליה מקובה עם 9½ נקודות, אותו מספר נקודות צבר גם בציג גורוזגיה ביומן אגדשטין. רבליס פיגר אחריהם בנקודה אחת בלבד.

● **נתן בירנבוים**, אלוף ישראל בשחמט, זכה להישג מרשים בסיימו במקום ראשון בתחרות הגדולה במערב ברלין כששותפו לבצחון היה לא אחר מאשר מיכאל טל, בן ה־50, אלוף העולם לשעבר. הוסר מזל בהגרלה מנע מבירנבוים לזכות בתואר של רב אמן. הנער אייך מנור הצליח לזכות בתואר של אמן בין־לאומי. הוא הישראלי הראשון הזוכה בתואר הרם בגיל כה צעיר. גם גדי רבליס הוא אמן בין־לאומי.

● הציליה מצטיינת בפעילות שחמטאית ענפה ולאחרונה הסתיימו שם שש תחרויות וכבר מתחילות חדשות. באליפות הנוער העירונית זכה שחר אביב לפני איתי ודובי צפריני. בתחרות לזכר ליקה פס זכה גיא אמלריס. בתחרות לזכר מיכאל פינס זכה ארז קריינדלר. באליפת הבזק הפתיע הנער יצחק בן מנחם שהקדים את מוטי בנק, ידעאל ורונן לב.

● בלהבות חביבה נערכה התחרות השנתית לזכרו של יצחק שושן. אברהם מלאכי זכה לפני שלום נרי (30 משתתפים).

● בתחרות סוף שבוע בכפר סבא השתתפו 64 ובבכורה זכה ולדימיר אלתרמן, שהקדים את מריו רויסמן, גדעון ליס ורב האמן ליברזון.

● בתחרות סוף שבוע בראשון לציון השתתפו 114 שחמטאים. בבית א' ניצח יצחק וינגר מירושלים עם 4½ (מ־5) נקודות לפני ולדימיר אלתרמן, אליהו שווידלר, רב האמן ליברזון ומיכאל רוזנטל עם 4. בבית ב' ניצחו שלושה עם 4½ (מ־5) נקודות אדי בן שחר, מהמכללה הטכנולוגית באר שבע, נדב אגוזי מכפר סבא ומרום קליין מראשון לציון.

● במשחקי הליגה 1987 לא נרשמו אסא טכניון חיפה בליגה הלאומית ושלוש קבוצות נוספת מחיפה בליגה א: אליצור בית נגלה, מכבי־ילסקר ב' ואסא טכניון ב'.

בריג' תחרות יוקרתית

מאת ארנונה שמאן

אחת התחרויות היוקרתיות ביותר המתקיימות בעולם הבריג' הינה תחרות גביע „ונדרבילט" שהינה למעשה אליפות האביב של ארצות הברית. הזוכים בתחרות בשנת 1984 היו: רודוול, מקסטרוט, פאסל, וולד ולקובי (הידועים בתור נבחרת רוזנקרנץ, שהוא גם מממן הקבוצה). הבה ונראה כיצד שוחקה היד הבאה על ידי קבוצה זו בהגנה ובהתקפה.

	♠AQ987 ♥A32 ♦Q10 ♣A64	
♠J32 ♥105 ♦63 ♣K109752	צפ מז מע דר	♠K1054 ♥Q987 ♦KJ97 ♣3
	♠6 ♥KJ64 ♦A8542 ♣QJ3	

מחלק: מזרח
פגיעים: צפון דרום
ההכרזה בחדר הסגור

מזרח	דרום	מערב	צפון
—	1 דיאמונד	2 קלאב	2 ספייד
—	2 בלי שליט	—	3 בלי שליט
—	—	—	

ההכרזה בחדר הפתוח

מזרח	דרום	מערב	צפון
—	—	3 קלאב	3 ספייד
—	3 בלי שליט	—	—

בחדר הסגור, שם שיחקו רודוול ומקסטרוט במערב־מזרח, הוביל רודוול (לאחר ההכרזה) ב־10 הארט, דרום זכה בנסיך והמשיך בדיאמונד קטן לעבר העשירית. מזרח זכה בנסיך והמשיך בהארט. הכרוז זכה עם האלוף ברומם, המשיך במלכה דיאמונד, מזרח כיסה עם המלך, הכרוז הניח למזרח לזכות בלקיחה, ומזרח המשיך בהארט. הכרוז זכה בידו. הכרוז שיחק את האלוף דיאמונד (בתקווה שהסידרה מחולקת 3:3) והתברר לו החלוקה הגרועה. הוא ניסה, ברוב יאוש, עקיפה בספייד שנכשלה, והתוצה הכשל כשהמתגוננים זכים בלקיחה בהארט, לקיחה בספייד ושלוש לקיחות בדיאמונד, והאלץ למסור גם לקיחה בקלאב לאחר שמזרח חזר בספייד.

בחדר הפתוח, שם היה פאסל הכרוז (בדרום), מערב (גם הוא לאחר ההכרזה) קיוה שבידי מזרח קלף גבוה בקלאב, והוביל בתשיעית קלאב. פאסל זכה עם הנסיך והמשיך בדיאמונד קטן לעבר הדומם, מזרח זכה בנסיך והמשיך במלך דיאמונד. דרום זכה והמשיך בדיאמונד. מזרח זכה ועתה חזר בהארט. הכרוז זכה עם הנסיך ושוב דיאמונד. מזרח חזר בהארט ופאסל לקח את הלקיחה עם האלוף ברומם, משך את האלוף קלאב (מזרח השליך ספייד), חזר לידו בהארט, שיחק את הדיאמונד. האחרון המשיך בהארט הקטן מידו. מזרח זכה ונאלץ להחזיר בספייד לעבר האלוף והמלכה שברומם והחזה בוצע (שתי לקיחות בספייד, שלוש לקיחות בהארט, שתי לקיחות בדיאמונד ושתי לקיחות בקלאב). כשתוצאות הזוכה קשיגה תוצאה חיובית בשני השולחנות.

ברור שגם הכרוז בחדר הסגור יכול היה לבצע את החוזה אילו בשלב מוקדם היה מבצע עקיפה בקלאב ולאחר מכן מבטיח את מזרח ליד עם ההארט הרביעי וזה היה נאלץ למסור לו לקיחה בספייד, אולם ההכרזה השונה וההובלה בהארט הקשתה כנראה על הכרוז לבחור בדרך זו.